24:50

NORDENS STÖRSTA OCH MEST LÄSTA DATORTIDNING

DATOR Magazin

30 MAR – 12 APR 1994
NR 7 ● ÅRGÅNG 9
24:50 inkl. moms
Norge 34:50 kr ● Finland 22 FMK

Statsministern startar BBS

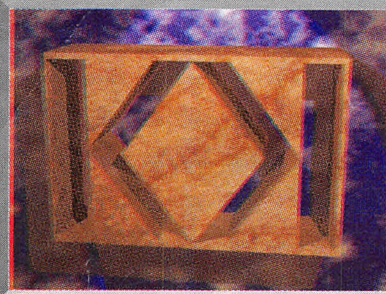

Bästa speltidningen på köpet

Amigan i stålbad

Assemblerskola för nybörjaren

Annonsera gratis – tre sidor radannonser

Karlberg & Karlberg AB

Huvudkontor: Tel. 046-47 450 • Fax 046-47 120
Stockholmskontor: Tel. 08-66 111 99 • Fax 08-66 33 666

Alla priser är inklusive moms, exkl frakt och med reservation för prisändring. DMz 94-07
Denna annons är fotosatt med PPage 4.1 & PDraw 3.03 och tryckt hos JustNu-Tryck i Lund.

Information & nyheter från K&K

· Har du svårt att få ordning på din hårddisk? Tycker du att CLI eller SHELL är svårt eller omständigt? Då måste du ha DirOpus!
· TrapFax, faxprogram för klass2 kompatibla faxmodem, har vi nu i lager, se i förra DMZ.
· Scala har nu även släppt 2 paket med ca: 50 nya bakgrunder per paket.
· Snart dyker även världens snabbaste Amiga 3/4000 accelerator från GVP upp. På kortet finns det en 40MHz-040 med plats för 32MB RAM. Med ett dotterbord kan du expandera upp till 128MB. På kortet finns även ytterligare en expansionsport för en SCSI-2 fast modul, som med rätt hårddisk skall klara upp till 10MB/sek i SCSI överföring, och allt detta tar inte en enda zorro-port.
· ADPro har kommit i ny version 2.5 med nytt användarinterface, massor av nya funktioner, fullt stöd för AGA, Picasso, EGS m.m.
· Vi har fått argenturen för all BlueRibbon MIDI och musikmjukvara. Vi lagerför samtliga produkter vilka är: Bars&Pipes Professional, JuperJam, The Patchmeister, Triple Play Plus, Sync Pro, One Stop Music Shop, Creativity Kit, Pro Studio Kit, Power Tools Kit, Performance Kit, Internal Sound Kit, Rules For Tools, Music Box A, Music Box B och MultiMedia Kit.
· OpalVision extramoduler visades på NAB-mässan i mars, och kommer att släppas snart.
· Edge från Innovatronics har kommit, denna texteditor slår både turbotext och CED.
· Ny mjukvara till Picasso II har kommit, med denna är kortet är upp till 20ggr snabbare i 256 färger 800x600 än AGA samt att den är fullt kompatibel med t.ex. PPage, PDraw!
· SupportBBS för bland annat Real3D2, EGS, Picasso, TV-Paint2 m.m. tel. 0611-277 94

Nyheter!

Final Writer:

Detta ordbehandlingsprogram är det bästa vi har sett på Amiga! FinalWriter stöder AGA, men fungerar även utan. Med Final Writer, som ligger på 5st packade disketter, får du 120st skalbara typsnitt (4-300 punkter), 100st Bild-klipp, Engelsk rättstavning på 144000 ord. Synonymbibliotek på 1,4 miljoner ord. Final Writer kan läsa in text från andra program och vanliga IFF bilder från t.ex. Brilliance, Deluxe Paint. Final Writer kan automatiskt göra index, innehållsförteckningar, bibliografifunktioner, arbeta med kolumner, summera kolumner med siffror, använda textklipp, automatisk sidnumrering, klipp och klistra och massor av andra funktioner. Ring så skickar vi mer information.

A-Max IV:

Med A-Max IV kan du nu köra MAC program i färg samtdidigt som du kör Amiga!
Har du tidigare vers. av A-Max plus kan du uppgradera.
· Stöder färg Mac program som körs på flera virtuella skärmar (olika upplösningar, grafikkort) samtidigt.
· Kör Apples system 7.0-7.1, 32-bit Quickdraw™, Quicktime™, Applescript™ och andra Mac system program.
· Multitaskar med AmigaDos och AmigaProgram och använder sig av standard 2.1 eller 3.x drivrutiner för att nå valfira hårddiskkort, floppyenheter, serie- eller paralellportar även tredjepartsprodukter.
· Hanterar även att använda CDRom, Scanners, laserskrivare m.m. genom din egen SCSI kontroller.
· Hanterar Ethernet SANA-II kort.
· Du behöver ej partitionera om din Amigahårddisk, du kan använda en Amigafil som en Mac-hårddisk.
· Stöder Mac-stereoljud.
· Konverterar filer direkt mellan AmigaDos och Mac, t.ex. MacBinary, MacPaint, PostScript, IFF, Text (med översättning så att t.ex ÅÄÖ fungerar)
· Spara ImageWriter 9 och 24 utskrifter som IFF-Filer så du sedan kan skriva ut från Amiga med vanlig Prefsprinter.
· Stöder textklippning mellan Mac-Finder och AmigaDos clipboard device.
· Stöder AppleSuperDrive™ för att läsa MS-Dos disketter samt köra SoftPC (PC-Emulator)
· 2st Mini-Din 8 RS-422 portar för komplett kompatibilitet med Mac, Mac-MIDI.

Systemkrav: 68020, 030 eller 040, AppleSystem 7.0 eller högre (7.1 rekommenderat), 2MB RAM, AmigaDos 2.1 eller högre, Zorro-II eller Zorro-III kortplats.

A-Max IV - Uppdaring för A-Max Plus	1.595.-
A-Max IV - Komplett inkl. rommar	5.995.-
A-Max IV - Exkl. rommar	4.995.-

Mjukvara

Detta är endast ett urval ur vårt stora sortiment.

A-Fakt - faktureringsprogram (2795.-)	1495.-
ADPro vers. 2.5 *nyhet*	2295.-
ADPro ProConversion pack	695.-
ADPro HP Scanjet IIc driver	2495.-
AmiBack Plus Tools	1195.-
AmiBack Tools	695.-
AmigaBok uppdatering 2 -› 2.1	175.-
AmigaBok v2.1 *nyhet* (1995.-)	1495.-
Amiga SubTitler	1995.-
Bars&Pipes2 MIDI, sequencer progr.	2995.-
Bars&Pipes2, uppdatering till v2	1595.-
Brilliance! bästa rit/animprogrammet	1795.-
Broadcast Titler II SuperHiRes	2295.-
Broadcast Titler fontpack 2st	995.- st
Caligari Broadcast 3.1 3D program	5995.-
Cygnus Editor (CED!) v3.5	995.-
DesktopBudget, Svensk hembudget	295.-
DeluxeMusic2, noteditering, utskrift	1395.-
DirectoryOpus (DirOpus)	850.-
Edge, Bästa texteditorn!	850.-
Final Copy II, professionell ordbeh.	950.-
Final Writer med 120 skalbara fonter!	1595.-
Final SoftFonts (4 olika) 25fonter/st	795/st
FontDesigner, vector font editor	1995.-
Imagine v2.0 för Opal Vision	995.-
Imagine v3.0 & uppdatering till 3.0	mar-94
SAS Lattice C v6.5 *nyhet*	3495.-
Montage24 24-bit titling	3245.-
Montage24 fontpack	1795.-
Pixel3D professional IFF-›3D	1195.-
PowerFonts v1.3 CG till 3D *nyhet*	1795.-
Real3D v2.4 raytracer *ny version*	4995.-
Real3D uppdatering v2.x till v2.4	550.-
Rötter - släktforskning *nyhet*	695.-
Scala MM200 (4995.-)	2495.-
Scala MM300 Mängder med nyheter!	4995.-
Scala Echo 'hemvideoredigering'	2395.-
Scala uppdateringar till MM300	©
TrapFax, faxprogram för faxmodem	1095.-
TV-Paint2.0-Picasso, EGS, Opal m.m.	3995.-

Hårdvara

Detta är endast ett urval ur vårt stora sortiment.

Grafikkort	
Opal Vision v2 med OpalPaint m.m.	6195.-
DCTV videokort och digitizer	3695.-
Picasso II, 2MB, TV-Paint JR	4995.-
Picasso II paket TVPaint2	7995.-
GVP Spectrum EGS, 2MB, EGSPaint	6695.-
GVP IV-24 A4000Transcoder *nyhet*	19995.-
Genlock och tidbaskorigerare	
G2 Genlock 'alla modeller' *nyhet*	©
GVP TBC-PLUS *nyhet*	12995.-
GVP TBC-PLUS & SMPTE *nyhet*	14995.-
G-Lock externt för Amiga	5495.-
Hama externt genlock S-VHS fr.	4795.-
Ljudkort & Samplers	
GVP DSS8+ 8-bit stereo sampler	1095.-
Sunrize AD1012 (12bit) *ny vers. 3*	7995.-
Sunrize AD516 (16bit) *ny vers. 3*	18745.-
Hårddiskar, CD-Rom och kontrollers	
Hårddiskar SCSI, AT i alla storlekar	©
GVP A4008 SCSI-interface A2,4000	2195.-
Syq 105MB 3,5" intern utan media	4495.-
Syq 105MB löstagbar mediaskiva	995.-
CD-Filsystem (ASIM) för Amiga	795.-
CDRom Pioneer CD-växlare (6), fr.	11245.-
CDRom Texel int/ext 335KB/s, fr.	3995.-
CDRom Toshiba int/ext 300KB/s, fr.	3495.-
CDRom för PC (fullt sortiment)	©
Amiga 1200 tillbehör	
A1230-II 40-50MHz, 4MB, DMA fr.	6795.-
A1291-Stingray SCSI till A1230-II	1295.-
FPU för A1230/A4000 25-50MHz fr.	995.-
GVP A1230 40MHz olika konfig. fr.	2995.-
Övriga tillbehör	
ASDG LanRover ethernet-kort	3995.-
FrameMachine, framegrabber	6395.-
GVP A2000 G-Force 030, 040 fr.	7795.-
GVP I/O Extender 1serie 1parallell	1995.-
GVP I/O Extender extra serieport	450.-
Personal Singel Frame Controller	5595.-

© = Ring för aktuellt pris

Prenumerationsservice:

Titel Data AB
112 86 Stockholm
Tel: 08-652 43 00
Vardagar klockan 08.30-12.00, 13.00-16.30

Prenumerationspriser:

Sverige och Norden:
Helår (22 nr) 380 kr
Halvår (11 år) 195 kr
Korttid (7 nr) 128 kr
För prenumeration utanför Norden tillkommer kostnad för flygfrakt

Redaktion:

Postadress: 112 85 Stockholm
Besöksadress: Industrigatan 2A
Tel: 08-692 01 40
Fax: 08-650 97 05 (redaktionen)
BBS: 08-654 99 50, 08-654 61 18, 08-654 99 62

Chefredaktör och ansvarig utgivare:
Christer Rindeblad
Redigering:
Lasse Zernell
Jan Huss
Testredaktör:
Peter Kerschbaumer
Sekreterare:
Kristina Malm
Praktikant
Jonas Hallman

Medarbetare i detta nummer

Christina Bäcker, Sten Ekedahl, David Ekholm, Mac Larsson, Bengt Dahlström, Erik Lundevall, Jonas Elfström, Joakim Olsen, Christian Almgren, Pontus Berg, Niklas Linholm, Ove Kaufeldt, BBS-patrullen, Brad S.

Utgivare:

Bröderna Lindströms Förlags AB
VD: Gunnar Netz
Annonschef: Göran Backman

Företagsannonser:

Annonskontakten AB
Att: Björn Wenström
Nybodagatan 1
171 42 Solna
Tel: 08-83 09 15
Fax: 08-27 37 35

Rippning och tryck:

Rippning: IGP, Sthlm
Repro: Valör Repro, Bromma
Tryck: Hedemora-bladet, Vikmanshyttan

ISSN: 1104-3784

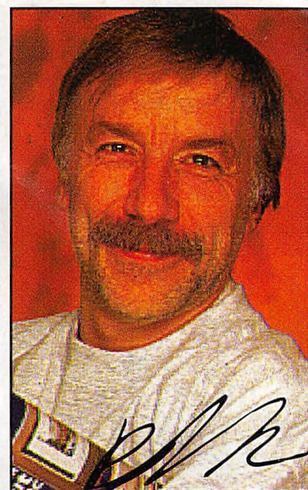
Omslagsfoto: Bengt Björk

Medlem av

Vi bryr oss – därför är vi bäst

Christer Rindeblad, chefredaktör

Jag har fått klagomål från läsare som tycker jag alltid skriver om tråkiga eller negativa saker. Och de har kanske delvis rätt, det är lätt att bli gnällig när man som jag gillar Amigan och år efter år får uppleva hur denna fantastiska dator misshandlas av dess tillverkare.

Enda försvaret jag har för mina gnälliga ledare är att jag inte är ensam. I USA finns det en hel organisation döpt till Commodore Shareholders Movement. Den består av glada Amigaentusiaster som blir rent ut sagt förbannade på hur Commodore behandlar deras favoritdator och de försöker göra något åt situationen. Mer om detta kan ni läsa på sidan tio i detta nummer.

Nu till något mycket roligare. En del minnesgoda läsare kommer kanske ihåg att jag för över ett år sedan klagade i min ledare på att det finns så få svenska nyttoprogram till Amigan.

Benny Hansson från Nyköping ringde nyligen och tyckte jag borde notera att mitt klagomål åtminstone hade en effekt. Han och en kompanjon satte sig efter min ledare ner om skrev ett skatteprogram till Amigan, recenserad i nr 2-94 av Datormagazin.

Deras skatteprogram blev en riktig försäljningssuccé och nu arbetar de på nästa version. Fantastiskt bra gjort tycker jag. Och i dagarna fick vi in ett helsvenskt körskoleprogram till Amigan. Mer sådant vill jag se!

Nyligen var jag i Monte Carlo på en konferens för datorspelstillverkare. I ett kommande nummer ska jag berätta mer om vad som sades på den konferensen. Men redan nu kan jag avslöja att jag fick ta del av en del hemligt material som verkar mycket positivt för Amiga 1200 och CD32.

Jag har också varit i London och besökt ett museum som utnyttjar världens största system av CD32 och Amiga för att guida besökare. Det blir ett spännande reportage om detta museum i ett kommande nummer av Datormagazin.

I detta nummer berättar vi om hur ett jättelikt Amiga-system används på ett svenskt stålverk för att hålla de anställda informerade om produktionsläget. Det är verkligen inga småsaker ett gäng duktiga Amiga-entusiaster åstadkommit. Reportaget visar verkligen Amigans kapacitet när den används rätt.

Så upp med hakan Amiga-freaks, än är slaget inte förlorat även om vi haft lite motgångar. Ta varje tillfälle i akt och visa världen vad Amigan förmår – och det är inte lite eftersom den har världens mest hängivna datorägare bakom sig.

Har månne Apple någon Shareholders Movement som bryr sig om hur det går för Macintosh? Har IBM entusiastiska och hängivna användare som bryr sig om hur det går för bolaget? Näpp. Och det är skillnaden mellan Amigan och alla andra datorer...

PS

Vi ses kanske i helgen i Malmö på Elevdatas datormässa. Jag kommer åtminstone att vara där.

6

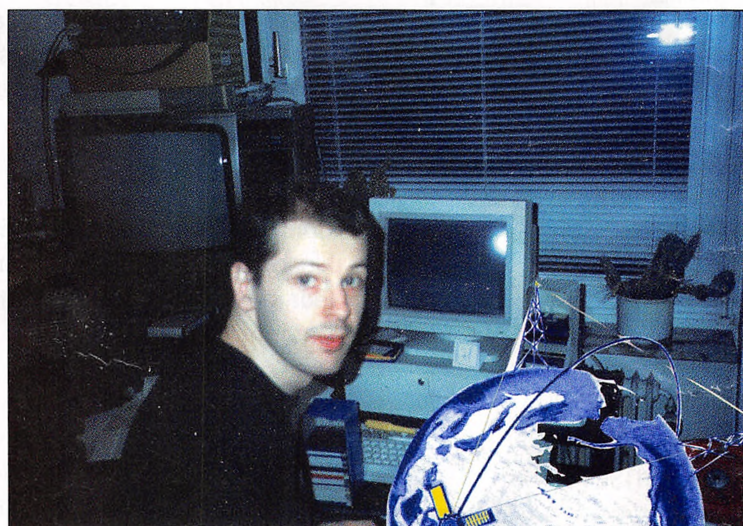
42

28

23

Först och störst bland Amiganäten är ADS. Och zon-koordinatorn för Europa är svensk och heter Christian Carlsson. Se honom i bara kalsongerna på sidan 18.

Nu är det dags! Sätt igång och lär dig assembler. Kasta dig in bland ettorna och nollorna på sidan 23.

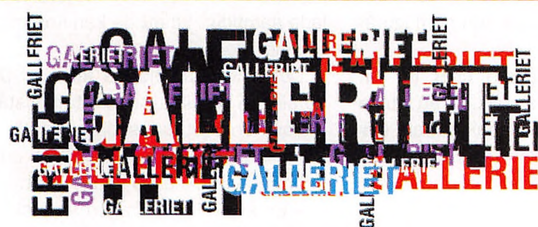

Tuffa tider för Amigan. På smältverket i Avesta samsas Amigan med masugnarna i en minst sagt tuff datormiljö. Läs reportaget på sidan 42.

```
Home: 4 Conferences.
  1 MailBox
* 2 Pressmeddelanden
* 3 Tal
* 4 Artiklar
* 5 Valkommen!
Type an item's name or number to open it.
Commands: Help,Logout,Scan.
>
```

Nu har Carl Bildt kastat sig ut i cyberspace. Men är hans BBS verkligen något att ha? Finns det några schyssta möten eller är det bara ärkemoderater som har något att hämta på basen? Läs BBS-patrullens omdöme på sidan 31.

En nyhet på galleriet är att vinnaren nu får sin bild på en musmatta. Bara att sätta igång att rita, alltså! Sidan 31.

Vart tog garantin vägen?

Richard Ericssons Commodore PC gick sönder efter bara några månader. Men trots att garantin fortfarande gäller verkar det nu som om han själv måste betala reparationen.

– Commodore Scandinavia har gått ut med att servicen skulle vara lika bra trots att huvudkontoret nu ligger i Danmark. Men det gäller tydligen bara för Amigaägare, säger en besviken Richard Ericsson.

Han är långt ifrån ensam om att ha problem med garantin på sin Commodore PC. För att få hjälp har han kontaktat Nexor som tidigare skötte garantireparationerna. Men Nexors samarbete med Commodore har knakat i fogarna. Till slut vägrade Nexor att reparera fler Commodore PC.

En källa med god insyn i Commodore uppger för DMZ att bråken gällt ersättningen för reparationerna. PC-datorerna hade en lägre kvalitet än beräknat, vilket ledde till oväntat många reparationer.

Därför ville Nexor ha mer betalt. Men Commodore AB fick inte betala för moderbolaget Commodore International.

– Istället föreslog de att en detektivbyrå skulle undersöka om Nexors fakturor var förfalskade, säger DMZ:s källa uppgivet.

När Commodore AB gick i konkurs tog Commodore Scandinavia över den svenska marknaden. De får inte heller betala reparationerna för Commodore International.

Reparationerna sköts idag av MR-Data. De tar i första hand betalt av återförsäljaren. Om inte det går får ägaren själv betala.

– För tillfället har vi ett fyrtiotal datorer inne för reparation, säger Per Olofsson på MR-Data. Men i och med att Commodore AB gick i konkurs, så har garantin för PC-datorerna blivit hängande i luften.

Enligt konsumentköplagen övertar återförsäljaren ansvaret för garantin när distributören går i konkurs. Men att få återförsäljarna att ta sitt ansvar kommer inte att bli lätt. De tvingas ju betala för reparationer som Commodore egentligen skulle stå för.

I Richard Ericssons fall ser det dessutom extra mörkt ut. Hans återförsäljare i Nyköping har gått i konkurs. Ska datorn lagas får han betala det själv.

Richard Ericsson har nu sänt ett brev till Commodore i Danmark för att få utrett vem som ska betala hans trasiga dator. Men något svar har han inte fått. I alla fall inte när detta skrivs.

Christina Bäcker

Fotnot: Problemen med garantin gäller enbart Commodores PC-datorer. Garantin för Amigan berörs inte.

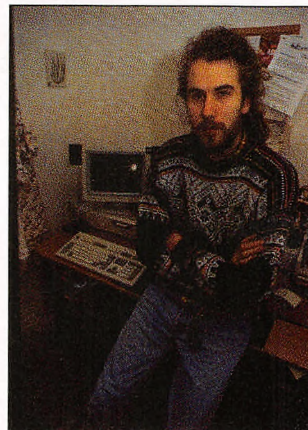

FOTO: Håkan Röijer

Richard Ericssons Commodore PC har gått sönder och nu när Commodore har lagts ner i Sverige finns det ingen som vill ta ansvar för garantin.

Dator-loppis

Helgen den 9–10 april går den första riktiga dator-loppmarknaden av stapeln. Privatpersoner får då hyra bord för att sälja sina gamla datorprylar, spel och annat.

Platsen är Tegelviksgatan 28 i Stockholm och öppettiderna är 11.00 –18.00.

Och givetvis kommer DMZ vara där för att bland annat sälja tidningar.

"Statsministerns BBS är olaglig"

Carl Bildt bröt mot datalagen när han öppnade sin BBS.

Den är nämligen rättsligt sett ett personregister som man måste söka tillstånd för, anser Datainspektionen.

Och något tillstånd har Carl Bildt inte sökt.

Statsministerns egen BBS har hamnat i blåsväder. Den är nämligen olaglig enligt datalagen, uppger höga jurister på Datainspektionen till Datormagazin.

Men på statsministerns kansli på Rosenbad vill man inte längre kalla Bildts BBS för BBS.

– Vi har ännu inte någon BBS igång på grund av den otidsenliga datalagstiftningen, hävdar statsministerns pressekreterare **Per Zetterqvist**.

Han beskriver istället "Information Rosenbad" som en elektronisk brevlåda och en informationsdatabas. Men inte en BBS, enligt Per Zetterqvist.

Han säger till Datormagazin att målet fortfarande är att kunna ha öppna möten med diskussioner i realtid, men att den nuvarande datalagen hindrar detta. Detta skulle skilja "Information Rosenbad" från en vanlig BBS.

Tills de formella tillstånden är klara så kommer alla inkomna meddelanden ut på papper och raderas därefter på datorn.

Bråket kring Bildts BBS har lett till vilda diskussioner om den nuvarande datalagen. Många menar att datalagen blivit omsprungen av den tekniska utvecklingen. Men Datainspektionen, DI, fortsätter att mycket strikt tillämpa den nu tjugo år gamla lagen.

Vad **Anitha Bondestam**, högsta chef på DI, anser är svårt att säga. Hon har avböjt att ställa upp på en intervju om BBS:er. Pressekreterare **Brita-Lena Ekström** uppger att Datormagazin "bara är en tidning för hackers" och därför inte intressant för Bondestam att medverka i.

Detta är inte första gången Bondestam undviker besvärliga frågor. I februari hoppade hon av en planerad debatt med journalisten **Anders R Olsson**. Han har vid flera tillfällen pekat på de absurda konsekvenserna av datalagen.

Regeringen har redan gett sig själv tillstånd att upprätta ett personregister i form av en informationsdatabas. Enligt datalagen får nämligen både regering och riksdag utfärda egna tillstånd, men DI ska sedan få yttra sig i ärendet. Och nu har DI valt att tillstyrka förslaget. Tidigare har de tolkat lagen annorlunda.

1992 tog DI på eget initiativ kontakt med journalisten **Tommy Klaar** och krävde att han skulle söka tillstånd för sin privata BBS. Tommy Klaar protesterade och hänvisade bland annat till grundlagen om yttrandefrihet. DI avskrev ärendet. Men lade samtidigt till att de kan komma att undersöka ärendet igen.

Det är värt att notera att med DI:s tolkning av datalagen är alla sysopar utan tillstånd lagbrytare.

Före en kort tid sedan tillsatte regeringen IT-kommissionen som ska främja användningen av informationsteknologi i samhället.

– En av de första frågorna de ska titta på är lagstiftningen inom dataområdet, säger Per Zetterqvist och förklarar att en lagändring är att vänta.

Christina Bäcker

Fotnot: På sidan 31 i detta nummer testar BBS-patrullen Information Rosenbad, Carl Bildts BBS.

Turbokort A1200

Turbokort 68020 - 28 MHz
Nästan lika snabb som A4000-030.
Blizzard 4 Mb + klocka........3.390:-
+ FPU 40 MHz........................4.390:-
eller FPU 50 MHz..................4.990:-

Turbokort 68030 - 40 MHz
Blizzard 1230 - 40 MHz.......3.495:-
+ 4 Mb 32-bitars minne.......5.495:-
+ FPU 40 MHz........................6.595:-
eller FPU 50 MHz..................7.195:-

CHINON HD Drivar

För alla Amiga modeller. Ange modell (intern).

Diskettstationer HD
Chinon 1.76 Mb extern........1.595:-
Chinon 1.76 Mb intern.........1.295:-

Diskettstationer DD
Chinon 880 Kb extern............695:-
Chinon 880 Kb intern............595:-

MACROSYSTEM

Vi säljer nu även deras sortiment av digitizers (VLab) samt grafikkort (Retina) med flera.

VLab Y/C med 2 FBAS / Comp. ingångar......3.695:-
VLab Motion.........14.495:-
Toccata 16-bitars ljudkort, 3 stereo ingångar.....3.690:-
Retina 2 Mb RAM..4.490:-
Retina 4 Mb RAM..4.990:-
Retina Z3 4 Mb.......5.890:-

PC TILLBEHÖR

Vi säljer numera PC-datorer samt tillbehör som t ex. CD-ROM, ljudkort, minnen, spel med flera. PC datorer (VESA/PCI) kan fås med t ex Matrox, Cirrus Logic eller Tseng Lab grafikaccelerator samt diverse I/O kort eller ljudkort. Ring för priser på konfigurationer eller se vår annons i PC & Mac Magazine. Alla priser under denna rubrik är exklusive moms.

Soundblaster Pro Basic..........795:-
Soundblaster Pro Deluxe........995:-
Soundblaster 16 Basic.........1.295:-
Soundblaster Multi CD........1.695:-
Soundblaster M-CD ASP....1.995:-
Soundblaster CD 16 Performance Pack, intern.....................4.495:-
DSP-16 + SCSI + Joystick / Midi port, kompatibel med Soundblaster 16, AD Lib m fl........1.495:-
DSP-16 + CD-ROM + 5 CD-skivor + Labtec högtalare...............3.995:-
CD-ROM double speed, multisession, XA, Photo CD kompatibel.
Chinon 535 SCSI-2, 250 ms 3.795:-
NEC 2xi SCSI.......................2.595:-
NEC 3xi SCSI.......................3.995:-
NEC 4XPro extern...............8.995:-

REFERENSBÖCKER

68000 Users Manual...........79:-
680x0 Programmers Ref..179:-
68020 Users Manual.........179:-
68030 Users Manual.........179:-
68040 Users Manual.........179:-
Devices 3rd.....................229:-
Hardware Ref. Manual....229:-
Includes & Autodocs........329:-
Libraries 3rd edition.......329:-
User Int. Style Guide........215:-
Nyckeln till AMOS..........249:-
Övriga böcker...............RING!

AMIGA 1200 PAKET

Amiga 1200/2 Mb RAM + Mus + 170 Mb hårddisk 7.895:-
Amiga 1200/2 Mb RAM + Mus + 170 Mb hårddisk + Desktop Dynamite Pack..........8.295:-
Amiga 1200/2 Mb RAM + Mus + 256 Mb Quantum GLS hårddisk (supersnabb hårddisk < 12 ms) 8.995:-
Amiga 1200/2 Mb RAM + Mus + 170 Mb hårddisk + Final Writer (absolut bästa ordbehandlaren)..........9.195:-

PRORAM A3000/4000

32-bitars minnesexpansion upp till 64 Mb, fullt Zorro-3 burst stöd för maximal prestanda. Expanderas med vanliga PC/MAC SIMM 1 eller 4 Mb (Fast Page, Static eller Nibble Mode). OBS! begränsat antal......1.495:-

EMPLANT EMULATOR

Mac emulator som multitaskar med andra program. Fullt färgstöd för bl a AGA/ECS, Merlin, Retina, Picasso, Rainbow III, Piccolo, EGS med flera. Emplant är ungefär dubbelt så snabb som en likvärdig MAC-II på en Amiga 3000-25 MHz. Har stöd för bl a AmigaDOS enheter samt Mac stereoljud. Modulbaserad. Fler emulatorer är under utveckling för EMPLANT. Mac ROM tillkommer för de som inte har Macintosh. Kräver ingen MMU eller FPU. Fullt 32-bitars stöd med System 7.1. Emplant f n 4.1.

EMPLANT GRUNDMODELL..........................4.195:-
EMPLANT MED APPLETALK 4.695:-
EMPLANT MED SCSI INTERFACE 4.695:-
EMPLANT MED APPLETALK & SCSI INTERFACE.....5.395:-

ELECTRONIC DESIGN

PAL Genlock..........................3.295:-
Y/C Genlock..........................4.695:-
Neptun Genlock (Ny)............6.995:-
Sirius Genlock......................8.995:-
Videoscan Broadcast (Ny)..16.244:-
Pegasus PC till Video............4.994:-
Pegasus & Y/C Genlock........8.744:-
Pegasus & Neptun Genlock 11.744:-
Pegasus & Sirius Genlock...13.244:-

Sirius Genlock

EUROPRESS & SKOLPROGRAM

Nyhet! AMOS bok på svenska.

AMOS
AMOS Professional..................495:-
Nyckeln till AMOS (bok).........249:-
AMOS Professional + Nyckeln till AMOS.......................................695:-
AMOS Pro Compiler...............375:-
Mini-Office: Ordbehandling, kalkyl, databas, grafik samt diverse verktyg.......................................575:-

Skolprogram - Amiga
Memory 1 eller 2...........................249:-
Ordlek...249:-
Tangenta..249:-
Veta Mera 1, 2 eller 3...................295:-
Grafmatte..695:-
Ordlek 1 eller 2...............................339:-
Paint and Create, svensk..........339:-
Veta Mera 1 eller 2.......................429:-

AMIGA VIDEOTILLBEHÖR

Wavetools 16-bitars ljudkort, sampling direkt till hårddisk upp till 48 KHz i stereo.
RTX DSP Modul kommer..................4.495:-
Ring för priser på A4000 konfigurationer. Vi kan även erbjuda paket med program (ImageFX, Scala MM) samt tillbehör (CD-ROM m fl).

AMIGA TILLBEHÖR

Dual HD drive 3,5", 720 Kb-4 Mb.............2.795:-

Modem.
Micronix Maxlite v32.bis, 14400 baud........3.744:-
Multiface Card 3, 2 serie + 1 parallell port 1.095:-
US Robotics v32.terbo, 21.400 baud m fl............☎

Lösa hårddiskar för inbyggnad med flera.
Syquest 105 Mb SCSI intern.........................4.744:-
Syquest 105 Mb media....................................744:-
Syquest 105 Mb extern + media..................6.244:-
HD 170 Mb AT 2.5" A1200...........................3.895:-
HD 263 Mb AT 2.5" < 12 ms, A1200..........4.995:-
HD 170 Mb AT 3,5"Quantum LPS.............2.813:-
HD 270 Mb AT 3,5" Quantum LPS.............3.369:-
HD 340 Mb AT 3,5" Quantum LPS.............4.119:-
HD 270 Mb FastSCSI-2 Quantum LPS......3.494:-
HD 540 Mb Fast SCSI-2 Quantum LPS.....6.869:-

Matteprocessorer för A1200 expansioner samt A4000-030 med flera.
PLCC 68882-40 MHz................................1.295:-
PGA 68882-50 MHz..................................1.795:-
Ring för priser på andra FPU/CPU.....................☎

Minne för A4000 samt A1200 expansioner.
4 Mb 72-pin SIMM...☎
8 Mb 72-pin SIMM, 70 ns....................................☎

Minne för A4000-030/040 samt acceleratorer. Ger cirka 20% prestandaökning för 040!
4 Mb 72-pin Static SIMM, 70 ns.................2.695:-
8 Mb 72-pin Static SIMM, 70 ns.................5.395:-

MAG Färgskärmar för Amiga & PC.
LX1450, analog, Trinitron, 14"..................3.738:-
LX1564, analog, 15"...................................4.488:-
MX14S, digital, 0.26 dot pitch, 14"............5.363:-
MX15F, digital, 0.26 dot pitch, 15"............6.238:-
MX17H, digital, 0.26 dot pitch, 17"...........9.363:-

ÖVRIGA TILLBEHÖR

Alfadata Mega Mus Amiga/Atari..................175:-
Alfadata Mus/Joystick omkopplare (auto)....175:-
Midi Interface med 1 in, 2 ut, 2 thru samt seriegenomgång (för modem etc)..................395:-
Kickstart 2.x..☎

COMMODORE PRODUKTER

Vi levererar med följande paket utan extra kostnad så länge lagret räcker till alla Amiga 1200 datorer: 20 st Nashua 3,5" disketter, diskettlåda för 100 disketter, musmatta samt joysticken The Bug. Se listan nedanför.

Amiga 1200/2 Mb RAM..............................4.195:-
Amiga 1200/2 Mb + 80 Mb hårddisk..........6.595:-
Amiga 1200/2 Mb + 170 Mb hårddisk........7.895:-
Amiga 1200/2 Mb + 256 Mb hårddisk........8.995:-
Amiga 1200/2 Mb upp till 520 Mb HD..............☎
Köp till Desktop Dynamite Pack: Deluxe Paint 4, Wordworth, spelen Dennis & Oscar...............495:-
Desktop Dynamite Pack ensamt.....................695:-
Bildskärm 1942...5.295:-
Bildskärm AKF 14", 0.28 mm dot pitch, full overscan, frekvenser från 15-38.5 KHz......4.995:-

AMIGA PROGRAM

Art Department Pro 2.5 (Ny version).........1.895:-
ASIM CD-ROM Photo CD-stöd m m..............695:-
Brilliance - snabbaste ritprogrammet........1.595:-
Deluxe Music v2..1.195:-
Final Writer - bästa ordbehandlaren.........1.495:-
Montage 24 textgenerator.........................3.295:-
Montage Fonts 1 (videotypsnitt)..................1.595:-
ProWrite 3.3 svenska..................................1.195:-
SAS C 6.5 - Utvecklingspaket......................3.295:-

Docado 040-23 12 50

Grönegatan 2
211 27 Malmö
Fax 040-30 56 25

Vi säljer endast på postorder samt distribution. Vill ni besöka oss för en demonstration eller handla direkt går det bra att tidsbeställa ett möte.

Produktnytt

Produkterna på dessa sidor är inte testade av Datormagazin. Alla uppgifter kommer från tillverkare/importörer.
Pressmeddelanden och produkter kan skickas till vår testredaktör:
Peter Kerschbaumer,
Datormagazin, Box 12547
102 29 Stockholm

Mer plats i burken

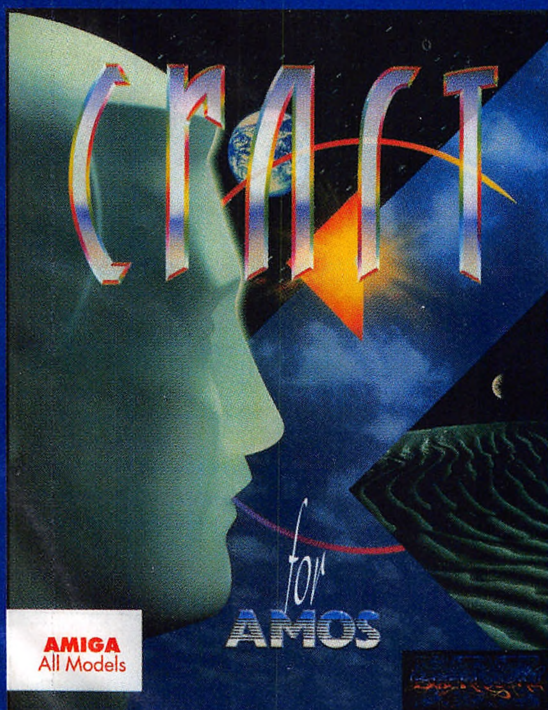
Företaget Micronik gör Towerlådor till alla Amigamodeller. För A500 finns en minitower med plats för originaldiskettstationen, tre extra 3,5"-enheter och två 5,25"-enheter. Som tillval finns även en Zorro II expansion som ger möjlighten att koppla tre A2000-kort till Amiga 500-towern. Towern till Amiga 1200 är liknande men med fyra Zorro II-kortplatser. Till Amiga 4000 finns en tower med möjlighet för sju kortplatser, sex 5,25"-enheter och fem 3,5"-enheter.

Pris: A4000 Tower, ca. 3000 kr inkl moms
Info: Micronik, Tyskland
Tel: +49-214-931 86
Fax: +49-214-957 91

Nya kommandon till AMOS

Craft är ett tillägg till AMOS och AMOS Professional som ger 160 nya instruktioner. Bland annat kan man nu lätt framställa fraktala bilder (Julia, Mandelbrot). Hastigheten ska ligga nära den av assemblerprogram. Dessutom finns flera nya dialogrutor med, bl.a. en färgpalett som liknar den i Deluxe Paint.

Pris: ca. 330 kr inkl moms
Info: Datamedia
Tel: 08-590 941 85

Kör Lightwave utan toaster

Företaget Warm and fuzzy logic (!) har konstruerat en lösning bestående av mjuk- och hårdvara för att kunna använda raytracingprogrammet Lightwave utan toasterkort. Tidigare var det inte möjligt att köra Lightwave utan toasterkort.

Nu får man inte bara tillgång till datorns egna grafikchip, utan man kan även använda andra grafikkort som till exempel Retina, DCTV och GVP IV24.

För mer information kontakta **Warm and fuzzy logic, 2302 Mariout Road, Richmond, VA 23229, USA. tel: 009 1 804 285 4304**

Spar utrymme på hårddisken

Företaget Heifner Communications har tagit fram ett program som packar och sparar bilder i JPEG-format på ett sätt som är osynligt för programmen som sedan ska jobba med filerna.

En JPEG-bild kan bli upp till 90 procent minndre än motsvarande 24-bitars IFF-bild, vilket gör att man kan spara stora mängder hårddiskutrymme. För mer information kontakta **Heifner Communications, tel: 00944 101 314 445 6163**

Hjälp på Video

Nu finns det instruktionsvideoband även till Amigan. Till andra datorer har detta funnits ett bra tag. Följande band finns: Workbench 2.1/3.0, DeluxePaint IV, C-programmering, AmigaDOS, Workbench 2.0. Videobanden finsn hos återförsäljare för företaget ELDA och kostar mellan 250 och 280 kronor.

Info: ELDA
Tel: 0523-570 00
Fax: 0523-519 00

Public Domain

Magnum PD heter ett PD-bibliotek som har tagit över delar av serier från Scandinavian PD. Man distribuerar bl.a. AM/FM-disketter som har musik som specialitet. Magnum PD har även en specialserie för Amiga 1200 och Amiga 4000 som heter AGA-Power. Listdiskar (4) kan fås mot 30 kr på PostGiro 493 26 43-2.

Magnum PD
c/o Andreas Carlsson
Ytterberga Bro
731 95 Köping

Prowrite nytt

Den svenska synonymordlistan till Prowrite är på väg. Importören Procomp tycker dock att den är för stor och därmed långsam och håller på att optimera den just nu.

Info: Procomp
Tel: 0472-708 45

Åtta serieportar

För den som behöver många serieportar har Amigo Business Computer det rätta kortet. Comports 8 är ett multiseriekort som ger hela åtta serieportar till Amiga 2000/3000/4000. Kortet ska klara MIDI-hastighet på alla kanaler.

Info: Amigo Business Computer, USA
Tel: +1-516-757 7334
Fax: +1-516-757 7234

24 nålar i färg.

ABC 24 är en ny färgskrivare från Citizen. Den klarar av att skriva 192 tecken per sekund med utkastkvalité och 62 tecken per sekund i skönskriftläget. I grundutförandet är det en svart/vit-skrivare men färg finns som tillval. I grafikläge har den en upplösning på 3600 dpi. ABC 24 kan emulera Epson LQ 570 och IBM Proprinter X24e. Pappret matas genom friktionsvals och en skutande traktormatning finns som tillval. ABC 24 har sju inbyggda typsnitt varav två är skalbara.

Pris: 2995 kr inkl moms (färgmodellen)
Info: ELDA (endast ÅF)
Tel: 0523-570 00
Fax: 0523- 519 00

Produkter under test:

DirectoryOPUS 4.11, ELAN DFS, InterText, InterSpread, InterBase, InterOffice, CanDo, Edge, CygnusED 3.5, Real 3D 2.4, Caligari Broadcast, Final Writer, EGS 28/24 SPECTRUM, Adorage, Clarissa, A1230 Turbo+, A1291 SCSI-kit, Craft, PhotoWorx, VidiAmiga 24RT, Instruktionsvideoband: Workbench 2.1/3.0, DeluxePaint IV, C-programmering, AmigaDOS, Workbench 2.0, Körkortsprogram, ALFAScan 800, ALFAColor, Amiga Vision Professional, USR-terbomodem.

Fler SCSI-portar

ATTO SCSI Expander ger möjligheten att ansluta fler än sju SCSI-enheter till SCSI-porten. Varje SCSI-ID tilldelas sju nya enheter. På det sättet kan man koppla in upp til 49(!) enheter till en SCSI-kontroller. Stödjer både SCSI-1 och SCSI-2.

Info: ATTO Technology, USA
Tel: +1-716-691-1999

Mera plats på hårddisken

Disk Expander är ett program som komprimerar data på disketter eller hårddiskar i realtid med 30 till 70 procent av originalstorleken. Programmet är helt transparent, dvs. användaren märker inte ens att det är igång.

Pris. ca. 350 kr inkl moms
Info: Stefan Ossofskis Schatztruhe, Tyskland
Tel: +49-201-78 87 78
Fax: +49-201-79 84 47

"Anti-pirat", hör av dig till Peter Kerschbaumer, 08-692 01 40, eller logga in på DMZ-basen.

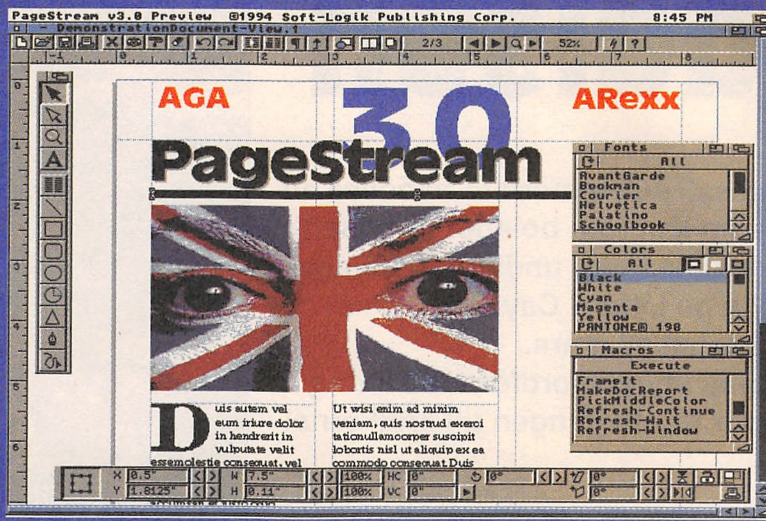
Nya PageStream

Alla som sysslar med DTP på Amigan väntar sedan länge på en ny version av PageStream. Rykten har gått att PageStream 3.0 ska slå konkurrenterna med hästlängder både på Amigan och på andra plattformar.

Vi har nu fått tag i de första bilderna från programmet. Bland nyheterna är att programmet stödjer AGA-grafik och har ett ARexx-gränssnitt. Faktum är att nyheterna är så många att hela produktnytts-uppslaget inte skulle räcka till för att redogöra för alla.

Det är tänkt att PageStream 3.0 ska släppas under våren.

Info: Procomp
Tel: 0472-708 45

Nya PageStream påstås vara så kompetent att det sopar mattan med konkurrenterna på Amiga såväl som på andra format.

Omtest av skrivare

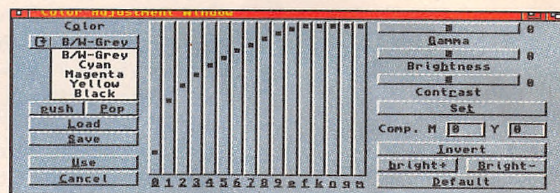
I numer 4/94 av Datormagazin publicerade vi ett test av Seikosha-skrivaren SL-95. Tyvärr skedde ett missöde i samband med testet.

Generalagenten Beckman AB försåg oss med en specialframtagen drivrutin till skrivaren. Den drivrutinen har vår testare dock aldrig fått och därför har han naturligtvis dragit delvis felaktiga slutsatser. Vi har nu testat skrivaren med den korrekta drivrutinen.

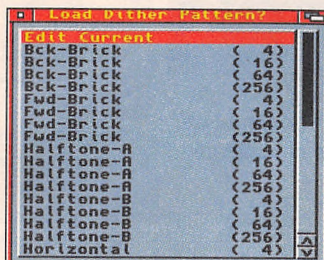
Faktum är att det inte enbart handlar om en enkel drivrutin, utan snarare om ett program. Det är ett kontrollsystem för skrivaren som ger möjlighet att styra alla inställningar från datorn. Man kan t.ex. välja vilket inbyggd typsnitt som ska användas vid ren textutskrift eller utföra avancerade inställningar för färgutskrifter.

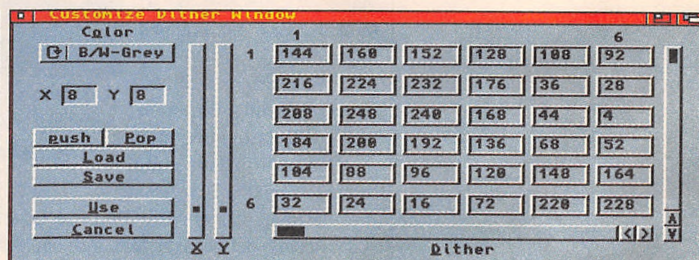
Grafikutskrifter kan nu göras med 360x360 punkter per tum och det finns korrigeringsmöjlighet för band (ränder) i utskriften. Man har alltså mycket noggrann kontroll över skrivaren via inställningsprogrammet.

Peter Kerschbaumer

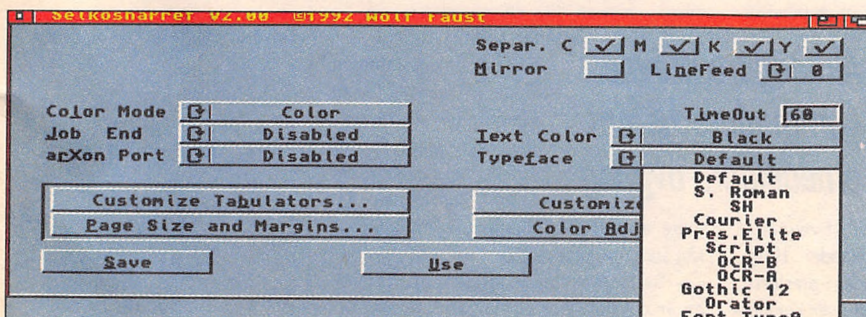

I detta fönster har man avancerad kontroll över grafikurskriften. Här kan man verkligen finjustera varje färg för sig.

En färgmatrisskrivare har ju bara fyra färger (gult, rött, blått och svart). För att få ut så många färgnyanser som möjligt måste man använda något som kallas dithering. Här finns det många fler förval än i Commodores originalprogramvara. Om man vill kan man t.o.m. göra sig en egen matris för detta via "Edit Current".

Det här är huvudfönstret. Härifrån gör man de mest grundläggande inställningar som t.ex. valet av typsnitt eller om man vill skriva ut i färg eller gråskala. Skrivaren kan med detta program skriva ut i 256 gråskalor i stället för de vanliga 16.

Produkter vi väntar på:

Fargo Primera, ADPro 2.5, ImageMaster, ImageFX, AMAX IV, PhotoWorks, Babel CD, AmiQuest, Overdrive, WaveTools RTX, Blizzard 1230, Blizz1220, PowerChanger, PageStream 3.0, Toccata, Retina, Vlab, Blitz Basic2.

Storm på paradisön

(NASSAU, Bahamas) – Commodore behöver nu en stark ledare som kan föra bolaget ur krisen! Det krävde flera aktieägare under den bolagsstämma som hölls på Lyford Cay Club i Nassau, Bahamas i början av mars.

Och Commodores styrelseordförande Irving Gould lyssnade för första gången till kritikerna!

Här på Nassau i Bahamas, en av västindiens paradisöar, hölls den tumultartade bolagsstämman för Commodore International. Kritiker från Commodore Shareholder Movement hade flugit ner speciellt för att kunna delta och framföra sin kritik direkt till ledningen.

FOTO: Sjöberg Press

Commodore International Ltd är ett amerikanskt multinationellt bolag med säte i West Chester, USA. Bolagets finansiella centrum ligger däremot av skatteskäl på en av paradisöarna i Västindien. Närmare bestämt i Nassau, Bahamas. Och det är här bolaget arrangerar sina årliga bolagsstämmor. Ett evenemang då Commodore Shareholder Movement (en organisation bestående av aktiva och engagerade Amiga-ägare som också har Commodore-aktier) brukar göra sin stämma hörd.

Alexander Haig borde ta kontroll över Commodore, ansåg ilskna aktieägare.

1991 ledde det till att **Irving Gould** beordrade vakter att kasta ut de mest högljudda kritikerna från bolagsstämman. I år gick det betydligt lugnare till. Detta trots att Commodore det senaste året fått uppleva de största förlusterna i bolagets 35-åriga historia. Totalt förlorade man över tre miljarder kronor under 1993!

Det är förluster som lett till en rejäl finansiell kris för Commodore. I dagsläget är man skyldig banker i 18 olika länder över 400 miljoner kronor. Och bankerna sätter nu hård press på Commodore att betala av skulderna.

Aktieägare krävde Commodorechefens omedelbara avgång

Aktieägarna var givetvis inte glada åt den här utvecklingen och Commodores ledning fick hård kritik. En aktieägare vädjade till vice styrelseordföranden f.d. generalen **Alexander Haig**, tidigare försvarsminister under president **Ronald Reagan**, att ta kontroll över bolaget och be Irving Gould att sluta.

– Som du gjorde när presidenten blev skjuten, tillade han med ett brett leende.

Under en halvtimme fortsatte representanter för Shareholders Movement att gå igenom alla de misstag de ansåg Commodores ledning begått de senaste åren. Brist på ledarskap och många felaktiga beslut har lett fram till dagens kris, menade aktieägarna.

Ledningen försvarade sig med att krisen mest berodd på lågkonjunkturen i Europa där Commodore har 85 procent av sin marknad.

– Något måste hur som helst göras, förklarade de ilskna aktieägarna. Allt vi begär är ett ordentligt ledarskap nu.

Men bristen på förtroende för Commodores ledning framgick ganska snart när aktieägarna avvisade ett förslag att ge styrelsen rätt att på egen hand sälja tillgångar eller genomföra sammanslagningar.

En annan stor fråga gällde Commodores möjligheter att snart komma på fötter ekonomiskt för att kunna satsa ordentligt på en framtida marknad inom interaktiv TV.

– Commodore måste nu satsa hårt på att bli ledande inom det interaktiva TV-området, krävde aktieägarna. Bolaget får inte missa chansen till en comeback via en sådan satsning.

Efter bolagsstämman träffade Irving Gould representanter för Shareholders Movement för att diskutera deras idéer om vad som kan göras. Ett möte som dessa engagerade Amigaägare såg som mycket positivt.

– Det verkar inte länge som att ledningen är döv för våra varningar och råd, förklarade **Marc Rifkin**, en av många entusiastiska aktieägare. Nu har vi en öppen lina till Irving Gould och han verkar villig att lyssna. Det är ett första viktigt steg.

Christer Rindeblad

Amigakonst på galleri

Nu kan Datormagazin avslöja att datorkonsten kliver in i konstsalongerna.

Från 9 april och månaden ut visar Viksjö Kulturhus i Järfälla utanför Stockholm, upp ny datorkonst.

Tre kända Amigaprofiler; David Ekholm, Mikael Östergren och Sebastian Marquez ställer ut.

Och vi ställer upp med reportage från vernissagen i ett kommande nummer.

SYSCOM

BOX 4117 175 04 JÄRFÄLLA Butik: Kvarnplan 6

Kvalitets Butik & Postorder
Amiga & PC
Gör som 1000-tals andra
bli helnöjd Syscom-Kund!

ORDERTELEFON
08 - 580 153 30
Butik/FAX: 08-580 373 00
Öppet: Vardagar kl 11-18 Lördagar kl 11-14

EXTRAMINNEN till A1200

BLIZZARD-1220
SENSATIONEN!
68020/28MHz & 4Mbyte
Kostar som ett Ramkort
>5Mips=snabbare än A4000/030

Blizzard 1220/4:68020/28,Klocka och 4Mb 32bitars RAM... **3.395:-**
Utöka!FPU68882/25 **995:-** 33MHz **1.095:-** 40MHz **1.295:-** +4Mb ring

MBX1200: 32bitars RAMkort, Klocka ,plats för FPU och 1xRAM-SIMM
MBX1200 med RealtidsKlocka och 0Mb RAM.................... **1.395:-**
MBX1200 med Matteprocessor (FPU) 68881-14 , 0 Mb...... **1.595:-**
12A'Clock: RealtidsKlocka till A1200, intern montering............ **275:-**

A1200 TURBOKORT

Blizzard1230: ***68EC030 40MHz,0-64MbRAM, optFast SCSI-II***
Blizzard= Alltid Bästa Kvalitet och Prestanda i sin klass
Turbokort med ***Highspeed*** design,pris utan Ram,Scsi.......... **3.495:-**
NYTT! Blizz1230/50: Som ovan fast 50MHz med MMU!!..... **4.495:-**
PAKETPRIS: Blizz1230/50 med FPU 68882-50 för max fart **5.995:-**
BlizzSCSI: Supersnabbt FAST-SCSI-II kort till Blizz1230.Uppmätt till över 3.5Mb/s i praktiska test.Anslut HD,CD-ROM,TAPE mm **1.495:-**

M1230XA: ***Flexibelt 68030-Turbo till A1200 Made in USA !***
M1230MMU/25MHz **3.395:** M1230mmu/50MHz **4.695:**
PAKET-PRIS: M1230med MMU 25MHz+2MbRAM körklart för **3.995:-**

A4000 TURBOKORT

NYHET! Blizzard4030: ***68030-50MHz med äkta MMU***
Dubbel Prestanda och MMU i A4000/030 till **Superpriset** **3.795:-**

PowerChanger 040: ***"Riktig" 68040 med FPU & MMU***
CPU: Fläktkyld 68040 28.0MHz garanterar säker drift i svåra lägen!
Prestanda: 21MIPS och ca 4MFLOP dvs 20% bättre än A4000/040!
Succe = sänkt pris ! 28MHz Körklar för ***7.595:-*** 33/40 ring

AMIGA BLANDAT

A500Plus: 1 Mb RAM Skaffa enkelt 2Mb ChipRam! **695:-**
A600: 1 MB RAM med Klocka/Kalender och Batteribackup **745:-**
A600/1200:PCMCIA, Äkta FastRam, perfekt till A600,ett alternativ till dyra 32bit RAM för A1200. Mer prisvärt än någonsin 2Mb......... **1.495:-**
som ovan men hela 4Mb !......................... **2.595:-**
2 Mbyte som ovan fast med batteri, boota från Kreditkort! **3.395:-**
NYTT: ***Supra A500 Turbo,*** 5ggr snabbare! Tryck dit och kör.... **1.895:-**

PC MultiMedia

Analog PRO, Gravis	**465:-**	Gravis, Gamepad	**265:-**
FX2000,Suncom	**369:-**	Analog Plus, Suncom	**365:-**
Intruder V, Quickshot	**369:-**	Warrior V, Quickshot	**195:-**
ThrustMaster FCS	**845:-**	ThrustMaster WCS-II	**1.195:-**
TrackBall ,Kraftsystem	**375:-**		

CD-ROM: MITSUMI multisession PhotoCD,kompl kit................ **1.795:-**
MITSUMI Double speed multisession Photo CD,Snabb!........... **2.495:-**
PANASONIC 562B Omtyckt fabrikat, data som ovan.............. **2.495:-**
Toshiba 4101B SCSI-2 DoubleSpeed mm, ***lämpl. Amiga***...... **3.295:-**

SoundBlaster Pro Basic: Stereo med CDanslutning................ **1.065:-**
SoundBlaster 16 Basic: 16 bitars kvalitet köp till ASP............. **1.565:-**
SoundBlaster 16 MCD: 16 bitars kvalitet med 3 CD anslut....... **2.145:-**
SoundBlaster 16 scsi-2: 16 bitars kvalitet med Adaptec scsi... **2.375:-**
VideoBlaster SE: Populärt kort till ett nytt mycket lägre Pris !... **3.095:-**
Gravis UltraSound 16: Ett av marknadens populäraste kort!... **1.675:-**
Gravis UltraSound 16: Paketpris med hela 1Mb RAM !........... **2.075:-**

AMIGA DATORER

A1200: Dator med 1 Års Svensk Garanti **4.195:-**

Din Trygghet: *Svensk Riksgaranti. Snabb leverans från lager!*

A1200/40HD: Körklar komplett med inbyggd 40Mb HD....... **5.695:-**
A1200/80HD **6.795:-** A1200/170HD: ~~8.195~~:- **7.495:-** (begr.antal)

Nyhet! CD32Exp.Board: Gör CD32 till värsting Amiga-Dator! HDanslutningIDE intern & extern,8Mb Ramplats,Ser/par port, At-Keyb. port för PC tangentbord! Amiga 23pol RGBkontakt, Ext.Floppy ansl. Expansionen beräknas släppas slutet April. Förbokning och Info=Begär nu !

A600 / A1200

Interna 2.5tum Hårddiskar

Alla Hårddiskar med Kabel, Skruv samt bra Installationsprogram

40Mb **1.595:-** 85Mb **2.795:-** 170Mb **3.695:-**

3.5tum At/IDE

Quantum	170-At	2.695:-
Quantum	270-At	3.395:-
WD	340-At	3.795:-
Conner	420-At	4.595:-

3.5tum SCSI

Quantum	270-S	3.795:-
	540-S	6.795:-
spec.pris	1080-S	**9.995:-**
Snabbast	2.1Gb-S	21.995:-

Proffs Tape Streamer
Jämför gärna priset hos andra!
WangTek 250MbSCSI **5.595:-**
WangTek 525MbSCSI **6.895:-**

Växelmedia Syquest 105Mbyte 3.5" *till A500/2000/3000/4000*
Snabb, Tyst och Prisvärd ! Laddar >1Mb/s , 105MB ryms i bröstfickan.Finns i AT och SCSI. Komplett lösning till A4000 med Kablage etc, Även intern SCSI till A3000 samt Extern dito!
A4000/105AT intern **4.375:-** SCSI intern **4.995:-** SCSI extern **5.995:-**

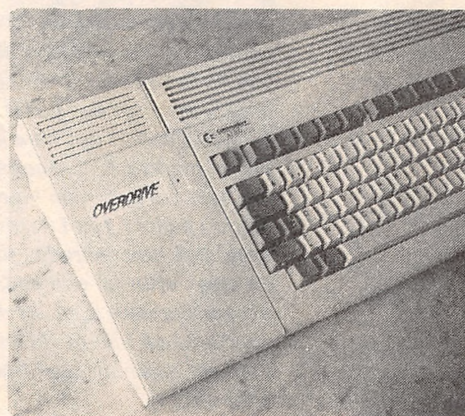
FastLane Z3: ***A4000 Fast SCSI-2 kort med RAMplats***
FastLane är ett äkta 32bitars Zorro-III kort som klarar 7Mb/s asynk och 10Mb/s synkront!
*DYNAMICACHE®*Cachemjukvara samt CD-ROM filsystem på köpet ! Pris **4.995:-**
Paketspecial: Med Quantums nya Empire Series 1Gigabyte 3.5" HD **14.295:-**(ord 14.995)

XDS: A600/A1200: Anslut Stora, Snabba 3.5" HD!
En extern 3.5" HD i snygg behändig Slimline låda ansluts enkelt med specialkablage till din A600/1200. Komplett sats med Låda, kablage samt bra install.mjukvara **895:-**
XDS-paket:Marknadens mest prisvärda A600/1200HDpaket!
Färdig att koppla in med allt som behövs plus Setupdisk med bra lättkört Installationsprogram Kolla Farten ! Alla hastigheter mätt med DiskSpeed4.1 och 4Mb RAM i A1200
XDS-170Mb: Quantum mycket snabb!.............................. **3.575:-**
XDS-270Mb: Quantum laddar ca1.7Mb/s........................... **4.195:-**
XDS-420Mb: Conner laddar ca1.5Mb/s **5.395:-**
Andra XDS-Konfigurationer finns på begäran

NYTT till A600/1200

OverDrive

Snabb
Snygg
Prisvärd

Utnyttja Prestandan i PCMCIA porten nu !

OverDrive: PCMCIA ansluten Snabb kontroller för en 3.5" HD. Utan Garantiförlust kan nu Prisvärda och Snabba 3.5"HD anslutas! OverDrive = extremt snabb, >3.5Mb/s uppmätt!! Snygg Amigafärgad låda (bilden) OverDrive tom **1.695:-** Q170Mb **4.195:-** med Quantum 270Mb **4.695:-** Conner 420Mb **5.895:-** övriga ring

AmiQuest: Behändig liten och snabb HDkontroller för en 2.5" HD.Kan anslutas och avlägsnas medan Amigan är påslagen.. jo..det funkar! Fungerar bra ihop med 1200:ans egen kontrollern, fast mycket snabbare. AmiQuest tom, ... **1.595:-**
Körklar med 80Mb **3.595:-** **REA** begr. antal med 170Mb **4.295:-**

MED RESERVATION FÖR TRYCKFEL OCH PRISÄNDRINGAR ALLA PRISER INK.MOMS. POST- o FRAKTKOSTNADER TILLKOMMER 45:- (>1Kg 75:-)

Efterlysning

Göran Erlandsson från Mora som vann Galleriet nr 1-94, jag hittar inte din adress! Hör av dig så skickar jag ditt pris.

Kristina

GALLERIET

Gillar du att göra bilder på din dator är det här tävlingen för dig! I varje nummer har vi ett tema. Denna omgång har vi temat VIRUS. Den bästa bilden kommer att publiceras i DMZ nummer 5-94. Vinnaren får också sin egen bild tryckt på en t-shirt! GÖR SÅ HÄR: Skicka in din bild på en diskett till Datormagazin, Box 12547, 102 29 STOCKHOLM. Märk kuvertet "GALLERIET VIRUS". Skriv lite om dig själv och hur du har gjort bilden. Skicka gärna med ett foto av dig själv. Jag vill ha din bild senast den 3/2-94.

Märk disketten med ditt namn.

Och glöm inte brevet om dig själv och hur du gjort bilden!

Om bilden:

[illegible]

Om Göran:

[illegible]

Notebook-Amiga

Varför har inte Commodore kommit på att tillverka en bärbar Amiga? Det vore ju en toppen grej. Tänk att kunna ta med sig älsklingsdatorn var man vill. Företag kanske skulle köpa den.

Marcus Lucky Lusiaanno

Skamliga racensioner

Nu går skam på torra land. Visserligen upplever jag upplägget av spelsidorna som bättre än förrut. Särskilt bra är spelnyckeln där man kan kolla lite mer fakta om spelet ifråga, men när det gäller spelrecensionerna verkar det bara gå utför. Har ni märkt att ni recenserar samma spel två ggr inom loppet av några veckor? Tex Labyrinth of time. Det recenserades första gången strax efter jul och sedan efter ett par nummer igen. Är det sådan speltorka så kan ni väl hellre ta med ett gammalt spel från 1990 eller så...

Mvh Flyg-Sim Nisse!

Det var recensioner av två olika format, CD32 och PC. Först recenserades PC-versionen. När CD32-versionen kom tyckte vi att den var så pass intressant att vi ville visa att spelen på CD32:an är riktigt bra. Så vi recenserade den också.

Kristina

Skriv hit

Skriv till insändarsidan. Skriv om sånt som gör dig upprör, glad, förtvivlad eller förvirrad – men skriv kort!

Blir det för långt kommer vi att stryka. Adressen är: Datormagazin, Box 125 47, 102 29 Stockholm. Märk kuvertet **"Insändare"**.

Om du är riktigt upprörd över något i datorvärlden och kan utveckla det i skrift, så skriv till debatt-spalten. Samma adress som ovan, men märk kuvertet **"DMZ-debatt"**.

Flytta DMZ

Kan ni inte flytta DMZ från mitten till slutet av den tack.

Tack på förhand

Det här är helt klart en skrivare som inte vet vad han vill riktigt. Flytta vad, vart, hur, när och varför??? Tills denna sinnesförvirrade själ blir friskare så nöjer vi oss med att skratta åt hans förslag.

Brad S

Brad S!? Har inte du fått sparken? Red:s anm.

Trodde ni att ni skulle bli av med mig så lätt? Brad:s anm.

Kurs i spelprogrammering

I senaste DMZ nr 5 hade ni en liten text angående universitetsutvecklare på sidan 7 i High Score express. Det handlade om att ett antal företag som kommer att annordna kurser i datorspelsprogrammering. Eftersom jag blev mycket intresserade undrar jag vem man ska vända sig till för att få mer information om kurserna. Vänligen svara snarast så jag vet vilken adress jag kan skriva till för att få veta mer.

En trogen prenumerant

Kontakta något av programhusen i England exempelvis Ocean Software Ltd, Ocean House, 6 central - Street, Manchester M25NS, ENGLAND. Det är de som kommer att anordna kurserna i samarbete med universitet i England.

Kristina

Se HIT!

Har du A1200, skriv eller ring till mig för byte av fusk, tips, spel, PD, adresser och tele nr till bra spelaffärer m.m. Lista med spel/program mm=1000% svar.

Toni Andersson

Om ni vill skriva till Toni. Skriv hit och märk kuvertet "Brev Toni"

Assemblerkurs

Kan ni inte starta en assemblerkurs i DMZ (helt från början). Ifall ni inte kan, så skriv gärna hur man ska gå till väga för att lära sig. T.ex. demo och spelprogrammering.

CRASH

Vi lyder och vi lyder snabbt. Ta och titta på sid 23. Där börjar första delen i vår nya assemblerskola.

Peter Kerschbaumer

XL-mus pekar-tips

Om du har dos2.x och uppåt, och ändrat på muspekaren någon gång. Då ska det finnas en fil i RAM:ENV/SYS som heter Pointer.ILBM. Den kan man ändra på i ett ritprogram (typ Dpaint). Den kan vara max 16 färger stor!

Patrik Jansson

Pessimistiska Amiga-ägare

I nr 5 av Datormagazin läste jag Christer Rindblads ledare om att Amiga-ägarna i Sverige var väldigt pessimistiska mot Amiga. Det kan jag hålla med om då jag själv jobbar hos en butik/postorder företag. När man diskuterar med kunderna visar det sig att de inte har höga tankar om Amiga. Detta påverkar också de nya Amiga-ägarna och även de blivande. Att få tag på tillbehör till Amigan går väldigt trögt i Sverige. Jag är medveten om att för många är Sverige ett litet land och därmed inte lika viktigt. Därför måste vi i Sverige vänta tills marknaden är mättad på andra håll innan vi får vår del. Många saker hittar inte ens fram till Sverige. Många tror då att det är dålig support till Amigan och hoppar därför över till andra märken.

Mvh Karin "Amiga girl"

Omslagsdisk

Jag tycker att det vore toppen om ni hade en omslagsdisk. Men jag tycker att man ska kunna prenumerera på den separat.

Tomas

Olagligt att sno?

Är det olagligt att sno bilder från spel med tex en Amiga Action Replay och sedan sälja den?

Tomas

Dyr kopiering

Jag läste att det i Sverige kopieras för över 1 miljard (1.000.000.000) kr per år! Tänk om tvålkopparna la av med dårskapen och tänkte med huvudet i stället för den del av krop-

pen som andra använder till att sitta på, då skulle datahandeln få sälja spel för 1 miljard kronor mer. Vilket ger fler butiker och mer konkurens som i sin tur ger lägre priser. Tänk på det era fulingar till piratkopierare!

Mvh Zam

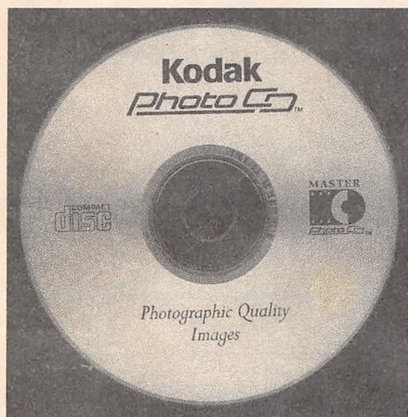
Det där tror du säkert på själv. Fortsätt att läsa sagoböcker tills du är gammal nog att ta itu med den verkliga världen, d.v.s. ungefär femton år till. Tror du verkligen att alla som piratkopierar spel skulle ha råd att köpa dem i stället?

Brad S

CD-ROM till A1200

Jag förstår inte vad ni menar med översikten av CD-ROM läsare. Kan jag köra vilken CD-ROM läsare som helst och koppla till min A1200?

RICK

Ja, du kan koppla vilken som helst av CD-ROM-läsarna i översikten till din A1200.

Du måste bara se till att du har ett SCSI eller SCSI-2-kontrollkort för att kunna styra CD-ROM:en.

Jonas Hallman

Se upp för modem

Ett varningens ord till alla som funderar på att köpa modem. Om ni ska köpa modemet så bör ni ha medgivande från någon förälder. Något som nästan är ett måste är att ni har flera baser i närheten, d.v.s. som man kan ringa till för den billigaste taxan. Annars måste ni ringa riks och då tickar genast markeringarna iväg med en rasande fart. Jag skaffade modem utan att ha en enda bas inom lokalområdet. straffet kom när teleräkningarna (2st) sammanlagt blev 17.800 kronor. Tro inte att teleräkningen minskar om man köper ett snabbare modem. Tvärtom. Då ringer man bara mer och transfar mer.

Eliten i Fränsta

Killen har helt rätt. Det är lätt hänt att telefonräkningar rasar iväg. Man glömmer helt enkelt bort att tiden går. Ett vettigt sätt är ju att man gör upp en budget för sitt modemande och håller koll på sina kostnader med hjälp av logfiler som terminalprogrammen spottar ur sig. För det finns det program. Ett av dem är **Phonebill** som ligger på **Fish 917**. Med det programmet kan man definiera vad olika typer av telefonsamtal kostar. Man kan t.o.m. bestämma att det är billigare att telefonera vissa helgdagar (t.ex. jul). Phonebill är ShareWare och kostar ca. 100 kr. Versionen som ligger på Fish-disken är 1.08 och den som man får när man betalar är 2.3.

Peter Kerschbaumer, testredaktör

Vill inte ha någon disk

Vem har sagt att alla vill ha en disk med tidningen? Kanske har en del redan programmen som medföljer. Idén med en diskett till läsarna är i sig bra, men låt då den vara extra och de som vill ha den kan beställa den. På så sätt blir alla nöjda. Slutligen vill jag klaga på att ni är långsamma med era recensioner. Emplant har funnits ute i över ett halvår. Först i förra numret kom ni med recensionen.

Prenumerant För Sista Gången Här

Många av våra läsare skulle gärna vilja ha en diskett med Datormagazin där det finns lite allt möjligt på. med t.ex. listningarna och PD-programmen vi skriver om. Jag förstår även dig när du tycker att det kan vara så att man redan har programmen. Om det blir av och hur det i så fall skulle bli vet vi inte än. Det enda jag kan säga är att det inte kommer ha något inflytande över priset på tidningen. Det är ju den som vi håller på med i första hand.

Möjligtvis är vi senare än amerikanska tidningar med våra tester. I fallet Emplant är det inte heller så konstigt. Emplant tillverkas i USA och det är först nu en svensk importör tar in den. Dessutom skulle det inte ha varit rättvist mot produkten. Jag har tittat själv på tidiga versioner av Emplant och den ville man inte ta i med tång ens. Det är först med dagens mjukvara som Emplant är värt sina pengar.

Peter Kerschbaumer, testredaktör

Belöning från SIMP

Skickar SIMP någon belöning längre? Jag har nämligen kommit hem i full förhoppning om att det skulle ligga ett brev från SIMP i hallen efter skolan. Ska jag ringa dit igen och lämna uppgifter om piraten? Vad tycker ni på redaktionen.

Mvh Mr

SIMP skickar ut belöningar i form av spel (original) till dem som lämnar tips som har något värde. Det kan dock ta någon månad innan de hinner bearbeta ditt tips och skicka belöning. Och tänk på att det inte räcker att ringa och skriva till SIMP att "det är en kille som heter Kalle på min gata som säljer piratkopior". SIMP behöver kompletta uppgifter både om piraten, tipsarens namn och adress, samt uppgifter vad piraten sålt för program och hur han gör det.

Riktigt heta tips om storpirater kan ge 10.000 kronor i belöning. Något sådant tips har ännu inte kommit till SIMP.

Om du ska tipsa SIMP är upp till ditt eget samvete och din egen inställning till piratkopiering och dess effekter.

Crister Rindeblad

DMZ Debatt

Du kan skriva till DMZ Debatt och ha synpunkter på olika företeelser i datorvärlden. Du kan också svara på andra inlägg. Skriv till Datormagazin, Box 12547, 102 29 Stockholm. Märk kuvertet "DMZ Debatt.

Okunniga makthavare

Den person som ska ha störst koll på läget inom datavärlden i Sverige borde onekligen vara datainspektionens generaldirektör Anita Bondestam. De uppgifter som hon baserar sina beslut och uttalanden ska naturligtvis komma från experter och utredare som vet vad de talar om.

Trots detta verkar Bondestam sväva i stor okunnighet när det gäller modem och BBS:er. I Svenska Dagbladet, den 27:e februari -94, uppmanar hon i slutet av artikeln att man absolut inte ska uppmuntra ungdomar att köpa modem. Hon fortsätter:

– Ungarna vill bara ta sig in i andra datasystem. Vi ska inte uppmuntra hackers. Tro mig, det är vad modemen står för. Eller som vi säger på Datainspektionen: Köper du modem skaffar du problem.

Det här låter som en person som har tittat för mycket på Wargames och sedan kompletterat med att läsa kvällspressen.

Vet Bondestam till exempel att det finns runt 5000 BBS:er i Sverige som välkommnar nya medlemmar med öppna armar? När makthavare, stora företag som posten, internationella fotbollsförbundet och till och med skolorna satsar hårt på just modem och BBS:er, uppmuntarar hon till det motsatta.

Hallå Bondestam, det är faktiskt år 1994, utvecklingen går framåt. Varför ska vi inte uppmuntra ungarna att skaffa något som satsas på hårt inom både arbetslivet och den offentliga sektorn? Modem gör det möjligt att träffas virtuellt och språkas vid, så Bondestam är kanske rädd att hennes tjänsteresor är hotade.

Jonas Hallman

Jonas Hallman är sysop för BBS:en PrimeTime och också medarbetare på DMZ.

Bästa Pris Garanti!

Hittar du något bättre pris Ring oss så skall vi försöka ge dig ett ännu bättre pris.

Vi behåller brallorna på men sänker ändå!

Amiga 1200 m. 1års svensk garanti	3949:-
Amiga 1200 med 128MB hd	6949:-
C 1084S Färgmonitor	2695:-
C 1942S Färgmonitor	5349:-
Amiga CD32 med joypad och 2spel	3849:-
FMV-modul till CD32	2849:-
Dynamite Pack vid datorköp	695:-

Hårddiskar:

Overdrive Extern hårddisk låda 3.5" för A1200/A600.Snabb 2MB/sec monteras i PCMCIA=ingen garanti förlust	1849:-
210MB Conner 3.5" IDE	2494:-
340MB Conner 3.5" IDE	3938:-
540MB Conner 3.5" IDE	5625:-
AmiQuest Extern Hårddisk låda för 2.5" moneras i PCMCIA	1575:-
2.5" 128MB IDE hårddisk m. kabel	2949:-

Minnen:

A500 512Kb	349:-
A600 1MB minne	749:-
A1200 Blizzard 1220 28Mhz 4MB	3295:-
4MB Simm fför bl a A4000/Micro.	2195:-

Skrivare:

Star LC-100 9nålars, färg	2395:-
Olivetti JP150W bläckstråle	2795:-
Seikosha SL-95C 24nålars, färg	3395:-

Övrigt:

A-Skatt deklarationsprogram	495:-
Mus till samtliga Amiga modeller	159:-
FPU 68882 PLCC matteproc. för bl a:	
Blizzardkort och A4000/030	799:-
Extern Diskdrive 3.5" Datic	749:-
Joystick-Mus omkopplare autom	269:-
Printerkabel	115:-
Kickstart Rom 2.04	339:-
Tac-II Joystick	129:-

PC:

486SX-25	7295:-
486DX-33 med 128Kb cache	9995:-
486DX2-66 med 256Kb cache	12290:-

Våra PC system innehåller följande:

- o Moderkort med 3st Vesa Lokal Bus, Senaste AMIbios, Opti's chipset, Multifrekvens, Zif sockel, Pentium Overdrive Uppgraderbar.
- o Vesa lokal bus grafikkort Cirrus Logic 5428 Med 1MB.
- o Vesa lokal bus Multi I/O kort 2ser, 1par, 2fdd, 2hdd, 1game port
- o Hårddisk Conner 210MB
- o Ram 4MB
- o Panasonic 3.5" 1.44MB floppy diskdrive.
- o Mus
- o 102tangenters svenskt tb.
- o Minitower låda med LED display.
- o Manualer och kablage.
- o 1års Svensk garanti och fri telefonsupport.

Tillbehör:

Master Boomer SB komp. ljudkort	695:-
Panasonic CD-ROM double speed	1995:-
Warrior 5 joystick	207:-
My Joystick(Tac-II liknande)	263:-

Alla PC priser är EXKLUSIVE moms!

ComTech DATA

Ölandsgatan 4, 392 31 Kalmar

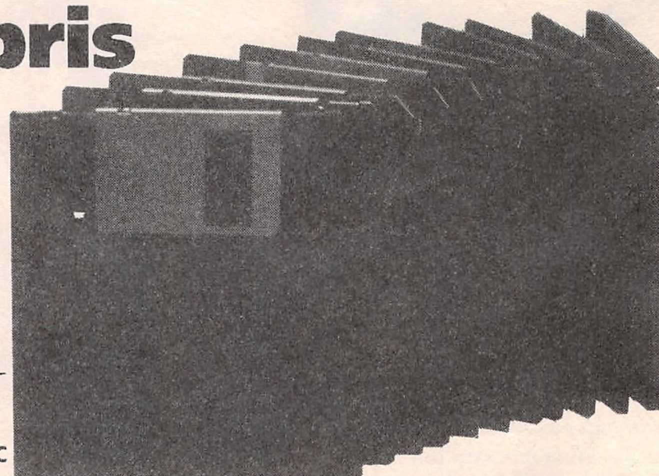
Tel. 0480-88865

Fax 0480-88927

Garanti 1-2år beroende på produkt. Outlösta PF debiteras med frakt x2.

Sveriges lägsta pris på disketter

100% Error free. Livstids garanti.
Levereras i 10-pack med etiketter.

3,5" MF 2DD — Otroligt pris!! 3,50/st

3,5" MF 2HD — 5,50/st

3,5" MF 2HDF — 5,90/st

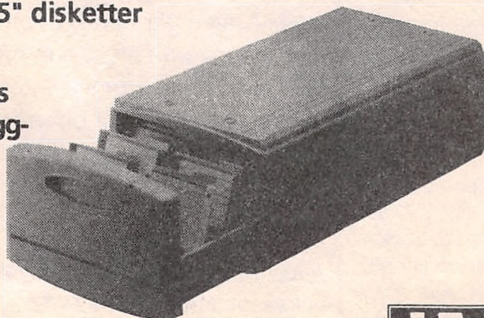
För-formaterade för PC

Förvaringsboxar

Box för 200 st 3,5" disketter

- Utdragsbox, tar mindre plats
- Stapelbar=utbyggbart system
- Låsbar
- Elegant design

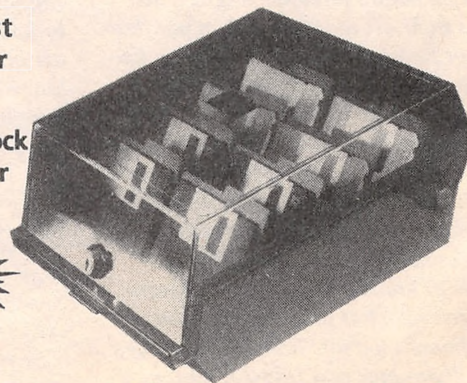
149,00

Box för 100 st 3,5" disketter

- Låsbar
- Rökfärgat lock
- Skiljeväggar medföljer

69,00

Minimibeställning: 100 st disketter eller ordervärde 250:–.
Alla priser är inklusive moms. Endast frakt tillkommer.

JME ENTERPRISE

Adress: Hemmestorp 32, 270 35 Blentarp
Telefon: 046-818 14, Telefax: 046-802 00.

Listdisk PC 15:- kr | Dikkatalog Amiga (4 diskar) 35:- kr | Ring för gratis flygblad!

Alla program fungerar på alla Amiga modeller med 1MB minne om inte annat anges.

SOFTLER SOFTWARE

Box 242 S-124 02 Bandhagen

Tel. 08- 749 08 06 Fax 08- 749 26 76

Ring och beställ! Inga fördyrande expeditions avgifter tillkommer!
Endast Postens porto+PF tillkommer. Vi reserverar oss mot slutförsäljning och/eller prisändringar.
Betala i förskott på PG 426 99 36-3 så bjuder vi även på portot! (gäller inte kommersiella program)

Sveriges ledande Shareware- bibliotek. Bra service, korta leveranstider, de bästa programmen.

CLR LICENCEWARE - AMIGA

Lågt pris, men mycket högt kvalitet! En del av pengarna du betalar går direkt till programmerarna.

CLE01 Total Concepts Dinosaurs allt om dinosaurier! (2 diskar)....60:- kr
CLE03 Total Concepts Solar System allt om Solsystemet. 3 disketter....75:-kr
CLE05 A-Chord- lär dig spela alla gitarr- ackord....45:- kr
CLE06 TAMI- ett avancerat prg som lär matte (högstadie/gymnasium)..45:- kr
CLE10 Basically Amiga - nybörjar hjälp för Amiga ägare! (3 diskar)....75:- kr
CLE13 Home Brew- lär dig göra ditt eget vin!....45:- kr
CLE14 Total Concepts Ecology- allt man behöver veta om miljö (3 disk).75:- kr
CLE15 FAST FRET- gitarrlektioner för nybörjare....45:- kr
CLE22 Chess Teacher- ett lätt & trevligt sätt att lära sig spela schack....45:- kr
CLE24 Speed Reading - lär dig att läsa riktigt fort! (2 disketter)....60:- kr
CLE25 Chord Coach- lär dig spela piano! En mycket bra disk....45:- kr
CLE29 Prehistoric Fun Pack - fyra st dinosaurie- spel för barn....45:- kr
CLE31 Understanding Amos- lär dig programmera i AMOS! (2 diskar)....60:- kr
CLE35 T. Concepts Solar System 3 fortsättning på CLE03 Suverän uppslagsbok om vårt Solsystem med tiotals bilder från NASA....75:- kr
CLE41 Basically Medicine- uppslagsbok om medicin....60:- kr
CLE42 Composition - lär grunderna i fotografiering....45:- kr
CLE43 AMOS Quiz 900 frågor!....45:- kr
CLE46 Basic Human Anatomy- uppslagsbok om människokroppen!....45:- kr
CLE48 Rocket Maths- ett roligt rymdspel för barn som lär ut matte!....45:- kr
CLE54 TITANIC en uppslagsbok om världens största skepp som blev en av världens största tragedier (2 diskar)....60:- kr
CLE49 Dinosaurs 3 fortsättning på CLE01 Allt du vill veta om dinosaurier. Många bilder! (3 diskar)....75:- kr
CLU03 Typing Tutor- lär dig maskinskrivning snabbt & smärtfritt! 45:- kr
CLU04 Alphagraph - ritar alla möjliga diagram (stapel- tårt- osv)....45:- kr
CLU07 Philo databas, mycket enkel att använda!....45:- kr
CLU10 Power Accounts- ett program som hjälper dig med privatekonomi 45:- kr
CLU11 Calc V1.3- kalkyl program,....45:- kr
CLU13 Datos registerprogram,....45:- kr
CLU21 Invoice Master- Fakturerings programför Amiga!....45:- kr
CLU22 Hard Drive Menu-....45:- kr
CLU28 Creative Adventure Toolkit- ett program som är till för att skapa egna äventyrsspel....45:- kr
CLU33 AMOS Intuition - skapa AMOS program med DOS2.0- look! ....45:- kr
CLG08 Dragon Tiles- ett mycket bra pusselspel, snyggt också!....45:- kr
CLG09 Motor Duel- tredimmensionellt bilracing spel!....45:- kr
CLG17 Imbrium Day of Reckoning - förstklassigt äventyrs spel!....45:- kr
CLG19 Stellar Escape - superbt shoot' em up på tre diskar....75:- kr
CLG26 Monster Island spel i D&D stil, Beroende- framkallande!....45:-kr
CLG27 Shymer- detektivspel ....45:- kr
CLG29 Billy The Ball- 3D plattformspel med 100 nivåer!....45:- kr
CLG35 OG!- rädda grottmänniskas tjej! Underbart plattformspel,....45:- kr
CLG39 Cyball- orginellt spel där man ska studsa med en boll i labyrint. 45:- kr
CLG41 F1 Racer- Formel 1 racingspel med snabb vektorgrafik....45:- kr
CLG42 Crystal Skull- rollspel med mycket bra grafik!....45:- kr
CLG44 VIKING SAGA äventyrsspel....45:- kr
CLG45 Knight Fight beat'em up....45:- kr

CLR NYHETER

CLE55 Basically Basic- lär dig programmera Amiga i basic!....45:- kr
CLE 56 Basically Chemistry - lär dig allt, från grunder till att genomföra komplicerade kemiska reaktioner (2 diskar)....60:- kr
CLU06 SuperSound ver 4.7- suverän ljudeditor med bla ca 70 olika ljudeffekter....45:- kr
CLU15 Epoch Pro ver 1.61- ny uppdaterad version av detta fil-o-fax program....45:- kr
CLG46 Archipelagos - strategispel....45:- kr
CLG48 The Lost Prince- äventyrsspel....45:- kr
CLG49 Space Power- ett snyggt shoot'em up spel för upp till 4 spelare....45:- kr
CLG50 Hairpin 2- ett bilracing spel....45:- kr
CLG51 Ten Pin Bowling- bowlingspel....45:- kr

MUSIK

AM/FM #17 världens ledande musik disktidning: recensioner av musikprogram, tips för musiker, musik i MOD och MIDI- format,mm.... **35:-**
Till varje nr av AM/FM finns en samplingsdisk....35:-
AM/FM disktidningen + samplingsdisken....65:-

MUSIKPROGRAM

ProTracker 3.1 licenserad version....**35:-**
2589 OctaMED 2.0- musikprg med 8 ljudkanaler....**20:-**
2613 Shadow Sample Maker v3.1- skapa egna samplingar med musen, dvs. utan sampler!....**20:-**
2784 Octatutor- lär dig använda Octamed....**20:-**
2823 No Sampler? 2- flera sound rippers....**20:-**
2834 Frends of Paula 4- OctaMed musik....**20:-**
SR.890 Quadra Composer- bra tracker för OS 2/3...**20:-**
SR.913 Sound Effect- samplings editor/konverter....**20:-**
SR.939 NYHET! **Video TrackerAGA** - låter dig skapa MUSIKVIDEOS till dina musikmoduler! DOS 3.0....**20:-**

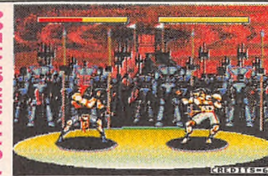
SAMPLADE LJUD

SR.76-85 Instrument, ST01-10,10 diskar....**170:-**
SR.321-325 Röster- samplade röster, 5 diskar....**85:-**
SR.391-395 Samplade rytmer (techno &sånt)....**85:-**
2816-2820 Sound Effekter- alla slags samplade ljud perfekt till egna spel & dyl. 5 diskar....**85:-**
2793-2794 M.U.G Drumkit Samples samplade trummor på två disketter....**40:-**

MUSIKMODULER

SR.230,317-320 Amiga MODs 1....**85:-**
SR.641-645 Hitlåtar: Madonna, Pet Shop Boys mfl....**85:-**
SR.646-650 Hårdrock: ZZTop, Iron Maiden mfl....**85:-**
SR.651-655 Techno: Ready4This, No Limit mfl....**85:-**
SR.916-920 Amiga MODs 2: Kraftwerk, Jarre mfl....**85:-**
SR.921-925 Amiga MODs 3: Synth Moduler....**85:-**
SR.926-930 Amiga MODs 4: lugn- &filmmusik mm....**85:-**
SR.931-935 Techno moduler 2....**85:-**

MAD FIGHTER FÖR AMIGA1200

Superbt beat'em up spel i bästa Street Fighter II-stil. 3 diskar AGA ACTION! Exclusivt Softler Software- licens-spel. Pris....**75:- kr**

LÅGA PRISER!

CDTV/CD32

- **CDPD 1** Fish 1-660, få ex kvar! (M/T) EXTRAPRIS!.. **225:-**
- **CDPD 2** Flera Fish, Scope serie 220 diskar mm (M/T)....**305:-**
- **CDPD 3** Fish 761-890, AGA program, bilder mm(M)....**305:-**
- **Demo Collection** 1000 demos! Ej CD32....**305:-**
- **Demo Coll. 2** Demos, ca 100 spel mm. CD32- ok!....**305:-**
- **Aminet CD** prog.verktyg, källkoder mm (D)....**239:-**
- **Weird Science** multimedia toolkit för Amiga/PC....**325:-**
- **Alistair In Outer Space** lär barn engelska....**305:-**
- **100 Games**-100 spel! 50 av dem kräver mus....**289:-**
- **100 Games 2** Ännu 100 utvalda PD spel!....**289:-**
- **17Bit Collection** Dubbel CD, 1700 PD diskar! (D)....**560:-**
- **Giga PD** 900 fonter, Kickstart serie 1-550 (D)....**625:-**
- **Pandora CD** Multimedia demo CD, med motion video mm....**85:-**

CDTV/ CD-ROM NYHETER:

- **GIF's Galore** Tusentals GIF bilder (OK för PC)....**239:-**
- **Women of Venus** Enbart tjejbilder, för vuxna! (D, PC- ok)..**369:-**
- **17 Bit Collection 2**:ca 750 nya PD diskar! Bla en serie på 140 disketter med BARA spel på! Plus mycket annat. (D)....**305:-**
- **CDPD 4** Del 4 i serien som gör det värt att skaffa CD-ROM!....**Ring!**
- **Euroscene 1** En CD med demos & musik (D)....**Ring!**

PRENUMERERA PÅ FISH CD! Kommer ut ca 6 ggr/år....**269:-**

(M)- mus krävs (T)- tangentbord rekom., (D) diskettstation krävs.
Vi reserverar oss mot slutförsäljning och/eller prisändring.

NYTTO AMIGA

POWER PACKER PRO Komprimerar filer med ca 50%....219:-
POWER MENU Proffsigt menyprogram, m. kraftfullt....149:-
MUSICAL ENLIGHTENMENT Musikprogram med en kraftfull samplingseditor- mycket bättre än ProTracker!....149:-

SPEL PC & AMIGA

	PC	Amiga
SUPERFROG Gulligt plattformspel barn älskar!	299:-	259:-
ASSASSIN Ta dig fram till maffiakungens bas	-	246:-
ASSASSIN REMIX Helt omgjort! 87% i betyg	-	119:-
Köp bägge Assassins (2 spel) för endast 299:- kr!		
PROJECT X Det bästa shoot'em up!	-	139:-
ALIEN BREED Bekämpa blodtörstiga Aliens	299:-	139:-
BODY BLOWS Karatespel, bättre än StreetFigther	299:-	259:-
OVERDRIVE Bilrace, har fått mycket höga betyg!	299:-	249:-
QWAK Kul plattformspel!	299:-	139:-
F17 CHALLENGE Formel 1! Ett av de bästa.	-	139:-
CARDIAXX Lågpris shoot'em up!	-	119:-
ALIEN BREED 2 Ännu bättre än ettan!	-	269:-
AGA version för A1200		299:-
BODY BLOWS GALACTIC nytt superbt karatespel!	-	269:-
AGA version för A1200		299:-
NYHET! ARCADE POOL Nytt biljardspel	Ring!	129:-

Extra Erbjudande: Färdig!

- **Body Blows** - karatespel, 92% i Amiga Action
- **Overdrive** - bil race, 90% i Amiga Computing
- **Superfrog**- det bästa plattformspelet! 93% i The One

TRE TOPPSPEL SPEL TILL PRISET AV ETT! **399:- kr**

17 Bit Software

17 BIT SOFTWARE Est. 1988

Englands bästa PD! Softler Software har ensamrätt på 17Bit diskar i Skandinavien

AB efter disknummer betyder två diskar osv.

2522 Troni Computer Aided Design
2553 Boot X 5.23- antivirus prg. DOS 2.0
2603AB Parnet Setup- koppla datorer i nät
2638 VMorph 2.30- s/v morphing som PD
2647-2649 CG Fonter, Volym 5,6 och 7
CG Fonter Volym 1-4 finns också.
2658AB Starbase- rymdstrategi spel.
2678 DCopy 3.1- det bästa kopieringsprg.
2692 Road To Hell Game- bra bilspel
2734-2736 Icons+ nya snygga ikoner
2754ABCD Last Stand On- en animering som ser ut som Motion Video! 3MB RAM
2755 Easy Calc+ - kalkylprg för DOS 2 & 3
2763 Parnet Instructions, med bilder
2786 Rush - PD motsvarighet av Dir Opus
2789 Astro 22 v3.5- astrologiprg, ny version
2801 GNU Chess - schack för DOS 2.0/3.0
2810AB Holodeck Slides- ursnygga sci-fi renderade HAM bilder + B. Lynnes musik.
2805-2809 Texture Maps & Imagine Objects
2811 Nemesis- brädspel i reversi- typ
2821-2822 Imagine Texture Maps
2833 Blackboard Image Processing, PD motsvarighet till ArtDepartment Pro, AGA kompat.
2837 Operation Firestorm- du och din k-pist mot hela världen! Bra grafik, mycket bra spel!
2838 Ork Attack- försvara kung Arthurs slott
2839 Silicon Journal- dagbok på din Amiga?!
2840-2849 Games Galore Remix- 10 diskar, över 100 PD spel för DOS 2&3 Paketpris:165:-
2850 GORF- space invaders attackerar igen!
2872ABCD Mean CD Machine- en fantastisk animation för 3.5 MB. CD32 mot SEGA CD!
2873 Astronomy 2.1 astronomi program
2876ABC Grapevine 18 nytt nummer av världens bästa disktidning! Pris end. 45:- kr/3 diskar
2881-2883 Blue Rose Fonts
2886 AZ Spell 2.02- engelsk rättstavning
2892 Magnum 1.8- gör egna disktidningar!
2893-2894 SCALA Backgrounds
2895 JetStrike- 10 levels flyga-och-skjut spel
2897-2906 GIF Beauties - tjejbilder, 10 diskar, visas som HAm eller HAM8, Paketpris 170:- kr
2911 Pay Advance Analyser- lånberäkningsprg
2914 Minimorph- nytt morphings program!
2923 Charly Cat 6- ny rolig animerad film, 2 MB
2941 Subtle Shades Demo från Nuance- BRA!
2944 Card Games Package (6 st kortspel)
2945 Depth Charge - ubåts sänkningsspel. Kul!
2946 Coccer Cards US'94 fotbolls- kortspel
2947 Dithell In Space- Mario Bros i rymden!
2948 Digital Dream demo från gruppen Digital
2949 Ice Runner - kul plattformspel, ej A1200.
2951 ProCAD Electronic - suveränt CAD prg.
2952 XMas Time- kul Jul- plattformspel
2953 Matrix Blaster- det bästa Tron- spelet!
2954 Unpleasant Ways 2 Die - svart humor...
2960 Zone Warrior- 8- kanalig dansmusik.
2961AB Jigsaw- pusselspel på två disketter
2962 Forecaster 2 - för dig som spelar hästar
2963 Brain Damage- intressant brädspel
2965 Neoplasia "Phobia" musikdemo
2966 Kids DTP 2 - DTP för barn, demoversion
2967 Smarty Paints - enkelt ritprogram
2970ABCD Charley The Cat VIII- animerad film, Mycket rolig, men kräver 3.5 MB RAM. 4 diskar
2978 Assassins Video Titlers
2979-2980 FontFarm 4 & 5 - fonter!
2981 Yatcy- tärnings spel
2982ABC Charley The Cat XMas anim. 2 MB
2984 A Z Paint- målarbok för barn
2985 Ultimate Quiz- över 1000 frågor
2986 Realtime Effect Generator - ljudeditor
2987 MAG.E - diskmag för S-F intresserade
2988 Crate Adventure Games- skapa egna spel
2989 Waynes World Pong- roligt ping-pong spel
2990 Nostromo Cheats 2.13- fusk till 677 spel!!!

AGA FÖR A1200

Priser: se separat ruta längs ner.

2378 Wb 3.0 Screens- bakgrundsbilder för Wb3.0
2635 UChess AGA- bra schackspel, 4Mb RAM
SR.530 Tetris AGA spel & GIF datatype
SR.612 AGA Utilities (Force VGA mfl.)
SR.622 Ultimate AGA Utilities
SR.801-802 Motorola Invaders- shoot'em up för AGA, 2MB Chip krävs, 2 diskar.
2709&2714 Magic Factory- snygga rymdbilder
2759 Mega1200 'Point of Sale'- bra demo
2797(ABC) Klondike Deluxe AGA kortspel i 256 färger med tjejbilder på korten, minst 3MB RAM
DD.848 Panta Rhei AGA bra demo från Norge
SR.887 Datatypes: PCX, BMP, JPEG mfl.
SR.894 Megaball AGA break-out, 256 färger.
DD.880 'Beyond Belief- When Intel's not enough' ett mycket bra demo från Noxious
DD.883-884 Complex 'Origin' demo på 2 diskar Innehåller bla motion video och 3D vektorer
2918 Emptyhead AGA demo från Rendex
2931AB Scan's Lame- fantastiska handritade bilder
2932 Smells like Chanel 5 demo från Arise
FF.947 Mand2000D- ny fraktal generator med animerings möjlighteter & AGA- stöd! För DOS 2.0/3.0
2937 AGA 1: Screen Utilities & Picture Viewers
2938 AGA 2: Icon Illusion Ikon konverter, Quick grab
2939 AGA 3: HAM8-JPEG, Screen Mode Changer, mfl
2943 AGA 4:New Menu 2, Cache X, SuperDuper 3 mfl
2975AB Channel Z #3- nyaste nr av denna disktidning om och för A1200. Nr 1 och 2 finns också.
2976AB Holodeck Slides- underbara S-F bilder!
SR.941 Icon Editor AGA, MacPaint datatyp, Windows icon datatyp, Fast JPEG mfl.

JPM's AGA BILDER

Fem nya diskar med HAM8 bilder.

Paketpris **85:-**

AMIGA CD32

- **Alien Breed+ QWAK CD32** 2 hitspel på en CD....**259:-**
- **Project X + F17 Challenge CD32** 2 hitspel på en CD- det bästa shoot'em up spelet och ett Formel 1 bilspel....**259:-**
- **Video Creator CD32** Ett interaktivt, lättanvänt program som låter dig skapa musikvideos till musik- eller Video CD skivor. Video CD bilden kan blandas med Amiga CD32-bilden och resultatet sparas på video!....**kommer i mars/april! ÅF välkomna**
- **Robocod CD32** - top plattformspel för Amiga CD....**295:-**
- **Pinball Fantasies CD32** det bästa flipperspelet!....**295:-**
- **D/Generation CD32** - 3D strategi / action....**259:-**

Ultimate Body Blows!

Världens bästa karatespel! 22 motståndare, AGA grafik, CD ljud, 9 nya levels mm! Endast för Amiga CD32.

299:-

UGA NY SERIE

Serien ska ersätta Fred Fish när den går över till CD

UGA03 Musikmoduler: DrumIt, Crystal Rain, Hit It, Rasta Man, Tangled mfl.
UGA06 Konst av Tiziano Nocentini
UGA07-12 Sex diskar med moduler du aldrig hört tidigare! Paketpris 110:-
UGA13 AddTools 1.11, MPEG Play, IFF2Icon, Mandel Brute, Clouds mfl.
UGA14 Assign Manager, Read DCTV
UGA15 AmigaMonitor 1.6, MegaView, UnPacker, Intel-Inside-Trashcan mfl.
UGA16 Virus Z2 v1.02, Disk-editor 1.1,
UGA17 Musik från LSD, Aurora mfl.
UGA18-19 Musik av G. Grefberg, bra!
UGA20 Konst av Jan Visscher, HAM8
UGA22 Last Tetris, spel av F.Lidberg
UGA23 Jan Visscher Modern Art, HAM8
UGA24 Lorenzo Colloreta Art
UGA25-27 Musikmoduler av S. Hannula, M. Berthaud och J. Valenkamp
UGA28 AGA demos: RB1200, Intent
UGA29 AZap v2.1, Utility Pack #1 mfl.
UGA30 ACalc 1.21, PPrefs mfl.
UGA31 Stone Crackerc arkivering mfl.
UGA32 EdWord Pro ver 4.1 texteditor
UGA33-34 Art, snygg grafik i HAM8
UGA35 Grafik från Danmarkspartyt 'III'
UGA36-38 Nya musikmoduler av Morten Rasmussen, D. Fredman och T. Alberts
UGA39 AnimPoint- animerar muspekare!
UGA40 Amiga Guide Generator
UGA41 QMouse - mus
UGA42 MonEd 2c- editerar skärm drivers för DOS 2.1/3.0. Scrambler mfl.

Prenumerera på UGA- serien! 10-15 diskar per månad. End. 14:- kr/st! Ring!

PD PRISER

Gäller PD, Shareware, 17Bit, AGA och UGA (ej licenserade eller kommersiella program)

1- 3 diskar....23kr/st
4-10 diskar....20:-/st
11-20 diskar....18:-/st
21-30 diskar....17:-/st
31 diskar och fler....16:-/st

Priserna per disk, ej per titel. Ett nr betyder en disk. osv.
Inga fördyrande expeditions avgifter!
End. porto + PF tillkommer vid tel/fax/brev beställning
Betala på PG 426 99 36-3 i förskott så bjuder vi även på portot! (gäller enbart PD/Shareware)
Obs! En del av program är s.k Shareware och kräver registrering mot en liten avgift hos programmeraren om man tänker fortsätta använda programmmen.
Detta gäller varken PD eller Licenceware.

PD & Shareware

SR.840 **Compress Disk**- fördubblar HD, OS 2.0/3.0
SR.849 **Multi DOS 1.12**- låter dig läsa/skriva PC diskar
SR.892 **NComm 3.0**- ny version av detta komm- prg.
SR.895 **Virus Workshop**- antivirus prg. för OS 2/3
SR.896 **ARexx Guide**- lär dig programmera i ARexx! En utförlig handbok i Amiga Guide- format.
FF.870 **AmigaGuide** läser av Amiga Guide dokument
DD.876-877 **Spaceballs '9 Fingers'** - du kommer inte att tro dina ögon!- demo med digitaliserad video!
SR.899-900 **DICE C**- ny bra C- kompilator, shareware
SR.901-912 **Amiga C Encyclopedia 3.0** - mycket utförlig C- manual, 175 programexempel! 12 diskar, 180:- kr
FF.923 **bBase III** - ett mycket bra registerprogram
FF.928 **AddTools**- menyprogram för Workbench 2.0/3.0
FF.929 **Mega D** - directory utility, som Directory Opus
FF.935 **Virus Checker 6.33- senaste virusdödare**
SR.937 **Magic Wb Extras**- ikoner & bakgrundsbilder för MagicWb eller Wb3.0. Magic Wb finns också att köpa.
SR.942 **Super Duper 3**- m. bra kopieringsprg, DOS 2/3.

InterTalk
Utan finesser

InterActivision i Danmark strävar efter att sälja bra program till låga priser. Inter Talk är ett av fyra nyttoprogram som företaget ger ut.

– Detta är ett program för den som inte gillar en massa "onödiga" finesser, tycker vår testare Bengt Dahlström.

För att ringa upp BBS:er behöver man förutom en dator och ett modem även ett program som sköter om kommunikationen mellan basen och din egen dator. Dessa program kallas kommunikations- eller terminal-program.

"Som i de flesta kommunikationsprogram kan man lägga upp sin egen telefonbok över BBS:er i programmet och låta datorn ringa upp från denna lista. Däremot finns det ingen snabbvalslista i menyn för telefonboken utan du måste öppna telefonboken för att kunna ringa."

InterTalk 2.0 tillhör inte toppskiktet bland kommunikationsprogram, men kan passa bra till en nybliven modemägare.

Den teckenemulering som är vanligast på BBS:er, ANSI och IBM-ANSI finns med här tillsammans med TTY som är en ren textemulator.

För överföring av filer finns bland andra protokoll X-modem och Y-modem som är de vanligaste filöverföringsprotokollen. De är i dagens läge föråldrade och det är Z-modem som används för det mesta.

Datormagzins egen BBS använder t.ex. bara Z-modem som överföringsprotokoll.

Överföringshastigheter finns från 300 till 115.200 baud med alla vanliga hastigheter där emellan. De högsta hastigheterna kan du bara använda med ett nollmodem (i princip en kabel) som du kopplar direkt mellan två datorer. Sedan kan du med programmet skicka filer mellan datorerna i hastigheter på upp till 115.200 baud.

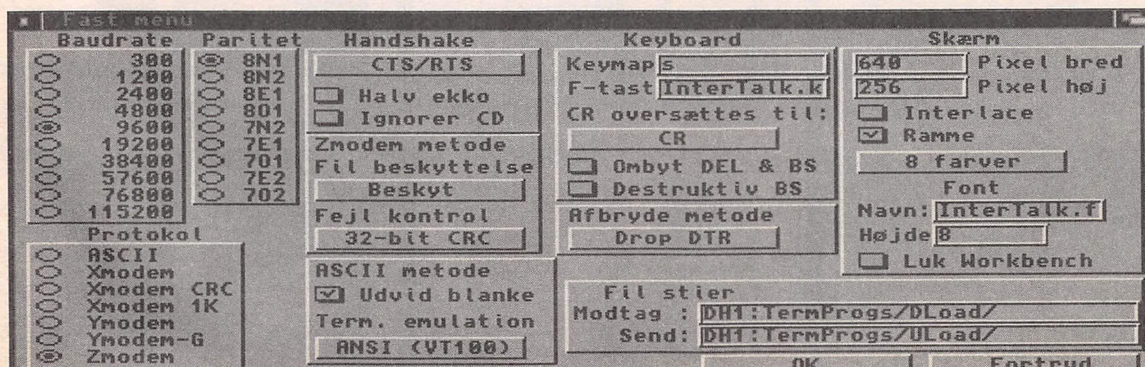
Man kan förutbestämma sökvägen för var programmet ska leta efter filer som man vill skicka till en BBS, samt sökväg för var programmet ska spara en fil som man hämtar hem.

Som i de flesta kommunikationsprogram kan man lägga upp sin egen telefonbok över BBS:er i programmet och låta datorn ringa upp från denna lista. Däremot finns det ingen snabbvalslista i menyn för telefonboken utan du måste öppna telefonboken för att kunna ringa.

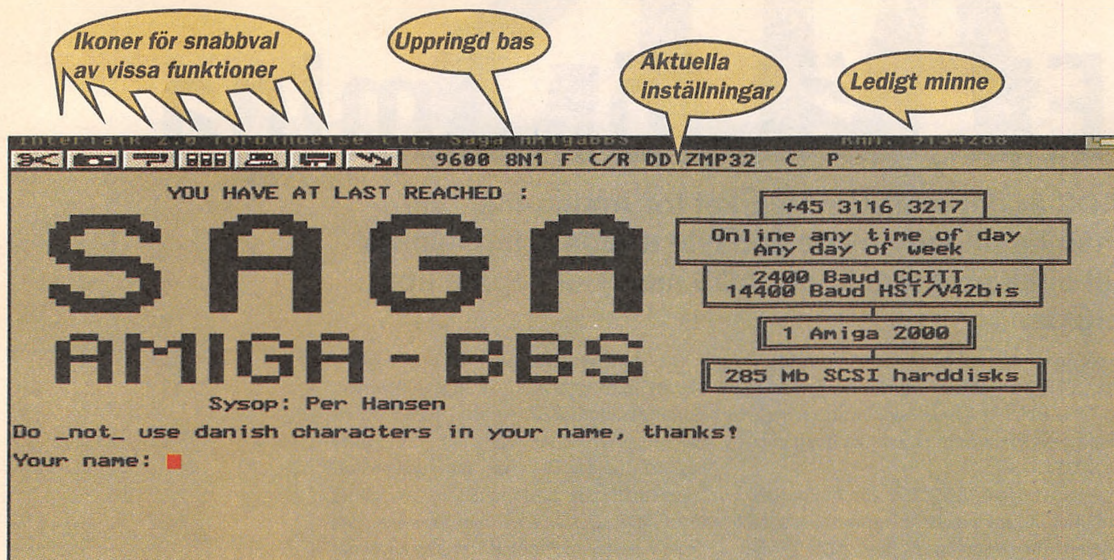
Funktionstangenter och menyer

Funktionstangenterna kan man definiera och koppla separat för varje nummer i telefonboken. Det är smidigt att använda om du till exempel har olika inloggningsnamn och lösen på olika BBS:er. Då kan du lägga namn och lösen på t.ex. funktionstangent F1 och koppla detta till respektive BBS-nummer i din telefonbok. När du sedan ringer upp en BBS från listan läggs namn och lösenord för den BBS:en på F1 automatiskt. Sedan är det bara att trycka på F1 vid inloggningen.

Vissa funktioner i menyn har även lagts ut som ikoner för att man snabbt och lätt ska kunna aktivera dem. Det är bland andra kommandot för att spara all text till en logfil. Tyvärr kan man inte göra en förinställning till var logfilen ska hamna. När man klickar på ikonen, så får man alltid ➔

Här ser du de inställningar som är möjliga att göra i InterTalk. Inställningarna kommer man åt från ikonfältet.

Skärmen ger en bra överblick över de inställningar du har gjort. Ikonerna ligger också bra och lättillgängliga i överkant utan att störa.

upp en väljare med RAMDISK: som förval. Det vore smidigare om man i förinställningar kunde välja disk och filnamn att spara till, så att programmet direkt började spara informationen på rätt ställe.

Du kan välja att få det som kommer på skärmen att skrivas ut på skrivaren samtidigt. Det används inte så ofta eftersom det bromsar hastigheten betydligt plus att det är lättare att spara till en logfil först och sedan med en texthanterare gå in och klippa ut det man vill ha utskrivet. Det finns även en ikon för att kunna utföra DOS-kommandon inifrån programmet. Här kan du skapa ny låda, ta bort filer och döpa om filer. Den funktionen kommer du att ha användning för.

Bruksanvisningen är uppdelad i en del för den absoluta nybörjaren och en de' för den mer avancerade. Detta är en bra och vettig uppdelning. Man kommer nämligen ganska snabbt förbi nybörjarstadiet eftersom det i princip är att lyckas upprätta kontakt med en BBS. Det finns även direkthjälp med Amiga-guide när man håller på med programmet. Detta är en hjälpprogramvara som tagits fram av Commodore och som de flesta program borde använda sig av. Man ställer sig med pekaren över den funktion som man vill veta mer om och trycker på HELP-tangenten, så aktiveras direkthjälpen.

Programmet är enkelt att använda. Eftersom det inte finns så många specialfunktioner och finesser får man snabbt grepp om InterTalk. Lite småmissar finns i programvaran, men inte som direkt påverkar funktionaliteten.

Ett fel är att när man vill spara till logfil, så står det redan skrivet ett antal mystiska tecken på raden för filnamnet. Detta får man först radera för att sedan skriva in det namn man själv vill ha. Ett annat är att om man får upptaget-ton vid en uppringning, så visar programmet att återuppringning ska ske efter 90 sekunder, men för varje sekund som går, så minskar tiden med 10 sekunder.

InterTalk är ett program för den som inte gillar en massa "onödiga" finesser, utan lätt vill kunna ringa upp en BBS, läsa/skriva och skicka/ta emot filer. Det är vad detta programmet gör. Ett plus blir det för AmigaGuide som man kan få hjälp av under tiden man är inne i programmet. Men för den mer krävande "modemaren" är detta nog inte ett alternativ.

Bengt Dahlström

Smiley med tupé i uppvindar

InterTalk 2.0

TOTALT
Pris/Prestanda
Dokumentation
Prestanda
Anv.vänlighet

SKRÄP – DÅLIGT – GODKÄND – BRA – UTMÄRKT

Utrustningskrav: Minst A500 med Kickstart/Wb 1.3
Dokumentation: Engelska och danska
Pris: 375 kr inkl moms
Kopieringsskydd: Nej
Tillverkare: InterActiVision i Danmark, tele. +45-8680-2700

Faktaruta

Utan att fördjupa dig för mycket i hur allt fungerar, bör du veta lite om datorkommunikation.

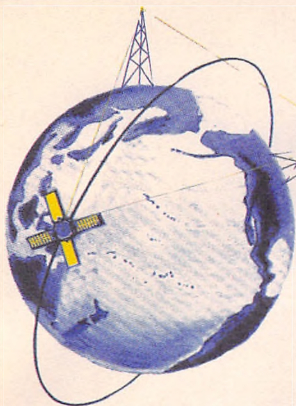
•Om du vill kunna "prata" med andra människor genom din dator, eller skicka/hämta program från andra datorer, så behöver du ett **modem** och ett **kommunikationsprogram.** Det lönar sig alltså inte att gå och köpa ett kommunikationsprogram utan att ha ett modem och vice versa.

•**Modemet** sköter om kommunikationen hårdvarumässigt. Detta sker genom att skicka och ta emot tecken med olika signaler (frekvenser) och med en viss hastighet (baudrate). Signalerna görs därefter om till signaler som datorn förstår.

•**Kommunikationsprogrammet** i datorn tar sedan emot dessa signaler och gör om dem till tecken som du kan läsa. Vill du skicka eller ta emot ett program, så är det bara att tala om för programmet vilket, så sköter programmet överföringen.

•En **BBS** (Bulletin Board System) är ett program som vem som helst kan skaffa till sin dator. Detta BBS-program klarar sedan av att svara i telefon. (Om det är en dator som ringer, vill säga.) Uppringaren får sedan med hjälp av sitt kommunikationsprogram tala om vem han/hon är för att få komma in i BBS-en. Väl inne kan personen läsa eller skriva brev till andra personer, hämta eller skicka upp filer. På en del BBS-er kan man även spela spel med andra personer som också ringt upp. (On-line-spel.)

•**Överföringshastighet** är den hastighet som datorerna "pratar" med. Man bör tänka på att det är modemet som bestämmer högsta hastigheten. Har du ett modem som har 2400 baud som högsta hastighet, så kan du inte köra med högre hastighet än så i programmet.

ADS Ett nät för Amiga

ADS är det största nätverket för Amiga-filer. Vill man ha tillgång till de senaste uppdateringsfilerna till olika program är det ADS man ska koppla upp sig på.

I det förra numret av Datormagazin tog vi upp SAN som är ett nätverk för spridning av filer. Den här gången ska vi titta närmare på dess konkurrent och tillika föregångare, ADS.

Förkortningen ADS står för Amiga Distribution System och är liksom SAN ett nätverk för spridning av filer. ADS är det äldsta nätverket för spridning av Amigafiler och har därför hunnit bli det största i sin klass. Eftersom ADS är ett renodlat Amiganät cirkulerar endast Amigafiler i nätet. Bland filmötena kan man hitta grafik-, musik- och programmeringsmöten. Det finns även möten för ett flertal olika BBS-system där tillbehörsprogram och annat användbart strömmar in. Många så kallade patch:ar kommer via ADS. En patch är en fil som man kan uppdatera program med.

Därför är det lätt att hålla sig up-to-date med en mängd program vars patch:ar kommer via ADS.

Hatch:ning av filer (uppläggning av nya filer på nätet) får endast göras av BBS:er som är godkända av koordinartorn för den aktuella zonen. Orsaken till detta är att undvika spridning av kommersiella filer, filer med virus och andra filer som inte har i nätet att göra.

För dem som inte har en egen BBS krävs inga extra program förutom terminalprogrammet. Om man har en egen BBS och redan är ansluten till exempelvis FidoNet behöver man bara lägga till ett tickhanteringsprogram (detta tog vi upp i förra numret av DMZ).

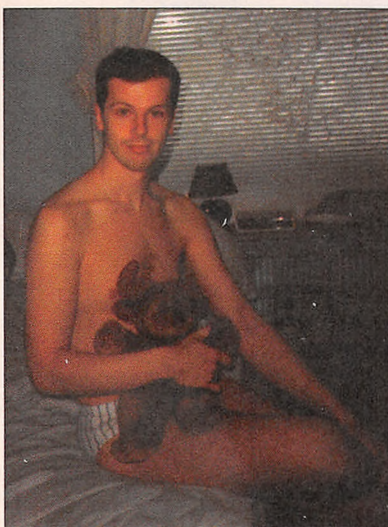
Om man däremot inte tar hem echomail bör man skaffa sig en mailer som har hand om pollandet, alltså nerladdningen av nya filerna. Även detta har vi behandlat tidigare.

De flesta echonätsystem är uppbyggda i hierarkiform och ADS är inget undantag. Administrations-BBS:en som ligger i USA har en överordnad roll när det gäller beslutsfattande. Den har som uppgift att upprätthålla de bestämmelser som gäller inom ADS. Det är även han som har sista ordet i tvister mellan BBS:er och användare i nätet. Zon-koordinatorn anvsvarar för en zon som består av ett land eller en världsdel. **Christian Carlsson** i Borås är zon-koordinator för Europa. Han ska se till att allt flyter i hans del av nätet. Han håller även kontakten med USA och informerar dem om eventuella problem. Han har även hand om befodringsärenden, till exempel noder som vill bli DHUB:er eller DHUB:er som vill bli STAR:s. Zon-koordinator är egentligen bara en titel. Dessa BBS:er har också en administrativ uppgift, oftast som Star. En Star-BBS kan liknas vid en Fido-Net-HOST. Inom ett land står oftast minst två av Star-BBS:erna för pollningen. Orsaken till att flera olika Star-BBS:er importerar/exporterar filer är att om en BBS kraschar så ska man kunna omdirigera filtrafiken via andra BBS:er.

En DHub (Distribution Hub) har som uppgift att distrubiera ADS-filer till slutanvändaren, noden. En BBS kan bara bli en DHub efter godkännande från zon-koordinatorn och har då rätt att hatch:a filer till nätet.

Den slutliga instansen i distrubitionskedjan är noden. Noden har i normala fall inte någon under sig att skicka vidare filer till. Den kan dock få tillstånd att hatcha filer till nätet och därmed skicka filer uppåt. Det finns även ett flertal möten med brev som distribueras tillsammans med filerna. Här diskuteras bland annat de filer som kommer med ADS. Många utvecklare presenterar här sina program och ger tips och råd hur man bäst använder dem.

Jonas Hallman

När Christian Carlsson i Borås inte leker med sin nalle, så är han ADS zon-koordinator för Europa.

Här hittar du ADS

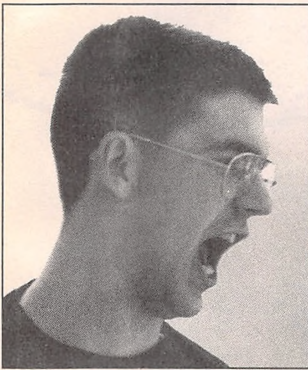
Södra Sverige (Borås): **The Reptile House**, Sysop: Christian Carlsson, tel: 033-200949
Mellansverige (Stockholm): **Prime Time**, Sysop: Jonas Hallman, tel : 08-250029
Norra Sverige (Mora): **Destnation Dockland**, Sysop: Johan Mattson-Djos, tel: 0250-38984

Möten i ADS

ADSANIMS Animations filer och tillbehör
ADSAREXX ARexx Script och tillbehör
ADSARTG Bilder och grafikprogram
ADSBBUTL BBS doors, alla typer av BBS:er
ADSBLIST BBS listor
ADSCANDO Cando filer
ADSCBNWS Amiga gruppers info/nyhetsbrev
ADSCNET Cnet BBS filer
ADSCOMM Kommunikationsprogram
ADSDLG Dialog BBS supportfiler
ADSFIDO Nätverks och point filer
ADSGAMES PD/SW/FW spel
ADSINFO Officiell ADS information
ADSMEBBS Allmänna tillbehör
ADSMISC àvriga program
ADSMUSIC Moduler
ADSSTMOD Sound Tracker moduler
ADSNETDV Nätutvecklingsfiler
ADSTEXT Texter och dokummentation
ADSTRANS TransAmiga BBS filer
ADSSTARN StarNet BBS Filer
ADSUNET Usenet Filer
ADSVIDEO Video Relaterade filer
ADSWORK WorkBench 1.3 tillbehör
ADSWORK2 WorkBench 2.0 tillbehör
ADSXENOL XenoLink BBS filer

Datormagazins C-skola (AmigaDOS) Del 4

Nu är det dags att traversera lite kataloger igen. Här kommer fortsättningen av den artikel som började i förra numret.

Erik Lundevall

I det förra avsnittet började vi att titta på hur man kan traversera kataloger och få fram filinfo. Metoden vi använde då var den variant som funnits från början i AmigaOS, med Examine() & ExNext(). Från och med AmigaOS version 2 har vi dock ytterligare alternativ att välja på.

Det första alternativet vi ska titta på är ExAll(). Denna funktion är tänkt att vara en ersättning för att anropa Examine() och ett antal ExNext()-anrop. Med denna funktion kan vi nämligen få information om en mängd filer i ett enda anrop. Principen är den att vi skickar med en pekare till en buffert som ExAll() kan fylla med filinformation. Hur mycket information om varje fil som ska lagras i bufferten kan vi bestämma själva, till en viss del. Nu är det dock inte säkert att vi har en tillräckligt stor buffert för att få plats med informationen för alla filer. Detta kan vi dock lösa genom att anropa ExAll() flera gånger. För att detta ska fungera bra behöver dock ExAll()-funktionen veta hur långt den kommit med tidigare anrop. Detta ordnar vi med en speciell kontroll-struktur, kallad ExAllControl, som vi skickar med i varje anrop.

Innan vi anropar ExAll() behöver vi således göra en del förberedelser. Vi behöver reservera minne för en buffert och vi behöver reservera minne för och initialisera en ExAllControl-struktur. Minne för bufferten kan vi reservera på vanligt sätt med AllocMem() eller AllocVec(). ExAllControl måste vi dock reservera minne för med AllocDosObjectTags(). Denna funktion använder vi på samma sätt som när vi reserverade minne för ett FileInfoBlock i förra avsnittet, med skillnaden att vi skickar med parametern DOS_EXALLCONTROL istället. Du kanske har undrat över parametern TAG_END? Alla funktioner som har namn som slutar på Tags kan ta ett antal extra parametrar kallade tags för att ange olika saker. För att tala om var slutet på denna uppräkning är så finns det ett speciellt värde som heter TAG_END eller TAG_DONE. Detta måste alltid finnas med i anrop av tags-funktioner, även om man inte skickar med några extra parametrar. I ett senare avsnitt kommer du att kunna läsa mer om tags.

När vi har de minnesutrymmen vi behöver återstår det inte så mycket mer innan vi anropar ExAll(). Vi initialiserar ExAllControl, vilket åtminstone bör innefatta att att nollställa fältet eac_LastKey. Med detta markerar vi att det är det första anropet av ExAll() vi gör. Vi behöver även ett "lås" till den katalog vi ska traversera, som vi skaffar med hjälp av Lock(). Sedan kan vi göra anropet av ExAll() med alla denna information. Dessutom anger vi nu vad för information som bufferten ska fyllas med. Denna parameter anger mängden →

Listning 1

```
/* Ett enkelt dir-kommando med ExAll() */
#include <string.h>
#include <exec/types.h>
#include <exec/memory.h>
#include <dos/dos.h>
#include <dos/rdargs.h>
#include <dos/exall.h>
#include <utility/tagitem.h>

#include <clib/dos_protos.h>
#include <clib/exec_protos.h>

#define MALL "ENTRY"
#define ARG_ENTRY 0
#define NUM_ARGS 1

#define MAXBUFLEN 500

int main(void)
{
    LONG            args[NUM_ARGS] = { 0 };
    struct RDArgs* rda;
    char            name[MAXBUFLEN];
    int examineEntry(char entryname[]);

    name[0] = '\0';
    rda = ReadArgs(MALL,args,NULL);
    if (rda != NULL) {
        if (args[ARG_ENTRY])
            strcpy(name,(const char*)args[ARG_ENTRY]);
        FreeArgs(rda);

        if (!examineEntry(name))
            VPrintf("Ooops! Något gick fel...\n",NULL);
    }
    return 0;
}

int examineEntry(char name[])
{
    BPTR lock;
    int  result = 1;
    struct ExAllData* catalogData;
    unsigned          catalogSize = 10000;
    LONG              field = (LONG)name;
    int examineEAD(struct ExAllData* ead, char name[]);

    VPrintf("Katalog: %s\n",&field);

    /* Sätt delat lås (för läsning) på katalogen */
    if (lock = Lock(name,SHARED_LOCK)) {
        struct ExAllControl* eac;

        /* Reservera minne för kontrollstruktur & buffert */
        eac = AllocDosObjectTags(DOS_EXALLCONTROL,TAG_END);
        catalogData = AllocVec(catalogSize,MEMF_CLEAR);

        /* Hämta info om katalogen */
        if (eac && catalogData) {
            unsigned keepGoing;

            eac->eac_LastKey = 0;

            do {  /* Hämta en klump filinfo */
                keepGoing = ExAll(lock,catalogData,
                        catalogSize,ED_COMMENT,eac);
                if (!keepGoing && IoErr() !=
                        ERROR_NO_MORE_ENTRIES) {
                    result = 0;  /* Något gick fel, bryt */
                    break;
                }
```

information genom att ange det sista fältet i en ExAllData-struktur som man vill ha med. Det första fältet i en sådan struktur är namnet på filen, så det minsta vi kan få är enbart namnet (med parametern ED_NAME).

Skulle vi istället ange ED_SIZE, som avser storleken på filen, så får vi med tre fält, där storleksfältet är fält nummer 3 i strukturen. På detta sätt kan vi få nästan all information som finns i ett FileInfo-Block som mest eller bara filnamnen som det minsta. För att veta var nästa ExAllData-fält börjar finns det också en pekare till nästa fält i varje sådan struktur. Tittar man i include-filen dos/exall.h ser man närmare vilka fält som finns och vad man får med för varje typ av parameter.

Efter ExAll()-anropet får man tillbaka ett resultat som anger om det kommer att behövas fler anrop av ExAll(). Är resultatet sant behövs fler anrop. Är det falskt och funktionen IoErr() ger ERROR_NO_MORE_ENTRIES är allt ok, annars blev det något fel.

I ExAllControl kan man nu i fältet eac_Entries se hur många fält som ExAll() lyckades fylla och klämma in i vår buffert. Därefter är det bara att gå igenom alla ExAllData-strukturerna i bufferten. Om vi fick resultatet sant från ExAll() tidigare så gör vi nu sedan ett anrop igen av denna funktion. På så sätt fortsätter vi tills vi är klara.

I **listning 1** har vi ett exempel på ett dir-kommando, i stort sett med samma funktion som det i det förra avsnittet. En del saker som inte har något med det nya att göra har tagits bort av utrymmesskäl, men annars är uppläggningen detsamma.

Vi kan göra hanteringen med ExAll() ännu flexiblare genom att använda jokertecken när vi läser in filinfo. Vår buffert kommer då bara att fyllas med de filnamn som matchar det mönster vi anger. Ett mönster anger vi genom att först anropa ParsePatternNoCase() så att vi får tillbaka en mellanform för detta mönster (se det förrförra avsnittet). Sedan stoppar vi in pekaren till bufferten med denna mellanform i eac_MatchString-fältet i ExAllControl-strukturen, innan vårt första anrop till ExAll(). Resten kommer ExAll() att sköta.

Ett annat alternativ vi har när det gäller katalogtraversering är funktionerna MatchFirst()/MatchNext()/MatchEnd(). Dessa används när man ska matcha ett specifikt mönster bland de filer man går igenom. Hanteringen här är helt annorlunda jämfört med de två tidigare metoderna. Vi har dock en form av kontroll-struktur i detta fall också, kallad en AnchorPath. I denna finns bland annat ett helt FileInfoBlock plus en del annan information. Om vi så önskar, kan vi med denna kontroll-struktur få med hela sökvägen till filen ifråga tillsammans med filnamnet. Vi måste dock reservera plats för denna, som ska ligga direkt efter den vanliga kontroll-strukturen.

I kontroll-strukturen kan vi även ange att en traversering ska kunna brytas med t.ex. CTRL-C, vilket vi måste hantera själva explicit i de tidigare fallen (vilket vi inte gjort i exemplen). Man kan här även ange om man ska gå in i en katalog och fortsätta där. Detta gör man genom att ändra i kontrollstrukturen mellan två anrop av MatchNext(). Således kan man kontrollera detta inviduellt för varje katalog och behöver inte göra något liknande den extrahantering vi hade i våra dir-program vi gjort hittills. För att detta ska fungera behöver man sätta flaggan APF_DODIR innan man ska gå ner i en katalog. När man kommer tillbaka till en högre nivå från att ha gått igenom en katalog, sätts flaggan

Fortsättning på sidan 22

Kursplan

1. Grundläggande in och utmatning.

2. Kommandoradsparametrar och mönstermatchning

3. Traversering av kataloger och fil-info, del 1

4. Traversering av kataloger och fil-info, del 2

5. Starta nya processer och program

```
            /* Ingen filinfo, försök igen */
            if (eac->eac_Entries == 0)
                continue;

            /* Visa en klump filer/kataloger */
            result = examineEAD(catalogData,name);
        } while(keepGoing);
    }

    if (catalogData)
        FreeVec(catalogData);

    if (eac)
        FreeDosObject(DOS_EXALLCONTROL,eac);

    UnLock(lock);
  }
  return result;
}
/* Gå igenom alla filer/kataloger som lagts i bufferten.
 * Om det är en katalog, anropa examineEntry() med denna
 * katalog.Anropa showEntry() för filer för att visa infon.
 */

int examineEAD(struct ExAllData* ead, char name[])
{
    int result = 1;
    LONG field = (LONG)name;
    void showEntry(struct ExAllData* ead);

    do {

        /* Gör rekursivt anrop om katalog */
        if (ead->ed_Type > 0) {
            char* namep;
            AddPart(name,ead->ed_Name,MAXBUFLEN);
            result = examineEntry(name);

            namep = FilePart(name);
            if (namep[-1] == '/')
                --namep;
            *namep = '\0';
            VPrintf("Katalog: %s\n",&field);
        }
        else
            showEntry(ead); /* Visa filinfo */

        ead = ead->ed_Next; /* Ta nästa fil/katalog */
    } while (ead != NULL);

    return result;
}

/* Visa namn, storlek i bytes & eventuell kommentar */
void showEntry(struct ExAllData* ead)
{
    LONG datafield[2];
    LONG commentfield;

    datafield[0] = (LONG)ead->ed_Name;
    datafield[1] = ead->ed_Size;

    VPrintf("  %-30s %10ld\n",datafield);
    if (ead->ed_Comment && strlen(ead->ed_Comment)) {
        commentfield = (LONG)ead->ed_Comment;
        VPrintf(">>>%s\n",&commentfield);
    }
}
/* SLUT */
```

Fortsättning från sidan 21 **APF_DIDDIR**. Denna och **APF_DODIR** behöver man då n0llställa så att man inte hoppar ner i samma katalog igen. Men bortsett från detta går sedan allt automagiskt.

Vi börjar traverseringen genom att fylla i **AnchorPath** med lämpliga inställningar och anropar **MatchFist()** med denna och en pekare till namnet på katalogen som ska traverseras. Gick allt bra får vi tillbaka värdet 0 och kan titta på informationen i **AnchorPath**-strukturen. För att få nästa fil anropar vi sedan **MatchNext()** tills den skickar tillbaka ett värde annat än 0. I så fall är vi antingen klara eller så har något gått fel. Om allt var ok får vi tillbaka **ERROR_NO_MORE_ENTRIES** från **IoErr()**.

När vi anropat **MatchNext()** för sista gången gör vi en viss "uppstädning" genom att anropa **MatchEnd()**.

I **listning 2** här finns ett exempel på hur detta kan användas i form av programmet touch. Detta program ändrar "senast ändrad"-tiden på varje fil den stöter på till det nuvarande klockslaget. I exemplet görs detta genom att först anropa **DateStamp()** för att få tiden och sedan funktionen **SetFileDate()** med denna som parameter. Denna funktion får även filnamnsparametern som innehåller hela sökvägen som paramter.

I detta program har det extra utymmet för denna del valts till 300 bytes, men du kan välja precis vilken storlek du vill. Längden på bufferten sätts i fältet **ap_Strlen**. Vill man inte ha en sådan buffert alls struntar man att reservera minne för den (bara för själva AnchorPath) och sätter **ap_Strlen** till 0. Titta gärna i include-filen dos/dosasl.h för att se närmare vilka fält som finns och vilka parametrar man kan sätta. Det står ganska väl förklarat där.

Nästa gång ska vi dock gå in på något helt annat, nämligen att starta andra processer och program från ens eget program.

Erik Lundevall

Listning 2

```
/*
 * touch - uppdatera datumet för filerna.
 */

#include <stdlib.h>
#include <stdio.h>
#include <string.h>

#include <exec/types.h>
#include <exec/memory.h>
#include <exec/execbase.h>
#include <dos/dos.h>
#include <dos/dosextens.h>
#include <dos/dosasl.h>
#include <dos/stdio.h>
#include <dos/rdargs.h>
#ifdef __SASC
#include <proto/exec.h>
#include <proto/dos.h>
#else
#include <clib/exec_protos.h>
#include <clib/dos_protos.h>
#endif
/* Mallen för kommandoraden */
#define TEMPLATE (UBYTE *)"FILE,ALL/S"
#define ARG_FILE 0
#define ARG_ALL  1
#define ARG_SIZE 2

/* Bufferstorlek för filnamn */
#define BSIZE 300

int main(void)
{
    void Cleanup(struct AnchorPath*,ULONG);

    UBYTE              buf[BSIZE];
    LONG               retval;
    LONG               arg[ARG_SIZE] = { 0, 0 };
    int                all;
    struct DateStamp   ds;
    struct RDArgs*     rda;
    struct AnchorPath* myap;

/* Läs in data från kommandoraden */
    if (!(rda = ReadArgs(TEMPLATE,arg,NULL))) {
        Cleanup(NULL,RETURN_ERROR);
    }

/* Reservera minne för mönstermatchningen */
    myap = (struct AnchorPath*)
         AllocVec(sizeof(struct AnchorPath)+BSIZE,MEMF_CLEAR);
    if (!myap) {
        FreeArgs(rda);
        Cleanup(NULL,RETURN_FAIL);
    }

/* Initiera mönstermatchningen */
    myap->ap_Strlen = BSIZE;

    /* Avbrott vid CTRL-C */
    myap->ap_BreakBits = SIGBREAKF_CTRL_C;

    all = arg[ARG_ALL];
    strcpy(buf,(UBYTE*)arg[ARG_FILE]);

    FreeArgs(rda);

/* Inled matchningen med anrop till MatchFirst(), som fyller i
data för den första filen/katalogen. För varje ytterligare
fil/katalog anropas MatchNext() tills vi är klara. "Städning"
sker med MatchEnd()
*/
    for (retval = MatchFirst(buf,myap);
         retval == 0;
         retval = MatchNext(myap)) {
         /* Om vi just hoppat ur en katalog, n0llställ
         katalog-flaggorna */
         if (myap->ap_Flags & APF_DIDDIR)
             myap->ap_Flags &= ~(APF_DODIR | APF_DIDDIR);
         else {
             /* Om vi ska gå ner i katalog, sätt APF_DODIR */
             if (myap->ap_Info.fib_DirEntryType > 0 && all)
                 myap->ap_Flags |= APF_DODIR;

             DateStamp(&ds); /* Notera tiden */

             /* Sätt ny tid på filen/katalogen */
             SetFileDate(myap->ap_Buf,&ds);
         }
    }
    MatchEnd(myap);

    /* Gick allt bra? */
    if (retval == ERROR_NO_MORE_ENTRIES) {
        Cleanup(myap,RETURN_OK);
    }

    /* Något gick fel */
    Cleanup(myap,retval);
}


/* Ren och fin med Cleanup() Ultra!
 * Miljömärkt med lusen.
 */
void Cleanup(struct AnchorPath* ap,ULONG err)
{
    if (err != RETURN_OK) {
        PrintFault(IoErr(),NULL); /* Skriv ut felmeddelande */
    }

    if (ap) {
        FreeVec(ap);
    }

    exit(err);
}       /* SLUT */
```


Del
1

Räkna med assembler

Nu är det dags igen. Datormagazin startar en ny assemblerskola. Lär dig programmera Amigan från grunden och prata med datorn i det språk som spelprogrammerarna använder.

Det första avsnittet handlar om hur en dator är uppbyggd, hur minnet fungerar och beskriver olika talsystem.

Assembler är det programmeringsspråk som de flesta vill lära sig. Det beror nog ofta på att de flesta spelen är programmerade i det. Vem har inte drömt om att bli spelprogrammerare, rik och berömd?

Nu är det inte så enkelt att bara sätta sig ner med en bok och börja knappa. Assembler är ett av de svåraste programeringsspråken att greppa för en nybörjare. Samtidigt lär man sig på vägen så mycket mer om datorer i största allmänhet. Även om man inte lyckas programmera ett nytt flipperspel så lär man sig väldigt mycket som man kan ha nytta av i andra programmeringsspråk.

I den här assembler-skolan kommer vi att försöka lägga en grund för dig som vill kunna skriva egna program i assembler. Vi kommer inte att gå igenom alla finesser och instruktioner utan istället lära ut de vanligaste och mest nödvändiga instruktionerna inom assembler-programmering. För att du skall kunna tillgodogöra dig den här skolan bör du experimentera så mycket som möjligt själv! Det hela kommer att börja på en så låg nivå att även de som aldrig har programmerat ska ha en chans att hänga med.

De första stegen...

En dator är uppbyggd kring en eller flera olika s.k. processorer, eller CPU som de också kallas (Central Processing Unit). Detta är en elektronisk enhet som klarar av att utföra vissa enklare uppgifter, som att addera två tal till varandra, flytta data etc. Processorn kan bara förstå två olika tecken eftersom den är uppbyggd av elektriska kretsar som antingen är på eller av. Om strömmen är på motsvaras detta av en etta, och om den är avslagen så är detta en nolla. Det innebär att när vi vill programmera en dator till att utföra någonting så måste vi ge den instruktioner bestående av ettor och nollor som den kan förstå. I datorernas barndom var det faktiskt så man gjorde, vilket var enormt komplicerat och inte minst tidskrävande.

Figur 1

Minnets uppbyggnad			
Adress	1024	1025	1026
Bitar	00110110	01110001	10100110

På lägsta nivå

Med tiden har man uppfunnit olika programmeringsspråk för att förenkla programmeringen av datorer. I slutändan blir dock även dessa språk bara ettor och nollor genom att man med hjälp av ett speciellt program översätter programspråkets instruktioner till maskinkod, alltså datorns eget språk. Ett sådant översättningsprogram kallas för en kompilator.

De populäraste språken i dag är olika varianter av C och Pascal, båda två s.k. högnivåspråk, vilket innebär att de är ganska enkla för oss normala människor att förstå och lära sig. Att de är enkla att förstå är en stor fördel, men de har även vissa nackdelar. En av dessa är att de ligger långt ifrån datorns eget språk, maskinspråket, och därför blir de inte alls lika snabba som program skrivna i detta språk. Programmerar man t.ex. spel och demos krävs att programmen man skriver är så snabba de någonsin kan bli. Därför programmeras dessa oftast i assembler, ett språk som är mycket närbesläktat med maskinspråk.

I ett högnivåspråk översätts en enda instruktion till kanske några hundra maskinspråks-instruktioner, medan en assembler-instruktion alltid motsvarar en maskinspråksinstruktion. Varje maskinspråks-instruktion har i assembler ersatts av en s.k. mnemonic, ett kort ord som beskriver vad instruktionen gör, t.ex. "move" som flyttar data.

En lagringsplats för information

För att processorn skall kunna användas till någonting vettigt måste den kopplas till ett minne. Minnet är, precis som hos oss människor, en lagringsplats för information. För datorn består denna information av olika programinstruktioner samt data för exempelvis ljud och grafik.

Minnet är uppbyggt av små "celler" (transistorer) som kan anta värdena ett →

Fortsättning på sidan 24

Assemblerskolan, översikt.

Avsnitt 1 - Grundläggande om hur en dator fungerar och en genomgång av de vanligaste talsystemen.

Avsnitt 2 - Den första instruktionen, samt processorns inbyggda register.

Avsnitt 3 - Villkorliga/ovillkorliga instruktioner för att hoppa i program. Genomgång av processorns statusregister.

Avsnitt 4 - Räkneinstruktioner och instruktioner för s k villkorliga loopar.

Avsnitt 5 - Logiska instruktioner.

Avsnitt 6 - Genomgång av lämplig fortsatt läsning etc.

eller noll. För att hålla reda på dessa celler har man gett dem individuella nummer, s.k. adresser. Se figur 1.

Talsystem

För att lättare förstå assembler-listningar så bör man ha viss kunskap om de olika talsystemen som används. Vårt vanliga sätt att räkna har basen 10 vilken innebär att vi har tio olika siffror. Detta talsystem kallas det decimala talsystemet. Vi har antagligen just basen 10 för att vi har tio fingrar men hur skulle det då ha sett ut om vi hade 16? Av resonemanget ovan förstår ni att vi då behöver 16 olika tecken för att representera de olika siffrorna. Detta talsystem kallas det hexadecimala talsystemet och används ofta i assembler för t.ex. adresser. Varför kommer att förklaras längre fram.

För att göra det enklare används våra vanliga siffror som de tio första och för 11,12,13,14,15 används A,B,C,D,E,F. Noll är den första siffran, man räknar alltså från 0 till 15. Se **figur 2** för att få en bättre översikt.

En dator har bara två fingrar, ström på och ström av. Alltså kan den egentligen bara räkna med två siffror, 0 och 1! Det kallas det binära talsystemet. Om vi tar talet **4711** i vårt vanliga talsystem så är det samma som **4x1000 + 7x100 + 1x10 + 1x1**. I det binära talsystemet blir 1000, 100, 10 och 1 istället 8, 4, 2, 1. I det decimala talsystemet multiplicerar man alltså med 10 för varje steg till vänster och i det binära multiplicerar man med 2. Detta ger att t.ex. det binära talet 1101 blir 1x8 + 1x4 + 0x2 + 1x1 = 13.

Endast en nolla eller etta kallas en **BIT**. 8 bitar i rad kallas en **BYTE**, 16 kallas ett **WORD** och 32 kallas ett **LONGWORD**. Ett longword är det mesta en 680x0 processor kan hantera på en gång. En byte har 256 olika lägen, 2x2x2x2x2x2x2x2=256, det gör att det högsta talet är 255 (eftersom man börjar räkna från noll).

En fördel med att använda det hexadecimala talsystemet är att det är mycket lättare att översätta till binära tal än det decimala systemet. Se **figur 3** för ett exempel.

Fyra bitar i rad kallas en **NIBBLE** men det är inte alls lika vanligt som BYTE, WORD eller LONGWORD.

Det var allt för den här gången. Öva dig på att omvandla tal från det ena systemet till det andra. I nästa avsnitt skall vi börja kika på de vanligaste assemblerinstruktionerna. Håll ut!

HAPPY HACKING!

Jonas Elfström & Joakim Olsen

Figur 2

Decimalt	Binärt	Hexadecimalt
0	0	0
1	1	1
2	10	2
3	11	3
4	100	4
5	101	5
6	110	6
7	111	7
8	1000	8
9	1001	9
10	1010	A
11	1011	B
12	1100	C
13	1101	D
14	1110	E
15	1111	F
16	10000	10
17	10001	11

Figur 3

Omvandling mellan det binära och det hexadecimala talsystemet

Figur 4

Assemblering

Dessa program behöver du för att följa Assemblerskolan

För programmera i assembler behöver du en först en **assemblator**. Det finns flera olika men du kommer ganska långt med de gratisprogram som finns. Programexemplen i assemblerskolan kan assembleras med de flesta assemblatorer, men vi har valt att utgå ifrån **A68k** som finns på Datormagazins egen BBS och hos PD-biblioteken. A68k startas alltid från CLI.

För att kunna skriva in något av våra exempel så behöver också en texteditor att skriva källkoden i. Om du inte har någon speciell editor så duger **Ed** eller **MEmacs** alldeles utmärkt. Båda dessa finns med på dina WorkBench-disketter.

Du behöver även en länkare. En lämplig sådan – **BLink** – finns också på DMZ-BBS:en.

När du har skrivit in ett exempelprogram så sparar du det på disk som "programnamn.asm" (".asm" betecknar att det är en assembler-källkod). Sedan assemblerar du programmet. Gå ut i CLI och starta a68k såhär:

```
a68k programnamn.asm -oProgramnamn.o
```

Nu kommer a68k försöka att assemblera ditt program och mata ut en s.k. objekt-fil som heter "programnamn.o". Denna fil kan inte köras direkt, utan måste först länkas. Detta gör man med programmet BLink. Skriv:

```
blink FROM programnamn.o TO programnamn
```

Nu skall det finnas en fil som heter "programnamn" och denna ska kunna köras från CLI. Om det har blivit något fel på vägen, försök skriva in programmet igen! Observera att a68k kräver att varje källkod avslutas med ett "END" längst ner!

Både a68k och BLink klarar av en hel del finesser. Läs igenom de textfiler som följer med för en mer detaljerad beskrivning av hur de fungerar.

Observera att de flesta exempel i assemblerskolan inte skriver ut något på skärmen, och för att se vad de gör måste du använda en debugger, som kan visa innehållet i alla processorns register etc. En sådan finns inbyggd i **AsmOne**, och det följer med en till bl.a. **DevPac**.

Om ni vill testa en degugger så finns det en sådan på DMZ-BBS:en vid namn **MykeBug**, som duger till det mesta! Då detta är lite mer avancerat går vi inte igenom det här, det kommer i en senare artikel!

Ovan nämna program finns på DMZ-BBS:en och heter "a68k.lha", "BLink.lha" samt "MykesBug.lha".

Joakim Olsen

Commodities förenklar

Det finns en massa trevliga små program för att släcka skärmen, för att få fram ett Shell-fönster med en tangenttryckning, och en massa andra saker.

Sedan Commodore införde begreppet Commodity behöver man inte längre bry sig om att göra krångliga inställningar i Amigans-startupfiler.

Före version 2.04 av AmigaOS så hade de flesta en massa olika program som på ett eller annat sätt läste av tangentbord, musrörelser mm. Detta för att skärmen skulle släckas om ingen rörde datorn efter en viss tid eller för att kunna starta ett nytt Shell-fönster när användaren tryckte vänster-amiga-escape.

På den "gamla goda tiden" startade man dessa småprogram genom att lägga till dem i filen **Startup-sequence**. De hade då alla sina egna sätt att läsa inställningar, antingen genom externa filer eller genom kommandoradsparametrar.

Från och med AmigaOS 2.04 finns WB-Startup-lådan och den är en bra plats för alla dessa små program. Ett Commodity är just ett sådant program. Alla Commodities har ett standardiserat sätt att läsa in inställningar och man kan styra alla dessa små program på ett standardiserad sätt.

Inställningarna görs med sk. verktygstyper, d.v.s. man skriver in olika parametrar till programmet direkt i programmets symbol (ikon). Med ett riktigt Commodity behöver man inte ens göra det. Programmen brukar har ett användargränsnitt där man kan klicka för olika alternativa inställningar som sedan kan sparas. När man sparar inställningarna så skriver ett Commodity inställningarna direkt till sin egen symbol (ikon).

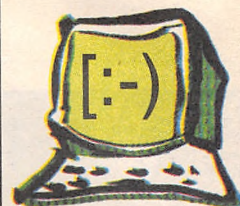
Ett av de viktigaste Commodity-programmen är Exchange. Det följer med Workbench fr.o.m. version 2.04 av Amiga-OS. Med Exchange kan man styra alla de andra Commodity-programmen. Man kan säga att Exchange är ett skalprogram kring alla dessa småprogram. Härifrån kan du stänga av ett Commodity eller öppna dess användargränssnitt för att ändra på inställningar.

Alla Commoditys, inklusive Exchange, kan antingen fås att starta i bakgrunden eller tvingas att visa sitt användargränssnitt. För det finns olika inställningar som man kan skriva in i programsymbolens "verktygstyper". Om du vill att det skall starta i bakgrunden så sätter du **"CX_POPUP=No"** som verktygstyp. Vill du att det ska starta automatiskt när du kör igång datorn kan du lägga programmet i WBStartup-lådan. Då måste du även skriva **"DONOTWAIT"** som verktygstyp. Annars kommer datorn att gnälla om att programmet inte är färdigt än och väntar på att du ska svara på ett systemmeddelande innan den fortsätter. Vill du att programmet ska öppna sitt användargränssnitt när det startas ska det stå **"CX_POPUP=YES"** istället.

CX_POPKEY bestämmer vilka snabbtangenter som du vill ha för programmet. Det används om programmet går i bakgrunden utan att du ser det och du vill få fram programmets användargränssnitt på ett enkelt sätt. Exchange har t.ex. **"CX_POPKEY=ctrl alt help"**, vilket innebär att du kan trycka CTRL-ALT-HELP för att få fram Exchange-programmet (när du väl startat det).

Den sista som alla stödjer är **CX_PRIORITY**, som bestämmer vilken prioritet som programmet skall köras med. Med det värdet kan du även ställa in i vilken följd de olika Commodity-programmen ska starta.

Christian Almgren

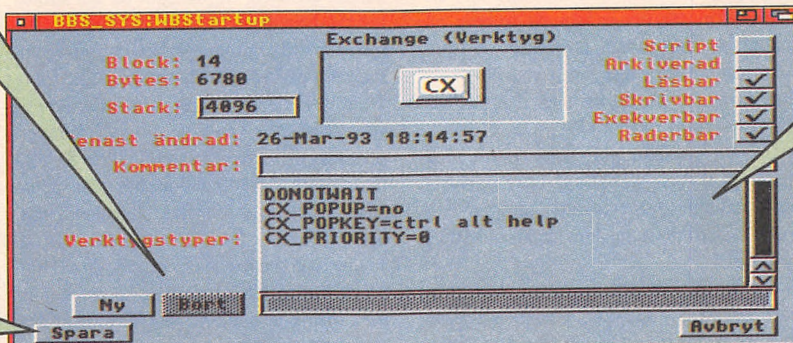

Smiley med Walkman-hörlurar.

Fler PD-program till Amiga på sidan 26 →

Vill du radera en verktygstyp klickar du en gång på den och klickar sedan på "Bort".

Vill du lägga till en verktygstyp måste du klicka på "NY". Sedan kan du skriva in den i det långa fältet till höger.

Här står de olika verktygstyper som gäller för ett program. Vill du ändra på en av de behöver du bara klicka på den och göra de ändringar som behövs i det långa fältet nedanför. Glöm inte att trycka på return efter det. Annars tar programmet inte emot dina ändringar.

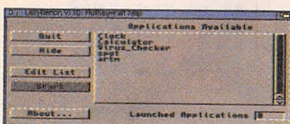

Ett sätt att göra inställningar för ett Commodity-program är att skriva in olika parametrar i själva symbolen (ikonen) för programmet. Det gör du genom att aktivera programmets symbol (ett klick) och sedan väljer "Information..." i menyn "Symboler".

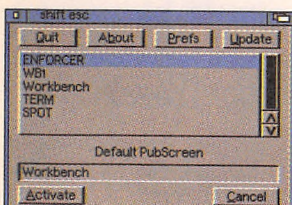
Tips på bra Commodities

Hur bra ett operativsystem än är så vill man alltid ha små extrafunktioner som gör datorn lite mer personlig eller lättarbetad.

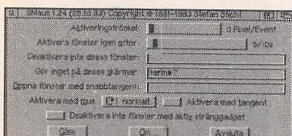
Commodities är just sådana program och vi har plockat fram några som vi tycker är roliga och användbara.

När du trycker LazyBenchs snabbtangent så får du upp en lista över de program som du konfigurerat. Tryck sen med musen på rätt program, och det startar.

En lista med de skärmar som finns öppna just nu. Tryck bara på den skärm du vill hoppa till, så kommer programmet att göra just detta.

SMaus är ganska konfigurerbart. Om man inte vill att det skall göra något på alla skärmar som heter någonting med Term, så då är det bara att konfigurerar SMaus på det viset.

AltTab är ett litet, trevligt program. Alla som någon gång använt Windows på PC vet att man kan trycka Alt-Tab för att växla mellan program. Här är programmet som gör samma sak till Amigan. Ett commodity, som man lägger in WBstartuplådan.

CapsShift gör små underverk med din Caps-Lock-tangent. Normalt då du trycker ner Caps-Lock så kan du endast få fram stora bokstäver, oavsett om du trycker ner Shift eller inte. Med detta program kan du få det hela att fungera lite smidigare. Om du trycker ner CAPS-LOCK så kommer Shift-tangenten att ge dig små bokstäver istället, dvs. CAPS-LOCK gör så att shift fungerar precis tvärtemot vad den brukar göra.

En annan irriterande sak är att många snabbtangenter inte fungerar då du råkar ha CAPS-LOCK nertryckt, även detta råder CapsShift bot på. Du kan nämligen få CapsShift att strunta i CAPS-LOCK när du trycker ner någon snabbtangent.

LazyBench ger dig möjlighet att skapa en lista med program som du vill kunna starta på ett enkelt sätt. När du sedan vill starta ett program så trycker du bara snabbtangenten för LazyBench och klickar på det programmet som du vill starta. LazyBench kan öppna sitt fönster på valfri skärm, så du behöver inte leta fram Workbenchskärmen som du måste göra om du använder Tools-menyn.

ScreenSelect är programmet som jag under en längre tid letat efter, och som gör livet så oändligt mycket lättare för oss som gillar att ha olika program på olika skärmar. Kort sagt så ger man ScreenSelect en lista med skärmnamn och tillhörande snabbtangenter. Det finns inget krav på att skärmen måste finnas när du trycker på snabbtangenten, utan om skärmen inte finns just då så händer ingenting. Om skärmen däremot finns så kommer den att flyttas längst fram.

Om du däremot vill välja skärm med musen så trycker du bara på ScreenSelects egen snabbtangent, och väljer sen i en lista med de skärmar som finns öppna just nu i systemet.

SMaus ett program som du bör titta närmare på. SMaus (Sun-Mouse) aktiverar fönstret under muspekaren, men kan konfigureras så att det beter sig riktigt intelligent. Du kan t.ex. sätta en hastighet när fönstret skall aktiveras, d.v.s. rör du musen snabbt så aktiveras inte fönstret under musen, om du rör den långsamt (eller inte alls) aktiveras det. Du kan konfigurera SMaus så att det inte deaktiverar vissa fönster/skärmar (bestäms via fönster /skärmnamn). Om du bara vill att fönster skall aktiveras då du trycker någon tangent, så går även detta. Och systemmeddelanden deaktiveras inte. Det sista är mycket bra. Med andra program av typen SMouse var jag alltid tvungen att flytta musen först till systemmeddelandet för att kunna svara på det.

SteamyWindows höjer prioriteten på det program som äger det fönster som är aktivt. Det gör att det program som du arbetar med just nu alltid får tillräckligt med processorkraft. Mycket bra om du t.ex. har en BBS i gång i samma maskin (men se upp om du får för dig att köra i gång något som gärna vill ha 110% av din processorkraft, då får de övriga programmen ingenting).

Watcher ger dig diverse info, dels om systemet, men även om filer som du kan släppa på dess applikationsikon. Det som händer när du startar Watcher är dels att du får ett fönster på Workbenchskärmen som talar om hur mycket klockan är, vilket datum det är samt hur mycket minne du har ledigt. Allt detta går självklart att konfigurera. Det andra som händer är att du får en applikationsikon, och när du släpper filer på den så kommer den att tala om vilken typ av fil det är samt storlek och version.

WBVerlauf är väl snarast ett skärmhack, och det enda det gör är att det ger en snygg övergång mellan två färger. Du bestämmer vilken färg du vill ha högst upp på din Workbench-skärm, och vilken du vill ha längst ner. WBVerlauf kommer sen att göra en snygg övergång mellan dessa färger. Kravet är dock att du har AGA-chip, samt minst en 68EC020, dvs. en Amiga 1200.

TitleClock är ett mycket litet program (ca 3KB) som endast visar en klocka i högra delen av din skärmtitel. Dock kan den konfigureras på en del intressanta sätt. Du kanske bara vill ha klockan på din Workbenchskärm, eller på både Workbenchskärmen och ditt ritprograms skärm , eller kanske bara på den skärm som är längst fram. TitleClock klarar av alla de olika alternativen. TitleClock kan visa timmar, minuter, sekunder och datum. Vad du vill se är konfigurerbart, och datumformatet kan du få både i jänkarnas format, kanadensarnas, dos-standard, eller internationellt format. Tyvärr kan man endast konfigurera TitleClock via verktygstyper eller kommandoraden, men när man väl läst dokumentationen och konfigurerat som man vill ha det så är det ju inget problem.

TitleClock är skrivet av Anders Hammarquist.

Christian Almgren

Pirater knäcker Amigans framtid

Programvaruhuset Krisalis chef **Tony Kavanagh** anser att spel på diskett till Amiga är bortom all räddning på grund av piratkopiering.

I England så är det fantastiskt om ett spel säljer i 50.000 exemplar. En stor succé om det säljer i 10.000 exemplar och acceptabelt om det säljer i 5.000 exemplar.

Kavanagh, som just nu har en bra försäljning av spelet Soccer Kid säger att "90 procent av Englands amigaägare har Soccer Kid, men ungefär en procent har betalat för det." Enligt Kavanagh är amigaägare sina egna värsta fiender som ser till att hålla priserna på en så hög nivå.

Paket för hälsogalningar

Alla hälsofreaks kan nu äntligen använda sin Amiga när de motionerar. Heart Track från Healthcare Technology använder sensorer som fästes på bröstkorgen, och som på ett avstånd på upp till tre meter sänder information om puls, blodtryck med mera till datorn. Denna information kan sedan visas på monitorn för att hålla reda på uppvärmningstider, träningslängd med mera.

Programmen som beskrivs på PD-sidorna finns på följande Fishdiskar:

Watcher	879
LazyBench	894
CAPSHIFT	921
ScreenSelect	947
SteamyWindows	947
DropBox	890
WBVERLAUF	918
AltTab	940
Smaus	947
TitleClock	949

ANNONSERA GRATIS ANNONSERA GRATIS ANNONSERA GRATIS

Tag ett A4-papper, skriv en annons på max **100 tecken**, ditt namn och din adress och skicka alltihop till **Datormagazin, Box 12547, 102 29 STOCKHOLM**. Märk kuvertet **"Datorbörsen"**. Du kan också faxa in en annons på **08-650 97 05**. Andra beställningsformer publiceras inte. Vi kan tyvärr inte ansvara för eventuella felaktigheter i annonstexterna. Annonser utan avsändare publiceras inte. Annonser tas in i tidningen i mån av plats. Finns din annons inte med så kommer den alltså i ett senare nummer. Fler regler längst ner på nästa sida.

SÄLJES

1 joy, 1 mus (Naksha) och ActionReplay vräkes bort för endast 300 kr. Tel: 0372-307 90.

2/4 Mb minne till A500, externt. 750 kr. tel: 0660-930 13.

2 st lösa 2.5" Connor 60 Mb HD:ar, fungerar utmärkt internt i A1200, endast 900 kr/st. Tel: 08-643 10 66, Jan-Erik.

2.5" 85 Mb HD till A1200/600, 1.900 kr. Tel: 0155-329 32.

3 org spel säljes eller bytes. Chase HQ II, 110 kr, Ghostbusters II, 50 kr, Lethal weapon 200 kr eller alla 320 kr. Tel: 0433-110 05, eft 17.00, Joakim.

3" disk-etiketter på A4 format (70x49). Perfekt för skrivare. 108 st 25 kr, 504 st 105 kr, 1800 st 240 kr. Tel: 046-18 99 53, eft 17.00.

4 Mb RAM IVS Meta4, Zorro II, t.ex för Trumpcard 1.500 kr. Tel: 018-46 12 51.

4 Mb Zip-minne, 32 bit, 80 ns, med gar. Passar till Supra RX, Datic Alfa RAM, A3000 mm. 2.000 kr eller högstbj. Tel: 018-30 21 87.
4 Mb-kort "Meta-4" till A2000 inkl 2 Mb, 700 kr. tel: 0500-110 06.

8 st diskett org.spel till C64: Breakdance, Beyond the forbidden, Forest, Druid, Asylum, Red Hawk, Mailorder, Monsters, Castle of Jasoom och Powerplay. Pris 200 kr/st. Tel: 08-768 84 33.

8 st kasett org.spel till C64: defender of the Crown, Snow Queen, Return to OZ, PSI 5, Hampstead, Max Headroom, Plutoon och Passenger on the Wind II. pris 175 kr/st. Tel: 08-768 84 33.

9-nålars matrissskrivare MPS-1230 i bra skick. Passar C64/128 och PC Amiga. Kablage och arkmatare ingår. 600 kr. Kan disk. Tel: 0340-809 82, Joakim.

9 nålars printer 899 kr. Tel: 011-39 14 13, eft 16.30, Henrik.

64 org lastninja 1 & 2, Savage, Twinworld, 007, Eswat. Allt för endast 140 kr. Tel: 054-51 31 34.

14400 V.32 bis Modem/fax. 2.600 kr. Tel: 033-25 85 25.

68030 CSA MMR accelerator 25 MHz, 2.500 kr, Supra Modem 2400, 400 kr, 105 Mb SCSI HD 1.200 kr. Tel: 031-25 44 46, Christian, säkrast helger.

A1200 60 Mb HD, MBX1200z EXP, 4 Mb RAM, FPU, monitor, modem, skrivare, joy, 9.000 kr. Tel: 08-643 10 66, Jan-Erik.

A1200 85 Mb HD, 11 org. 11.500 kr. tel: 044-24 27 41, eft 16.00.

A1200 m, 40 Mb, an. joy, monitor, 150 st PD, bjud ett pris! tel: 0920-103 53.

A1200 med 200 Mb HD, endast 6.000 kr. Tel: 0223-233 49.

A1200, 2 Mb chip, 120 Mb HD, 9 mån gar, [illegible]300 kr. GVP 68030 40 MHz/40 MHz FPU/4 M[illegible] RAM, 6.000 kr NEC Multisync 3D 2.300 kr. Tel: 054-15 50 76, Magnus.

A1200 2 Mb chip, 209 Mb HD, 6 mån gar, 6[illegible] 4 Mb PCMCIA RAM 2.000 kr, Skärm 14 [illegible] 8033 II 2.000 kr. Tel: 054 52 41 54, [illegible]

A1200, skrivare, 1,5 års gar, x-drive, program. 4.700 kr. Tel:08-94 13 41.

A1200/HD 85 Mb, skrivare STAR LC 24-20. 7.500 kr. Tel: 0455-484 16.

A2000 med PC 286 (AT) kort, 3 meg RAM, 40 meg HD, prog Amiga och PC i ett, 6.000 kr. Tel: 0589-164 55, Rickard.

A2000 x-minne, x-drive, 200 disk, mus, joy mm. 3.500 kr. Tel: 08-36 99 65.

A2000, 3 Mb, 100 Mb HD, 2 FDD KS 2.0, 5.000 kr. tel: 0243-22 99 40.

A2000. PC-kort m hårddisk säljes eller bytes. Tel: 0550-812 33, Patrik.

A2000C 3 Mb 52 Mb HD, x-drive, monitor Philips 8833 II, Noisehiller, många spel och nyttoprg. 5.500 kr. Tel: 0142-260 40.

A2000d, 44 Mb skivors HD, pc-kort inkl HD, 2 floppys, dos 2.04 + 1.3, printer, action rep III, modem, optisk mus + div tillbehör. 10.000 kr, kan disk. Tel: 08-89 10 14.

A4000/040 6 Mb 120 Mb HD, gar kvar. 19.000 kr. tel: 08-648 31 76.

A500 1 Mb, 220 disk, 2 joy, RF-mod, mus. 2.295 kr. Tel: 031-87 35 85.

A500 1.3 1 Mb Chip RAM + tillbehör 1.000 kr. Tel: 090-17 84 60, e.m.

A500 1.3 1 Mb, monitor 1084S, x-drive, 3 st joy, ny mus, DeLuxe Paint 4, Bars&Pipers, spel mm. 6.400 kr. Tel: 0587-139 54.

A500 1.3, 1 Mb Switch 2.0 Wb 2.1, 2 joy 3.000 kr. Hound of Shadow 100 kr, Amigabok 1.000 kr eller 3.600 kr för allt. 1 st A500 1.3 1 Mb Switch 2.0 2.500 kr. Tel: 040-44 63 52, Peter.

A500 1.3, 1 Mb, mus, musmatta, joy,scart, ca 300 diskar, många spel. ca 1.900 kr. Tel: 08-581 767 97.

A500 1.3, x-mem, x-drive, monitor, 2 joy, mus, spel mm, 3.800 kr Tel: 031-28 55 87.

A500 2.04 68030 25 MHz + FPU 4 Mb 1 Mb chip 120 Mb HD, Mon 883311. 7.500 kr. Tel: 018-38 64 37.

A500 3 Mb, turbokort, mus, joy, progr, spel, ca 3.500 kr. Tel: 0142-426 90.

A500 052,04, x-minne, x-drive, joy, mus, spel, mkt bra skick, 3.200 kr, Tel: 019-24 66 30, Daniel.

A500 Dos 1.3, x-minne, x-drive, monitor CM 8833, 300 disk, 2 möss, 2 joy. C:a 4.000 kr. tel:08-500 284 60.

A500 med x-minne, dubbel x-drive, spel mm 3-300 kr. Tel: 0410-406 33.

A500 org.spel, lista mot förfrågan. Tel: 0380-162 01, Mikael.

A500 printer, x-drive, x-minne mm. 3.500 kr. Tel: 0300-637 07.

A500 WB 1.3/2.1 120 Mb HD Acc. 030 40 MHz FPU tot 7 Mb mem DCTV + DCTV Converter monitor pc-emul x drive, 21.000 kr. Tel: 060-55 22 18, Håkan.

A500+ 2 Mb, Kick 2.04 och 1.3, AR III, 2 st joy, spel medföljer, endast 14 mån gammal. 3.300 kr, prutbart. Tel: 0570-920 46, eft 18,00, Sören.

A500+ m 1.5 Mb chip, 21 Mb intern HD,

C1084 mon, 3.850 kr. Tel: 08-580 190 30, helger.

A500, 1 Mb, RF-mod, 3 diskbox, mus, joy, scart, sampler, mkt disk med demos, moduler, PD, amos & amos compiler, nyrenoverat. 4.000 kr. Tel: 0456-225 88.

A500, 1 Mg RAM, x-drive mm, 2.000 kr. Tel: 0503-109 46, Håkan.

A500, modem, x-drive, lit 8 Mb-k, 512 Kb-k 3.500 kr. tel: 0522-110 33.

A500, RF-mod, joy, mus, matta, många org.spel, ca 100 disk. 3.300 kr. tel: 0515-201 43.

A500, x-drive, x-minne, mus, joy, spel, prog, värda 2.500 kr, musmatta mm. 2.800 kr. Med skrivare 4.000 kr. Tel: 0226-571 71.

A500, x-minne, 2.0 dos, 52 Mb HD, mus, joyst, prgr spel. 4.500 kr. Tel: 019-12 70 47.

A500, x-minne, turbo 25 MHz, monitor, 1 joy, org.spel och disk. Pris 4.500 kr. Tel: 0521-113 27.

A500, x-minne, x-drive, RF-mod, spel. 2.500 kr. tel: 018-24 07 10.

A600 + mus, 2 joy, manual 100 PD spel + många bra spel och prgr, bra skick. 3.000 kr. Tel: 023-349 69.

A600 40 Mb HD, 2 Mb RAM, 7 mån gar, 2 org spel. 3.500 kr. Tel: 031-476 17.

A600 HD 2.0 2 Mb RAM, mus, 31 Mb hårddisk, många nyttoprgr och spel, man. 4.000 kr, Modem 2400 baud med 2 st nyttoprgr, kabel 600 kr. Amos the creator oanvänt. 300 kr. Tel: 0410-133 05.

A600 HD, 2 Mb, Amos + comp disk, joy. 4.500 kr. Tel: 0303-77 35 48.

A600 HD, 40 Mb, 2 Mb minne, x-drive, sampler, 4.500 kr. Tel: 0290-600 59.

A600 med 2 Mb minne, 40 Mb HD, 2 org,spel, PD, bjud ett pris! Tel: 0920-103 53.

A600/40 Hd, mon mode, 2 Mb, Min pris 6.000 kr. Tel: 018-34 13 74.

A600HD (40 mb) + 1 Mb RAM och WB 2.0-2.1, div tillbehör, många nyttoprg och spel, som ny, 3.100 kr (kan sändas med post). Tel: 0346-817 10.

A600HD, 40 Mb, 2 Mb RAM, Wb 2.0 + 1.3, x-drive, Datic, 3 joy mm. Gar kvar. 4.000 kr. Tel: 031-56 32 15.

A600Hd, x-minne, DDS-sampler, 2 joy, ca 300 disk, Epson 24 nålars, mus. 6.500 kr. Tel: 011-18 69 74.

Action Replay 3 till A500, 450 kr. Tel: 0935-104 85, Erik eft 16.00.

Action Replay Mk III 500 kr, 3D-Construktion Kit 2.0 350 kr, Demomaker 180 kr. Tel: 0652-500 44, Petter.

Advertizer gör diskklubb, PD, brev, lexikon enkelt snabbt! Interaktivt proffsprogram 100 kr. Tel: 0501-713 81.

Aktie program till Amiga. Snabbt och välgjort. Tillverkat i AP. Tel: 0451-814 34.

Amiga 500+ 3 M RAM 20 M HD, Mycket litteratur, typ assambler böcker. 3.500 kr. Tel: 0155-531 02, Andreas.

Amiga 500+ m. GVP HD8 (52 Mb) 3 Mb RAM,

x-drive, mus, A-train, 6.000 kr Tel: 040-91 56 45, Fredrik.

Amiga 500 1.3 med x-minne, disketter och org.spel. Bl.a Gods, F-15 II, 2.000 kr. Tel: 08-532 554 44. Även andra org.spel.

Amiga 500 1.3 x-minne, action Replay II, RF mod, bra mus, spel. Pris 2.500 kr kan disk. Tel: 026-19 14 63.

Amiga 500 1.3, x-minne, RF mod, 4 st joy, 2 st möss, 50 st disketter. 2.200 kr. Tel: 0303-699 93, Johan.

Amiga 500 HD 52 Mb, 1 Mb chipmem, 2 Mb RAM, x-drive, kablar, RF-modulator. Tel: 0611-121 03.

Amiga 500 OS 2.04 1 Mb chip x-minne, 2 Mb fast, 52 Mb HD, 2 joy, 1 mus, RF mod, 100 disketter, 1 diskettbox. 4.500 kr. Tel: 08-718 46 94.

Amiga 500, 1 Mb RAM, mus, musmatta, WB 1.3, 35 disketter. 1.700 kr. Tel: 331-241 68, Pål.

Amiga 500, RF-modulator, x-minne, x-drive, joy samt diverse spel och program, 2.000 kr. Tel: 0660-470 27, Roger.

Amiga 500, x-minne, x-drive, Mus, musmatta, spel, Rf modulator, 2 år gammal. 3.500 kr. Tel: 044-12 84 78, eft 16.00 Tony.

Amiga 600 40 HD, C1084s monitor, 1 Mb memory upgrade, mus, matta, joy, Rf mod + div progr. 5.500 kr. Tel: 046-30 43 88.

Amiga 600 HD 2 Mb RAM, mus + matta 40 Mb HD c:a 100 diskerer, 2 st joy, många spel progr, gar till juli-94. Tel: 0304-311 97.

Amiga 600 HD, 2 Mb chip, + 2 Mb fast! WR 2.1 + 1.3 (alla spel funkar), specialbyggd scart + rf mod, joy 4 bra org.spel 5.500 kr. Tel: 018-32 75 95.

Amiga 600 HD, 40 Mb, x-minne, mus, nyttoprgr, PD, spel, RF-mod, mycket välvårdat. 3.900 kr. Tel: 0500-46 57 49.

Amiga 1200 med 210 HD säljes inkl x-drive mm. 8.000 kr. tel: 0122-304 18.

Amiga 2000C 1.3/2.0, 1 Mb chip, 2 drive, GVP HC8 52/8, Mon 8833, OP`s Sound Enhaneer, GVP sampler DSS8, Amos Creator, 3D, Comp, Hardware Ref 3 rd ed. ca 150 disk. 9.500 kr. Tel: 0660-382 86, helger.

Amiga 4000-040 250 Mb HD 16 Mb RAM, monitor 1942 multi-sync. Real 3 D 2.40, 1 magine 2.0, V-lab, Pal-genlock, video drive mm. Paketpris 33.000 kr. Tel: 0650-941 15, 938 29, Lasse.

Amiga 4000/030/120/6/FPU + annat, splitter ny. Tel: 0490-188 19, Peter.

Amiga joy "Q-stick" helt ny. 69 kr. Tel: 046-30 43 88.

Amiga org. Ultima 6, 200 kr. Markus Hamburger, Blåsutg. 12, 414 56 Göteborg.

Amiga org.spel säljes eller bytes bl.a Polis Quest 3. Tel: 0370-806 78, David.

Amiga org.spel, Indy 4 & Wing C, 250 kr/st. Tel: 0502-420 61, Emanuel.

Amiga org.spel: King's Quest 4 150 kr, Conquests of the Longbow 200 kr, Indiana Jones 3 (äventyrsvers) 150 kr. Paketpris 400 kr. Tel: 063-12 39 63, Peter.

Amiga PD/SW listdisk 3-94 mot 14 kr på pg

430 80 76-1, snabb leverans och bra service. Tel: 0586-73 03 22, 15-18.00.

Amiga SAS/Co Lattice C Develop. Sys 5.120b säljes för 1.000 kr. Tel: 018-24 89 25, Magnus.

Amiga spel Lemmings 99 kr. Tel: 011-39 14 13, eft 16.30 Henrik.

Amiga tillbehör Roctec ex-dr 382 slim 400 kr, Datic trackball crystal 300 kr, mm. Tel: 08-96 85 72.

Amigaspel King Quest 5, Civilization m.fl. 50-175 kr. Tel: 0221-122 91.

Amigaspel org. Carrier Command 120 kr, Silent Service 130 kr, Gunship 170 kr, alla spelade ett fåtal gånger. Alla för 380 kr. Tel: 0740-12 54 33.

Amigaspel org. Elvira II, 200 kr, Willy Beamish 300 kr. tel: 090-12 43 24.

Amigaspel org. Space Hulk 300 kr, Willy Beamish 300 kr. Tel: 090-12 43 24.

Amigaspel, Award Winners spelpaket + man med Space ace. Populous, Pipemania och Kick off 2, 100 kr eller högstbj. Tel: 0410-133 05.

Animagic 350 kr, TV show Pro 350 kr, Alladin 4D 2.1, 1.980 kr, DigiVew Media Station 4.0, 600 kr. Tel: 0500-43 83 58, kväll.

Apollo 120 Mb HD + 2 Mb minne, för A500, SCSI + AT/IDE, läser 1.5 Mb/s. Nypris 6.500 kr nu 3.800 kr. Tel: 08-766 64 57.

AT/IDE 3,5" 85 Mb, 1.300 kr. Tel: 0411-105 71.

Atari 520STFM 1 Mb, mus, joy, spel. 1.500 kr. Tel: 0587-251 71.

Atari 1040st, 30 Mb HD, Epson 9 nål, 2 monitors, 150 disk, sampler, Lattice C, böcker. 4.900 kr. Tel: 013-26 10 30.

Bilder från Party III ASS -93 och TCI -93, 15 kr/disk. Tel: 018-32 29 52.

Billiga org.spel: Monkey Island II, 200 kr, Monkey Island II lösning på svenska 50 kr, Zool I, 100 kr, Wing Commander 150 kr, Lethal Weapon 100 kr m.fl. Tel: 042-29 12 16.

C-64 diskd. bandst. spel, joy, 800 kr. Tel: 031-28 55 87.

C-loc R360 och Top Banana till Amiga för 60 kr/st eller 80 kr för båda. Tel: 08-768 84 33, Anders

C128D, vizawrite 128, 200 spel + 20 org, 2 joy, 1.500 kr. Tel: 0121-204 07.

C64 och C64/128 med 300 org.spel C64 50 kr. Org. Wyane Gretzky 2 Amiga 155 kr. Tel: 0479-129 57.

C64, bandstation, org.spel, 1.200 kr. Tel: 0515-210 43.

C64, diskd, diskbox, band, joy, spel. 1.000 kr. Tel: 0476-146 56.

Casio MT-240 + Midi-interface till Amiga, 800 kr. tel: 031-30 95 15.

Champinoship manager Italia & Frontier Elite II, helt nya i obrytna förp. 265 kr/st. Tel: 0920-401 75.

Citzen 124D, 24-nål printer, 144 f.p.s 500 A4 ark, 2 färgband. 1.700 kr. tel: 331-241 68, Pål.

Civilization AGA, 200 kr och B17 Flying Fortress, 150 kr. Tel: 0454-485 59.

Comboracer 68030, 68882, MMU, SCSI, RAM-EXP, 4.000 kr, kan disk. Tel: 0532-105 10.

Commandore 64 med bandstation, spel mm. 1.000 kr. Tel: 0410-406 33.

Controllcenter Amiga 500. Stabil box för inbyggnad av dator & monitor. 400 kr. Tel: 0581-418 02.

Datic HD till A500 120/2 Mb, 4.500 kr. Tel: 0570-154 37.

DEMOS, Nine fingers/Spaceballs mm, 15 kr/disk, 5 kr/lista, Tel: 018-32 29 52.

DGC 1 innehåller 4 Amigaspel, 15 kr. Tel: 0930-321 42, mellan 15-1700.

Diskettbox för 200 3.5 disketter. Ny i förpackning. 70 kr. Tel: 0454-485 59.

Disketter, PC formatterade 3.5" disketter DD 3.50 kr/st, HD 5.50 kr/st, etiketter medföljer. Inkl moms. Tel: 046-73 16 98.

Disketter, TDK MF-2DD 3.5, nya i oöppnad förp. 50 st. 250 kr, obs med box. Tel: 0740-12 54 33.

Easy Amos till Amiga, i fint skick fr. 200 kr kan disk. Tel: 0222-112 30.

Enarmad robot för endast 100 kr. Nypris 250 kr, styrs av två joy, knappt använd. joystickar medföljer ej. Tel: 046-574 22.

F1 Grand Prix 150 kr, Lemmings 100 kr. Tel: 0924-108 54, Helger.

Fabriksnya Midi-interface, 2 ård gar. 199 kr. Tel: 0304-66 76 82.

Fick-PC portfolio med seriellt interface, 1.500 kr. Tel: 0924-108 54, helger.

Filmer, HiFi stereo, perfekt bild. Bl.a Striking Distance, 50 kr/st. Tel: 0486-104 79, Joakim.

FPU MC68882 40 MHz PGA. 1.500 kr. tel: 08-771 20 41.

Fuskdisk 20 kr. Tel: 0454-412 04, Andreas.

Gameboy, 5 spel, trafo, bältesväska, 1.000 kr. Tel: 021-754 13.

Grafikkort Amiga - Colorburst med 24 bit upplösning inkl ritn,prgr 1.200 kr. Skrivare Panasonic KX-P 1081, 9-nålars 700 kr. Tel: 0456-600 39, Per.

GVP A530 acc. & HD, 40 MHz 68030, 4 Mb RAM och 52 Mb SCSI HD. 4.900 kr. Tel: 031-47 08 17.

GVP HD8+ 52 Mb, 2 Mb, x-minne. Bäst i test=snabb, full med kanonprg, ca 2.800 kr. Tel: 08-581 767 97.

GVP HD8+, 80 Mb/2 Mb (SCSI), 3.500 kr, kan disk. Tel: 0223-233 49.

GVP Impact Series 2 hårddisk 105 Mb/4 Mb RAM. Färdiginst. med Workdisk. Manualer + inst.diskett medföljer. A500 med 1 Mb RAM, x-drive, mus, manualer och Action Replay 3. 6.500 kr. Tel: 0680-127 35.

GVP kontr. m 2 Mb RAM till A500. Med 120 Mb HD 3.595 kr Nypris 6.700 kr. Med 540 Mb HD 6.395 kr Nypris 11.500 kr. Även delvis. Tel: 08-754 57 17.

GVP PC Emulator (286) till GVP HD's, 490 kr. Tel: 08-754 57 17.

Handscanner Datic's Alfa Scan-Plus med Touch-up, Migraph OCR prgr, 400 dpi 2.000 kr. Tel/fax: 0226-561 06.

HD 105 Mb SCSI Connor, högstbj. Ö. 1.500 kr. Tel: 0512-150 52, 17-21.00.

HD GVP 105 Mb till A500 med 2 Mb fast. Laddar 1.3 Mb/s. Komplett med inst.prgr. 3.500 kr. tel: 0226-585 93, Mattias.

HD kontr m 20 Mb HD till A2000, 800 kr. Modem C-64 100 kr. Tel: 023-207 25.

Hired Guns 275 kr, Trolls (AGA) 100 kr. Tel: 031-775 25 88, Anders.

HP Laser Jet 4 m, 600 Dpi, 6 Mb minne, RISC för snabba utskrifter med PostScript, Pcl 5, HP GL/2 Vektor Grafik, ca 11 mån obet, använd ca 500 sidor. 15.000 kr. Tel: 0910-767 71, Mario.

Hårddisk 20 Mb till Amiga 500, (Commodore A590+) 1.000 kr. Tel: 042-36 76 58.

Hårddisk 45 Mb SCSI Trumpcard PRO A500/2000 chassi till A500, 2.000 kr, kan disk. Tel: 08-754 49 96, Olof.

Hårddisk A500, GVP Ser 2, 45 Mb med 4 Mb RAM 3.900 kr, billigare utan RAM. tel: 010-261 41 45 el 0923-126 77.

Hårddisk GVP IMPACT series II till A500, 127 Mb + 2 Mb RAM, gar kvar. 3.500 kr. tel: 019-57 58 33.

Hårddisk till Amiga 2000 GVP HC8/2 Mb + 85 Mb HD nästan ny. 2.800 kr. Tel: 0455-416 78.

ImageFx 1.5, 1.600 kr, Faxväxel 1.295 kr, Intrångslarm 1.395 kr. Tel: 019-12 38 07.

Import-häfte med adresser till exportörer utomlands. Bl.a tillverkare av disketter, videoband, TV-spel mm billiga priser 60 kr + frakt. Tel: 060-405 88, Tony.

Indiana Jones 4, 250 kr eller bytes mot Simon the Sorcorer. Tel: 0502-420 61, Emanuel.

Indy 4 adv. och Monkey Island 2 175 kr/st. Tel: 08-615 09 54.

Inkl instruktioner i ett hundratal adresser till exportörer i Asien. Importera dina dataprylar billigt. Tel: 060-405 88, Tony

Keyboard i fint skick, knappt använd 5 demolåtar bl.a Bells och hörlursuttag finns. 300 kr. Tel: 046-574 22.

King's Q2 och Pga Tour Golf säljes till Amiga 90 kr/st. tel: 031-31 66 82, Tony eft 16.00.

Komplett Amiga (500+, 1084S, GVP HD, Printer, x-drive) Mängder av org.spel t.ex Kingmaker, SimLife. Tel: 0451-808 36.

Komplett PD.bibliotek för Amiga. Över 2100 disketter. Allt av intresse, bl.a alla Fish, med tillbehör. Mycket billigt. Tel: 018-50 52 80.

Laga din Amiga själv! Advanced Amiga Analyzer från Grapevine 300 kr. Midiinterface 200 kr. Tel: 0911-567 79.

Minne PP & S 16 bit 4 Mb (A2000), 2.300 kr, Draw 4D Pro, 1.300 kr, Sculpt Anmin 4D, 800 kr. Tel: 0500-43 83 58, kväll.

Modem GVC 2400 band/V42 bis/MNP5 inkl manual, progr, kablar, transformator 500 kr. Tel: 08-89 10 14.

Modem USR Courier 14.400 HST, 2.700 kr. Tel: 0176-100 82.

Moviesetter för 150 kr, kan disk. Tel: 0454-419 24, Johan.

Mus/joystick, omkopplare med switch, Alla datorer. Tel: 0380-701 02.

Noll dagar gamla PD program, demo, bilder mm. Tel: 013-26 00 44.

Nollmodemkabel till Amiga 3-15 m, speltips medföljer 79 kr. Tel: 0142-216 87.

Nyttoprg. Lattice C Kompiler Nyp 4.000 kr. nu 1.900 kr. DeLuxe Music 400 kr, World Atlas 500 kr. Tel: 0589-164 55, Rickard.

Opalvision till A3000 4.800 kr. Tel: 0522-345 31, Staffan.

Org till Amiga. Elite II, Civilization, Harpoon, Sim Life, Dune II, Patrizian m.fl 150 kr. Tel: 046-18 99 53, eft 17.00.

Org.spel säljes. Goal och Zool II 150 Norska Kr. Kan också bytas mot andra org.spel. Sänd lista. Skriv till: Christer Pettersen, Stjernemyrv. 38, 0673 Oslo, Norge.

Org.spel till Amiga 500 i toppskick med manualer. Mycket förmånligt 26 st 20-50 kr/st. Exkl fraktkostnader. Tel: 0455-323 11.

Org.spel Walker säljes eller bytes mot Cannon Fodder, spelet är nästan nytt. Tel: 0141-406 29, efter 16.00, Patrik.

Orginal Civilization AGA, B17 Flying F, Gunship 2000 och Amos Professional. 125-300 kr. Tel: 0454-485 59.

PC 486-25 MHz, Ambra Sprinta 4 Mb RAM, 106 Mb HD, Windows 3.1, DOS 6.2 inkl manualer, SVGA skärm, soundblaster, 13.500 kr. Tel: 08-550 895 88, Thomas.

PC org. GARPH-IN-The-Box light presentations program (grafik) 300 kr. Tel: 08-768 84 33, Erik.

PC org.spel 4D Sports driving och Colossus 125 kr/st eller båda för 200 kr. Tel: 08-768 84 33,Erik

PC-spel Warlords II, 300 kr, Civilization 200 kr. Tel: 033-24 04 47.

PC-spel, Freddy Pharkas 299 kr. Tel: 011-39 14 13, eft 16.30, Henrik.

PD till Amiga, för listdiskett sätt in 10 kr på pg 633 73 19-5, eller skicka till: Patrik Nygren, Starbäck 60 B, 566 92 Habo.

Power Packer 3.0 Rise of the Dragon, Terrorpods, Directory Opus 3.22 säljes billigt. Tel: 040-51 09 60, Oskar.

Fler annonser på nästa sida→

Läs det här så slipper du en massa trubbel

Datorbörsen är endast öppen för privatpersoner som vill sälja, köpa, eller byta datorer, tillbehör, originalprogram samt för dem som söker eller har jobb att erbjuda. Det är förbjudet att annonsera om piratkopierade spel- och nyttoprogram samt manualer. Likaså är det förbjudet att annonsera med syfte att organisera byte av kopior, program och/eller manualer. Insända annonser av denna typ publiceras inte utan överlämnas till representant för organisationen SIMP. Detta kan medföra rättslig prövning vilket innebär att annonsören riskerar böter eller fängelse i upp till två år.

Vi publicerar inte heller annonser som gäller bilder av pornografisk karaktär, annonser där endast postgironummer men inte telefonnummer anges, eller annonser som på andra sätt kan uppfattas som oserösa eller stötande.

Annonser begränsas till två stycken/person och nummer. Försäljning eller byte av program eller spel maximeras till två titlar per annons. Titlar och pris vid försäljning eller byte måste alltid uppges i annonsen. Likaså måste annonsören bifoga namn och adress, vilka dock inte behöver finnas med i annonsen. Annonstexter som inte följer angivna regler publiceras inte.

PPAGE 4.1 och P Draw 3.02. Hela paketet 1.500 kr. Tel: 0911-567 79.

Printer STAR LC24-20 2.500 kr, Modem Supra 2400 extern 500 kr, Hyperbook 800 kr. Tel: 018-24 89 25.

Prog Pro Text 5.5 svenskt 300 kr. The Publischer 300 kr. tel: 0455-484 16.

Program säljes till Amiga. Amigabok (v.1.0) 500 kr, A-Train 200 kr. Tel: 031-98 15 21, Rolf.

RF Modulator 200, x-minne 0,5 Mb till A500 250 kr, Amiga bacicbok, svensk 75 kr, eller allt för 500 kr. Tel: 0141-406 29, Patrik.

S/V handscanner, 700 kr. Tel: 0417-270 92, eft 17.00.

Sampler + mic + sladdar 300 kr. tel: 0380-414 78, Jonas.

SIMU som lär dig flyga RC flygpl. och Melia, både mjuk och hårdvara. 2.000 kr, Tel: 0492-224 75.

Skrivare, 24-nålars matrisskrivare. Liggande A3. Grym upplösning med plats för fler fonter. Pris: 3000:- Dag: 08-6920143, Jonas

Skrivare 24 nål, Star LC24-200 färg 2.000 kr. Tel/fax: 0226-561 06.

Skrivare LC-20 9 nål, 800 kr. Kompl manual och kabel. Tel/fax: 031-24 61 66, Eric.

Skrivare MPS 801 till Commondore 64, 500 kr, obetydligt använd. Tel: 031-97 16 69, David, dagtid.

Skrivare Panasonic KX-P1180-9 nålars. Tel: 031-55 36 93, Ingemar.

Skrivare Star-LC-20. Bra skick. 1.000 kr. Tel: 0591-111 31, Mikael.

Skrivare Teco UP 1814, 9 nål, snabb, traktormatning, mkt bra skick. 1.900 kr. tel: 019-24 66 30, Daniel.

Sound Enhanger förbättrar ljudet avsevärt, Amas stereo sampler. 2.000 kr, Tel: 0492-224 75
Special Forces för 160 kr, Elvira Mistress of the dark 200 kr. Tel: 0652-500 44, Petter.

Spel, Wingcommander och F1 Grand Prix, 100 kr/st. Tel: 0454-485 59.

Super Nintendo, 8 spel, 2 handkontroller, 3.500 kr. Tel: 0270-130 87, eft 15.00, Conny.

Supra 2400 bps modem, seriekabel, terminalprgr, manualer, telepropp mm, 6 mån gar kvar. 500 kr. RF-modulator 90 kr. Tel: 08-39 18 89.

Syndicate 200 kr, Joker-88 skänkes till seriösa. tel: 0929-126 08, eft 18.00.

Techo Sound Turbo 2, en sampler i fint skick, som ny, 300 kr, kan disk. Tel. 0222-112 30.

Tekno Amiga org. inkl manualer och komponenter 395 kr. Tel: 0498-22 35 53.

The Lost Vikings till Amiga 200 kr, Putty till Amiga 150 kr. Tel: 0346-833 11.

Victor 256 KB, 2.5 och en kvarts tum drivar, monitor, tangentbord, obs finns inga prgr till. 300 kr. Tel: 08-500 284 60.

Videofilmer, Dark Ronance (endast) ny 8 sidig katalog. Sätt in 20 kr på pg 630 79 75-0. Tel: 033-25 21 57.

Vidi-12 säljes knappt använd, 1.000 kr. Tel: 0122-304 18.

Vlab videodigitizer för A2.3 och 4000. Spara i Iff, 24 bit, AGA sekvenser/anims m.fl Komplett Ny 4.000 kr nu 3.000 kr. Tel dag: 018-10 10 18 kväll: 018-40 33 51.

World AtlasII v2.o till Amiga. Komplett världsatlas. 200 kr. tel: 08-768 84 33, Anders

X-mem 4 Mb internt t A500 utbyggb. t 8 Mb pl.f FPU 68881, 68010 medfölj. 1.700 kr kan disk. Tel: 08-754 49 96, Olof.

ARBETE

AGA grafiker söker coder och musiker. Tel: 063-10 19 73, Magnus.

Coder sökes, mycket till gruppen Datic. Skicka era arbeten till Jimmy H, Gärdesvägen 15, 333 93 Skeppshult.

Grafiker söker demogrupp. (Även AGA) Tel: 036-12 46 50, Krille.

KÖPES

1 st Atari 130 XE 3.5 tums diskdrive alt bandbandspelare, svar till Fredrik Jonsson, Kriebsensg. 14C, 632 20 Eskilstuna.

1 st Multisync monitor min 14", H-frekv. ca 35-80 KHz, min 1024x768 NI. Max 3.000 kr. Tel dag 018-10 10 18, kväll: 018-40 33 51.

3.5" AT/ide HD köpes, minst 120 Mb. Tel: 0552-220 09, David.

4D sports Boxing till Amiga, 2 Mb minne till Amiga 500. Tel: 08-615 09 54, Mattias.

9 nålars färgskrivare, billigt, max 1.200 kr. Tel: 08-659 72 28.

14,400 - 16,800 (fax)-modem DS köpes eller bytes mot GVP-HD samt Action Replay till A3000. Tel: 0431-212 37.

14.4 modem, gärna USR sportster. Tel: 046-613 27.

24 nålars färgskrivare till Amiga 600, nära Malmö. Tel: 040-16 22 61.

030 kort med MMU, FPU och minne till A2000. Tel: 019-10 64 42, Henrik.

486 SX/DX med färgskärm och program, max 8.000 kr. Tel: 035-11 19 50.

1200 HD, minst 50 disk, 1 joy, mus + matta, x-drive, högst 5.000 kr, Tel: 08-550 362 68, Thomas.

14400 modem köpes för max 1.500 kr. Tel: 033-29 46 48, Riccard.

A1200 ev. HD med alla tillbehör, nyttoprgr, helst på svenska gärna skolprgr, org. Ev. A500. Tel: 0479-129 57.

A1200 med tillbehör samt disketter, gärna HD, ev. en A500 också till rätt pris. Tel: 0479-129 57.

A2000 köpes billigt. Tel: 0303-527 90, Robert.

A3000 6 Mb/100 MbHD, gärna multis. mon. 24 bit grafikkort. Tel: 054-18 15 49, helg 0560-118 39, Marcus.

A4000/030 med monitor (trisync el multisync) köpes. Tel: 0671-107 08, Erik eft 16.30.

A500+/A600, ev A1200 eller A500 med x-minne. Tel: 019-20 29 44 .

Amiga 500/2000 trasig och defekt även kringutrustning defekt köpes. Tel: 0417-273 77.

Amiga 500 med färgmonitor, till rätt pris c:a 2.000 kr. tel: 0240-66 10 01, Nicklas.

Amiga 3000 25 MHz, HD ca 100 Mb och ev. skärm (ej måste). Bra pris = snabb affär. Tel: 0563-257 00, Anders dagtid.

Amiga HD, bra pris, gärna med tillbehör. tel: 0506-530 77, Tony.

At/Ide kontroller till A500 köpes omg. Tel: 0431-621 40, Oskar.

Bildmixer typ Panasonic E5 el liknande, max 5.000 kr. Tel: 0157-112 43, Olov.

CDTV, A1000 el A500 köpes. Tel: 0550-110 06 el 013-26 09 24.

Devpack 3.0 assambler köpes. Tel: 0383-182 35, Mikael eft 18.00.

Easy Amos inkl manual. Tel: 0498-22 35 53.

EOTB 2 Hintbook köpes. Tel: 011-14 22 54, Sverker.

Fate Gates of Dawn till Amiga. Lars-G, Stala 6594, 440 80 Ellös.

Flicker Fixer till A2000 (helst intern) H-frekvens 30 kHz. Tel: 019-10 64 42, henrik.

Färgskärm C1084S, max 1.500 kr. Tel: 0417-123 85.

Har du bra PD, Demos (billiga) till salu? Ring Tont Tel: 031-31 66 82, eft 16.00.

Hint, tips och cheats till höjdarspelet Dune II, ring eller skriv. Patrik Nygren, Starbäck 60B, 566 92 Habo. Tel: 036-451 94.

Jeg önsker å köpe modem min 2400 baud. Alt av intresse. Tele om du ringer från Sverige: 009 47 735 272 45 (Norge), Per Einar.

King Quest 6 till PC. Tel: 0221-122 91.

Lords of War av Digital Concept, recenserat i DMZ 8/90 sid 13. Tel: 0910-415 26, Janne.

Lösning till Zak McKracken, max 50 kr. Tel: 0587-251 71.

Modem 14.400 Faxmodem, max 1.700 kr. Tel: 0454-146 62.

Modem 2400 baud med tillbehör till A500, max 300 kr. Tel: 0417-123 85.

Modem, helst 14.400. Tel: 090-13 26 34, Simon.

Monitor 1084-s ed. Modem minst 2400. Allt av intresse till rätt pris. Tel: 013-17 88 94, Hermansson.

Monitor 1960 el 1942, laserskrivare köpes. tel: 0370-806 78, Martin.

Parts of Call köpes billigt, helst i Malmö el Trelleborgs omr. Tel: 0410-280 56 el 040-23 31 06, Simon.

Pool of Radiance och Curse of Azure Bonds till Amiga, betalar bra. Tel: 08-84 69 30, Micke. OBS Org.spel.

Port's of Call version? till en A500 till ett rimligt pris. tel: 0550-181 72, Benny.

Programmet RSI Demomaker köpes. Ring 0586-457 44, Anders.

Realms till Amiga. tel: 0485-311 38, Jan.

RF-modulator till Amiga 500. Tel: 0504-121 60, Mikael.

SEAGA Megadrive eller Supernintendo inkl spel. Max 1.000 kr. Tel: 060-405 88, Tony.

Spellösning till Knightmare. Tel: 031-11 25 32, Niklas.

Street Rod till Amiga 500. tel: 08-718 15 81, Johan.

Willy B, Police Q3, Bat 2, Road Rash, Alien Breed 2, KGB, Elite 2. Tel: 0416-129 69, Anders.

Wing Commander 150 kr, Cannon Fodder 200 kr, Ej AGA. Tel; 018-30 32 02, Peter.

X-drive köpes max 400 kr. Tel: 0411-333 14.

X-minne till A1000.512 KB el högre. Tel: 060-12 35 67.

BYTES

64 8 Amiga demos, endast public domain prylar. Skicka disk med brev till: S. Karlsson, PGV 5C, 663 00 Skoghall.

1084S Färgmonitor + färgskrivare bytes mot 1942S eller 1960, ett extra färgband tillkommer. Skrivaren kan säljas för sig. Ring för info. Tel: 0477-163 73.

A500 1,3/2,0 1 Mb chip/fast bytes mot C128D ca 1500. Tel: 013-26 00 44.

A600 HD, x-drive, mus, matta, ca 100 disk, 2 joy, fylld HD, bytes mot 1200 HD. Tel: 08-550 362 68, Thomas.

Alien 3 och Body Blows Galactic bytes mot Street Fighter 2, Simon Sorcerer eller Jurassic Park, Amiga 500. Tel: 0455-305 59.

Amiga 500 spel F-15 Strike Eagle II bytes mot MI Tank Platoon eller Winter Olympics 94. Tel: 042-15 51 59, Christian.

Amiga Heimdall 1 meg bytes mot Simon the Sorcerer eller Space hulk. Tel: 0981-104 58, Magnus.

Amiga org. Thunderhawk och Reach Forthz Skirs, något av dem bytes mot Sibent Service 2 eller KGB. Tel: 026-25 75 71, Jesper.

Amiga org.spel, Frontier Elite II och Combat Air Patrol bytes mot äventyrs resp flygsimulator, t.ex Simon the Scorcerer mm. Tel: 0243-410 31, Karl.

Amiga PD progr/IFF bytes 1 mot 1, 2 mot 2 osv. A. Blockmar, Odalslingan 28, 175 43 Järfälla.

Cannon Fodder bytes mot B.A.T 2. Tel: 0510-618 47.

Demos & PD till A1200 bytes. tel: 0345-174 75, Anders.

Dune 2 (Amiga) bytes mot Frontier el säljes för 250 kr. Link Golf (Amiga) säljes 50 kr. Tel: 0240-140 64.

Dune 2 bytes mot Rise of the Dragon. Alien Breed 2 AGA mot Desert Strike. Tel: 0960-121 17, Mikael.

Elite 2 (org) mot Cannonfodder (org). tel: 0372-307 90.

Flashback Civilization bytes mot förslag eller säljes. Även intresserad av byte PD-AGA. Tel: 021-12 63 69.

Guy SPY bytes mot Monkey Island I, Campaign II bytes mot Hired Guns. Tel: 0300-135 53, Jonas.

Har du Caesar DeLuxe, Kingmaker eller The Patrician? Jag kan byta med The Settlers eller Elite !! (Amiga). tel: 0485-311 38,Jan.

Heart of China bytes mot L O Kyrandia el annat äventyr. Tel: 031-45 52 16, Martin.

Hugo 2 bytes mot Cruise for a Corpse, har även andra spel. Tel: 0302-347 15.

King's Quest 5 bytes mot Larry 5 (fint skick). Tel: 0371-131 14, Henrik.

Labyrinth of times bytes mot Microcosm (till CD32). Tel: 0481-580 31.

Lemmings 2 (3 disk) bytes mot Monkey Island I, (A500). Tel: 08-773 14 18, Christoffer.

Modem, 20 nyttodiskar och ett org.spel mot HD till A500. Tel: 0560-143 38.

Mortal Kombat bytes mot Dunell. Tel: 0155-21 10 01, Anders.

Premier manager I och Sensible Soccer 92/93 bytes mot The Settlers, Hired guns, Cannon Fodder eller World of Soccer. tel: 0910-183 44, Emil.

Sega Mega Drive bytes mot Amiga. Tel: 0346-837 34.

Seka-såser & Intros bytes. Disk= svar, Nicklas Jönsson, Glasförgyllaren 5, 245 35 Staffanstorp.

Special Force bytes mot Heart of China, Tel: 0155-21 10 01, Anders.

Syndicate el Flaschback bytes mot Simon Sorcerer eller Cannon Fodder eller Monkey Island 2. Tel: 0910-419 13, Andreas.

Walker bytes mot Perfect General. Tel: 0430-701 63, Tom.

BILDT KASTAR SIG UT I CYBERSPACE

Rosenbad BBS

Den här gången ska BBS-patrullen med mod i barm kasta sig in i en politisk BBS, och det är inte vilken politisk BBS som helst: självaste statsministern har gett sig in i cyberspace.

Från regeringshögkvarteret Rosenbad sprids nu moderata tankar från BBS:en "Information Rosenbad".

I BBS:en hittar man möten för riksdagstal, press information, debattinlägg m.m. Det finns inga filareor men de texter som finns i de olika möterna kan laddas ner.

Det finns även en privat brevlåda där man kan lämna meddelanden till bland annat statsministern. Han lovar själv i ett välkomstbrev att försöka läsa det mesta men lovar inget snabbt svar.

Det mesta på basen cirklar runt statsministern. Det finns tal av Carl Bildt, olika pressmeddelanden som rör Carl Bildt och annan Bildt-relaterad information.

Den som vill ha demon och andra såna saker blir grymt besviken. Här finns inte ett barr av något sånt.

Meddelandearean är mycket liten och innehåller inte speciellt mycket (ännu så länge i alla fall).

Själva basprogrammet är ett virrvarr av svensk och engelsk text, vilket emellanåt ger ett synnerligen virrigt intryck. Turligt nog är basen så liten och så enkelt uppbyggd att det inte är speciellt svårt att lära sig det hela. Det finns ett speciellt program som man kan beställa som gör att man kan utnyttja BBS:en ungefär på samma sätt som workbench, det vill säga med ikoner. Tyvärr så finns nu det programmet bara till PC/Windows och Macintosh.

Om man är intresserad av politik, och då i synnerhet moderaternas politik, så kan det vara ganska intressant att ringa till Rosenbads BBS. Filtankare och personer som har andra intressen än politik bör uppsöka en annan BBS att ringa till. Att det sedan inte finns program som är gjorda till Amigan gör ju knappast saken bättre.

Det enda som den här basen kan skryta med är att man kan skriva brev till statsministern på den, bortsett från det är den ungefär lika imponerande som en gammal busshållplats. Mer än en lur kan det alltså inte bli frågan om

BBS-patrullen

```
Help:  17 Text files.
  1 Composing              3K 92-08-06   11.41 Composing a message
  2 Conferencing           3K 92-08-06   11.45 Participating in Conferences
  3 Home                   2K 92-08-06   10.32 The Home Directory
  4 General                1K 92-08-06   10.32 FirstClass Help
  5 News                   1K 92-08-06   10.32 Reading the News
  6 Summary                3K 92-08-06   11.40 List of Commands
  7 Welcome                2K 94-03-04   09.12 Login Help
  8 Editor                 2K 92-08-06   10.32 How to use the editor
  9 Message Lists          2K 92-08-06   10.33 Message List Summary
 10 Sending Files          3K 92-08-06   11.46 How to attach & send files
 11 Reply & Forward        2K 92-08-06   10.32 Replying to & forwarding mail
 12 Message History        1K 92-08-06   10.32 Who's read my message
 13 Resumes                2K 92-08-06   10.33 About Resumes
 14 Advanced Features      3K 92-08-06   10.33 Advanced Commands & Hints
 15 Preferences            2K 92-08-06   10.33 Changing User Options
 16 Chat                   3K 92-08-06   10.33 Online Discussions
 17 Search                 2K 92-08-06   11.40 Searching for file and mail
Type an item's name or number to open it, or EXIT to exit.
Commands: Help,Logout,Exit,Home.
> _
```

Jaha. Här är huvudmenyn. Och mer imponerande än så här blir det faktiskt inte.

```
Home: 4 Conferences.
  1 MailBox
* 2 Pressmeddelanden
* 3 Tal
* 4 Artiklar
* 5 Valkommen!
Type an item's name or number to open it.
Commands: Help,Logout,Scan.
>
```

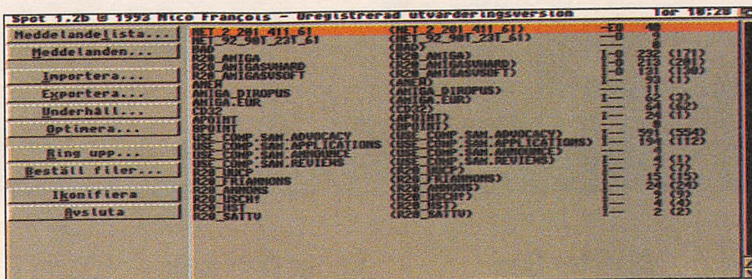
Basens hjälpfunktion är uppbyggd på ett antal små texter som man kan läsa om man känner för det. Inte det bästa kanske men klart tillräckligt.

Basfakta

Namn: Information Rosenbad
Sysop: Per Zetterquist
Telefonnummer: 08 - 791 83 00
Hastighet: 14400

Internet-brev till Calle

Som bekant har Carl Bildt nu också skaffat sig internetanslutning. Så för att skriva brev till Carl Bildt kan man också använda sig av hans internetaddress.

Andra raden uppifrån är en internet-adress från vilken man kan skicka post till Carl Bildt.

De flesta har idag inte full tillgång till internet. Det är framför allt stora företag och universitet som har fasta linor till internet. Kostnaderna för en privatperson att ansluta sig till nätet är än så lä©nge alldeles för höga. Men det finns några BBS:er som kan ta hem och skicka privata internetbrev. Genom dessa kan man skicka brev till statsministern utan att ringa upp hans BBS. Oftast är dock förutsättningen att man är en "point" under den BBS som har internetanslutning.

(I DMZ nummer 4-94 finns artikeln "Bli en point" där vi tar BBS:en ANet som exempel. ANet erbjuder alla sina point:er en internetaddress.)

Alla brev som skrivs i Rosenbad BBS och via internet till statsministern diarieförs. Det vill säga, alla brev som kommer in arkiveras och registreras. Normalt är de också tillgängliga för vem som helst.

Internet-adressen till Carl Bildt är "statsminister@sb.gov.se".

Jonas Hallman

Hjälp en nybörjare

Vad är skillnaden mellan en hårddisk och ett minnesexpansionskort? 80MB HD mot expansionskort med 2 MB, till exempel?
Vad är skillnaden mellan en digital och analog joystick? Finns det någon som är bättre än de andra för rimligt pris?
Tacksam för svar så jag kan lära mig mer om Amiga och alla dess tillbehör.

Hälsningar Herr T.

Joysticken först: En digital joystick består av ett antal strömbrytare som sluts när pinnen förs i olika riktningar. Digital kallas den för att brytarna bara har två lägen, på eller av, 1 eller 0. Det finns fyra brytare för riktningen, en för varje väderstreck. Dessa gör att datorn sammanlagt kan känna av åtta olika riktningar när olika kombinationer av brytare sluts.

Den digitala joysticken är den klart dominerande speljoysticken och är ett måste om man inte bara spelar flygsimulatorer där analoga joystickar brukar kunna användas. En billig och bra digital joystick är TAC-2 men det finns många andra bra. Detta är till stor del en smaksak. Ett råd är dock att undvika stora plastiga joysticks som liknar jaktplansspakar. Dessa går lätt sönder av häftigt actionspelande.

En analog joystick känner av olika grader av spakutslag, därav namnet. De fungerar bara till spel som är speciellt anpassade till analoga joysticks. Eftersom den känner av grader av spakutslag så kan man kontrollera hastighet och riktning på rörelser betydligt finare än med en digital joystick.

Så till minnesfrågan: Både hårddisken och RAM-minnet är minnen, men skillnaderna är stora. RAM-minnet är ett absolut måste i en dator. Det är ett elektroniskt minne som arbetar mycket snabbt. RAM-minnet är det minne som datorns processor först och främst talar med. Här måste program ligga för att datorn skall kunna köra dem. RAM-minnet är även ett "kladdblock" för datorn när processorn behöver räkna, och det kallas även för arbetsminnet. Ju större RAM-minne, desto bättre eftersom datorn får mer "svängom" för sina beräkningar och därmed blir stabilare och snabbare och kan köra större och flera program samtidigt.

RAM-minne är dock dyrt och allt som är lagrat där försvinner när strömmen slås av. Därför använder man s.k. sekundära minnen för att arkivera information när datorn är avslagen. Disketter och hårddiskar är sekundära minnen. Största skillnaden är att hårddisken är betydligt snabbare, dyrare och rymmer många gånger mer än en diskett. Hårddisken kan dock inte mäta sig med RAM-minnet i fråga om hastighet. Informationen måste också läsas in i datorns RAM-minne innan program kan köras. Hårddiskar och disketter är bara arkiv för data.

En dator behöver således både bra arkiveringsmöjligheter och ett rejält arbetsminne för att fungera bra. En Amiga bör ha minst 2MB RAM-minne och en 60MB hårddisk för att kunna köra de flesta applikationer. Sysslar man med ljudsampling och animeringar så behöver man dock över 10MB RAM-minne och otroliga mängder sekundära lagringsmedia eftersom en film som är tio sekunder lång kan ta 100MB utan komprimering.

David Ekholm

Dela hårddisken

Hur gör man för att få fler "main-dirs" på hårddisken? Jag menar, nu har jag Workbench2.0 som utgångsläge, och allt läggs in där, men kan man inte få t ex att det finns både Works:, WB:, Blandat: osv och dessutom att de ligger för sig i olika lådor i WB.

Daniel

Jag antar att ditt problem är att du har ett myller av lådor i din Workbench2.0 hårddisk och därför vill skapa intrycket av flera hårddiskikoner på Workbenchskärmen, där varje ikon visar en vettig mängd lådor.

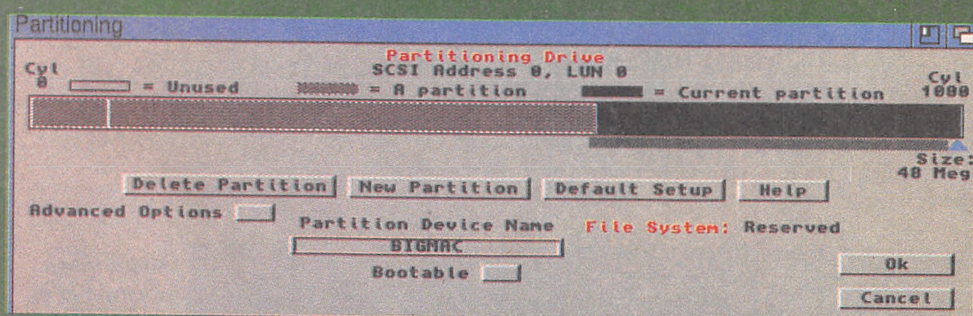
Man gör detta genom att dela upp hårddisken i flera delar, där varje del ser ut som en egen hårddisk för datorn och då dyker upp med egen ikon. Detta kallas partitionering och är som att dela en tårta i lämpliga delar. Nackdelen är att man inte kan ändra delningen efteråt utan att förlora informationen på de "tårtbitar" som ändrar storlek. Vill man ändra en partitions storlek måste man därför ta backup på datat innan.

Det finns dock fördelar med att partitionera hårddisken i fler små "hårddiskar". Man minskar risken för att förlora all data om en hårddiskpartition får problem med filsystemet.

Partitionering kräver programvara som är speciell för varje hårddiskkontroller såvida inte kontrollern följer Commodores specifikationer exakt. Om så är fallet kan Commodores HDToolBox användas (finns i Tools lådan i OS2.0 och uppåt). Här kan man även ändra enhetsnamnen för partitionerna. Namn som HD0: eller WORK: kan ändras till DH0: vilket är vanligare i gamla program etc.

Efter partitionering startar man om datorn och formatterar de berörda partitionerna. Nu har man fler "hårddiskar" än innan.

David Ekholm

I HDToolBox kan man dela upp hårddisken i flera, som datorn ser det, mindre "hårddiskar". Men se upp. Det är lätt att förlora data här.

Demotidningar

Finns det speciella tidningar för "demoknuttar" som man kan prenumerera på?

Helge Rån

På scenen publiceras det massor av diskett-tidningar, d.v.s tidningsliknande program som några i olika grupper fyler med text, t.ex. nyheter, skvaller, listor och annat som rör demovärlden på den maskinen. Det säkraste sättet att få dem är att byta program med någon som sprider tidningen, eller ringa någon BBS där de läggs upp. Vissa stora tidningar kan man prenumerera på, oftast genom att man skickar t.ex. tre tomdiskar för ett nummer av tidningen eller liknande. Det finns också "papperstidningar" som produceras på scenen men dessa sprids ju inte lika lätt som diskettinnehåll.

Pontus Berg

Inga prickar

Jag har en skrivare – Commodore CBM MPS 1000 – som slutat skriva prickar över åäö trots att den skriver prickar över i och j som vanligt. Jag trodde förstås att det var fel inställning på switcharna, men jag har provat alla möjliga inställningar och ingenting hjälper. Min dator är en Amiga 500+ med extraminne. Jag har försökt med den svenska ordbehandla-

Christian Almgren
PD
23 år. Studerar på datateknikliniejn på KTH. Har varit aktiv på Amigan sedan 1987. Översätter FISH-beskrivningarna i Datormagazin.

Christer Bau
Multimedia, DTV, (video), MIDI
30 år, varav sex ägnats åt Amigan. Främst intresserad av program för musik, grafik och video. Favoritprogram: Real 3D och Bars&Pipes.

Bengt Dahlström
DTP, ordbehandling
37 år. Arbetar med VAX och Macintosh-datorer, använder favoritdatorn Amiga för produktion av datamanualer.

David Ekholm
AmigaDOS, skrivare
23 år. Veteran i Amigasvängen. Brukar demonstrera Amigan på mässor. Hjälper folk med PC och skrivarproblem på dagarna. Har ägt elva skrivare.

Pekka Hedqvist
Tekniska frågor kring Amigan
24 år. Studerar datavetenskap vid Uppsala universitet, f.d. testredaktör på Datormagazin. Följer med i det senaste som händer på hårdvarufronten.

ren Write och Appetizers svenska ordbehandlare med resultatet, inga prickar. Båda har fungerat tidigare så jag vet inte vad som kan ha hänt. Kan du hjälpa mig så är jag tacksam.
Vänliga hälsningar från Farfar.

Problemet ligger med säkerhet i att du använder fel drivrutin, eller snarare, någon måste ha ändrat skrivardrivrutin. Du skall använda **CBM MPS 1000**-drivrutinen så skall det fungera. En del drivrutiner till Amiga (Generic, Diablo...) skriver helt enkelt ut aao istället för åäö när man begär dessa. Skrivardrivrutin väljer du med programmet "Printer" i Preferences lådan på startdisketten/hårddisken.

Om du då inte ser din skrivare i listan som dyker upp så måste du flytta in filen "CBM_MPS1000" i Printers-lådan som ligger i Devs-lådan.

Filen i fråga kan du hitta på de medföljande systemdisketterna. Ser du inte lådorna jag talat om så välj bara menyvalet "Show->All Files" i Workbenchen.

David Ekholm

Nyare terminalprogram

Var kan jag få tag på senaste versionen av terminalprogrammet NComm?
EAD-94

Senaste versionen är 3.0 och den finns på de flesta BBS:er i landet. Det finns även hos PD-bibliotek som t.ex. Delta Software eller Softler Software.

Niklas Lindholm

Vad betyder scenen?

Nu har mina polare använt ordet "scenen" så många gånger att jag inte längre vågar fråga vad de menar. Snälla gör det ni!
Skulle dö av skam om folk visste vem jag var

Alltid redo! Scenen är så att säga "den plats där handlingen utspelar sig". "Handlingen" är all verksamhet på och kring datorer.

Det finns så klart (i vanlig ordning) olika tolkningar, men som jag använder ordet så finns det en stor scen för varje datormärke, som i sin tur kan vara uppdelad i geografiskt skilda scener, t.ex. den tyska Amigascenen eller den svenska C64 scenen.

Scenen kan också delas upp i hur "hipp" man är. Överst ett "elit" skikt som alla vill tillhöra och de flesta, mer eller mindre felaktigt dessutom, anser sig tillhöra. Under detta fält finns "lamers", d.v.s. nybörjare och okunniga som strävar uppåt mot eliten.

I scenens utkant finns sedan horderna av spelande typer som varken kan eller vill bli elit, eller på annat sätt delta i demoprogrammerande och gruppverksamhet.

Dessa räknar man oftast inte in i den egentliga scenen, eller så faller de in i massan av "lamers".

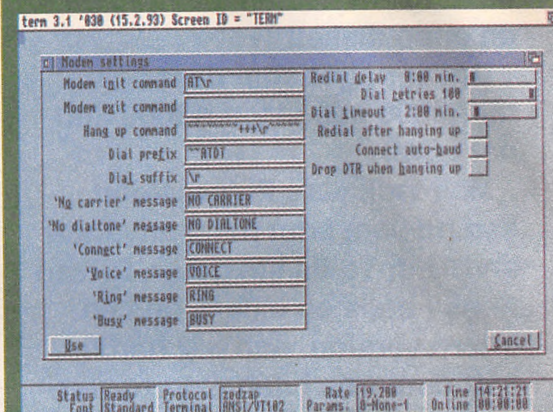
Pontus Berg

Skaka hand med BBS:er

Hur fungerar kommunikationsprogrammet Handshake? T.ex. hur laddar man ner ett program och vad skriver man i menyn?
Förtvivlad

Det är lite svårt att svara på eftersom du inte har något specifikt problem. Förmodligen har du fått med en dokumentation till Handshake. Kika i denna. Handshake är för övrigt ett ganska gammalt program och inte så bra anpassat till svenska förhållanden. Ett tips är att försöka få tag på ett bättre såsom NComm, Term eller Terminus.

Niklas Lindholm

Term är ett exempel på ett program som lever upp till dagens krav bättre än Handshake.

Språkproblem

Jag har en fråga om Amiga 1200. Hur ställer man in språket i WB 3.0 UTAN att datorn behöver information från Locale-disketten? Tack på förhand.
Johan Eklöf

OS3.0 som sitter i A1200 och A4000 har nyheten att program kan ges andra språk än engelska på ett snyggt sätt (gäller även OS2.1). Det hela sköts av systemet Locale. Locale hanterar inte bara språk utan även datum och valutakonventioner. Programmen har normalt engelsk text i sig, men om de är "lokaliserade" så har de tilläggsfiler som innehåller respektive lands språk.

De medföljande Workbenchprogrammen hämtar sina språk i LOCALE:-katalogen. Har man hårddisk så brukar LOCALE:-katalogen ligga i rotkatalogen på starthårddisken.

För att slippa meddelanden som "Please insert volume LOCALE: in any drive" så måste följande finnas startup-sequence filen:

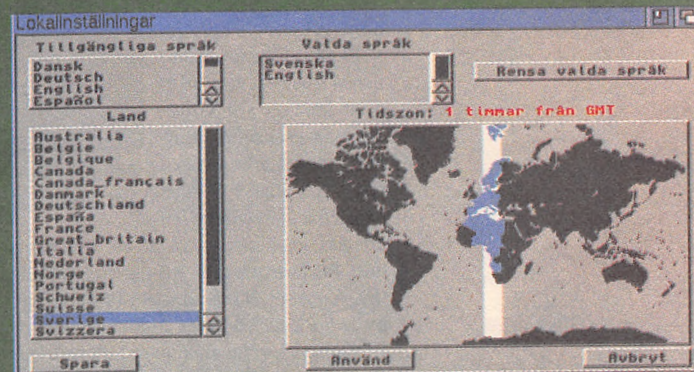
Assign >NIL: LOCALE: sys:Locale

Denna rad skall redan finnas där och kommer bara att fungera om det verkligen finns en Locale-katalog i rotkatalogen på startdisken. Kontrollera det.

LOCALE:-katalogen tar i sin helhet upp över 700kB, det gör att den normalt inte ryms tillsammans med Workbenchdisketten för de som saknar hårddisk, därför frågar datorn efter LOCALE:-disketten istället. På startdisketten kan man dock skapa en bantad Locale-katalog som endast innehåller information för Sverige. Då tar Locale-katalogen bara ca 80kB och får därmed plats.

Tangentbordets språk hör däremot inte till Locale. Det ställer man in med programmet Input i Prefs-lådan.

David Ekholm

I OS3.0 kan datorn tala svenska. Här väljer man land och språk

Niklas Lindholm

BBS, modem, terminalprogram

20 år, har studerat i tre år på naturvetenskaplig linje. Amigaägare sedan fem år. Har programmerat Nikom BBS.

Erik Lundevall

Assembler, C, ARexx

27 år. Arbetar och studerar på KTH i Stockholm. Studierna sker på datatekniklinjen. Har programmerat i tolv år och på Amigan sedan 1986.

Pontus Berg

Demoprogram, demomusik

25 år. Medlem i demogruppen Fairlight och studerar juridik. Älskar demos och musik.

Skriv till våra experter!

Adressen är Datormagazin, (plus namnet på den expert som du vill ha råd av) Box 12547, 102 29 Stockholm.

Vi kan tyvärr inte ge dig personliga svar, inte ens om du skickar med returporto. Uppgifter som vi kan ha nytta av är:

Vilken Amiga du har, årsmodell, kickstartversionen, workbenchversionen, hur mycket minne du har (chip och fast, kolla med AVAIL från Shell/C), fabrikat på eventuell hårddisk, om du har annan extrautrustning och programversion (om det är ett program du har problem med).

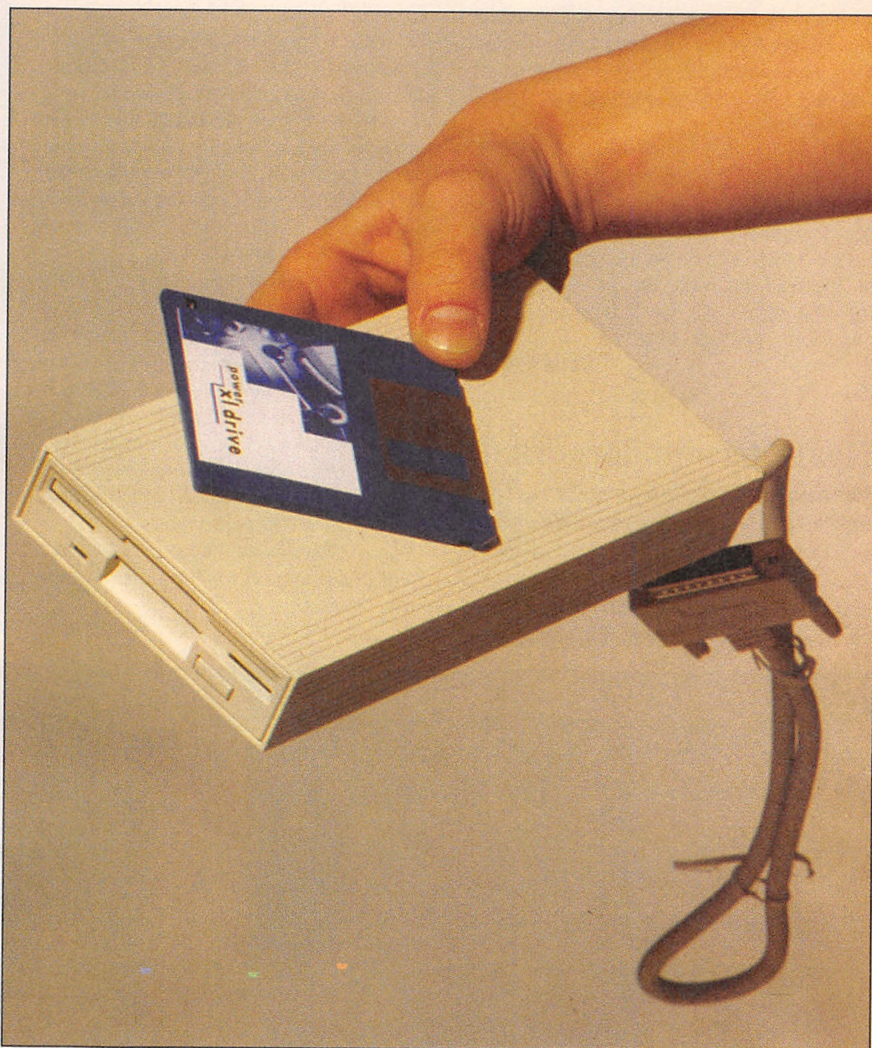
Power Point

Mer plats på disketterna

Vem har inte drömt om att kunna lägga in nästan 1,8 meg på en enda diskett?

Det är något som bara ägare till A4000 och vissa A3000 kunnat göra.

Men tack vare Power Point kan nu vem som helst använda en HD-drive till sin dator. Driven finns i både en extern och en intern version, och här har vi satt tänderna i den externa versionen.

Med Power Point får alla Amigaägare möjlighet att läsa 1,8 MB-disketter.

Själva hårdvaran är det inte speciellt mycket att orda om. En smidig (men lång) låda med vad som brukar finnas på extradrivar i form av genomgångsport och on/off-knapp.

För att kunna utnyttja driven fullt ut så måste man installera en del mjukvara. Om man inte gör det så kan man nämligen läsa HD-disketter, men inte skriva något till dem.

Efter programinstallationen så är det dock fritt fram att läsa och skriva det man känner för. Har man Dessutom Workbench 2.1 eller 3.0, eller något annat program för att läsa PC-disketter, så är det fritt fram med PC-formatterade HD-disketter också. Det fungerar också utmärkt tillsammans med PC-task eller Mac-emulatorn Emplant. I kombination med Emplant kan man läsa Mac-HD-formaterade disketter. För att läsa 880 kByte-disketter behövs det fortfarande en Mac-drive till Emplant.

Om man har Workbench 2.1 eller 3.0 och en dator med plats för två interna drivar så kan det bli lite extrajobb. Vill man använda driven tillsammans med Crossdos och har den externa versionen av driven måste man nämligen själv skapa en dosdrive, eftersom Workbenchen bara innehåller enheterna PC0: och PC1:.

Installationsprogrammet är inte dåligt, men mycket primitivt. Här har nämligen uttrycket enkelthet drivits till sin spets. Om man väljer nybörjarinstallationen så vill den enbart, och utan att fråga, installera programvaran på den interna diskdriven (DF0:). Hårddisk struntar den totalt i. Man måste välja avancerad installation för att kunna välja var programmet ska installeras.

En annan bristande detalj är att ingenstans, vare sig på disketten eller i manualen, står det vad installationprogrammet egentligen gör.

Manualen är ett småsorgligt kapitel. Det lilla häftet har samma storlek som en pappernäsduk och innehåller mycket lite information. Det är ju tur att det inte är speciellt mycket som behöver förklaras.

När driven väl sitter på plats och man kan strunta i installationsprogram och manualer, då finns det ingenting att klaga på. Driven fungerar utmärkt både som amigadrive och PC-drive. Priset känns lite högt, men vill man ha en HD-drive och har en tjock plånbok så är Power Points drive ett mycket bra alternativ.

Ove Kaufeldt

Power Point

TOTALT

Pris/Prestanda

Dokumentation

Prestanda

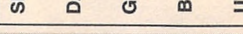
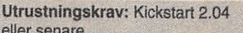
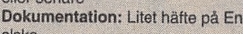
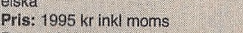
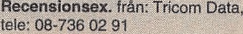
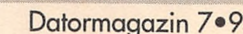
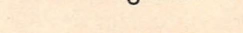

Anv.vänlighet

SKRÄP – DÅLIGT – GODKÄND – BRA – UTMÄRKT

Utrustningskrav: Kickstart 2.04 eller senare
Dokumentation: Litet häfte på Engelska
Pris: 1995 kr inkl moms
Recensionsex. från: Tricom Data, tele: 08-736 02 91

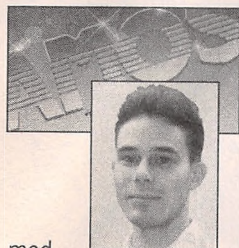

"De ledande Datorbutikerna, från Ystad till Haparanda"

Klart för läggning

Nu äntligen är det dags! Patiensen ska färdigställas och göras klar för läggning.
Häng med i det andra avsnittet av Amos-programmet Patiens.

med
Mac Larsson

**Adressen hit är:
Datormagazin
AMOS-sidan
Box 125 47
102 29 Stockholm**

I förra numret av Datormagazin började vi med vårt "Patiens"-spel. Det är ett kortspel som går ut på att få kortleken sorterad i fyra olika högar. Vi har skapat en snygg kortlek och knappat in första halvan av programlistningen. Och nu ska vi göra färdigt spelet.

Men ta det lugnt. Skriv inte av allt på en gång utan vänta tills jag har förklarat respektive programrad. Meningen med Amos-skolan är att du ska förstå det du knappar in. Ta därför god tid på dig.

Skriv inte av siffrorna till vänster om programlistningen. De finns där bara för att du inte ska missa något och lättare kunna följa med när du läser den här artikeln.

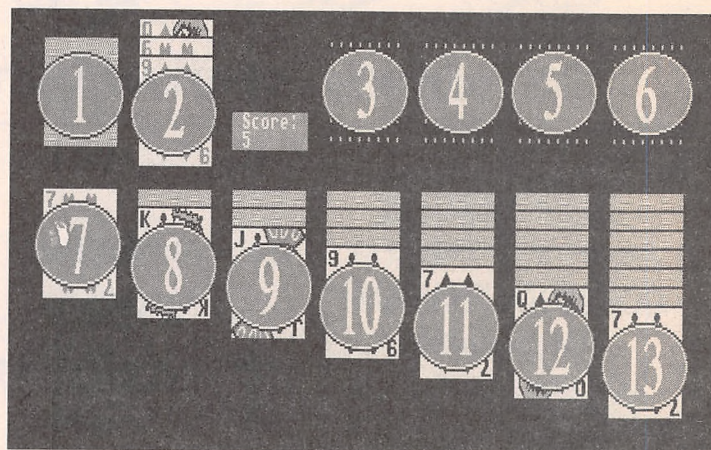
Är allt ok så fortsätter vi på rad 201. Där hittar vi procedurerna "DESTB" och "DESTC", som liksom "SOURCEA", "SOURCEB" och "SOURCEC" flyttar kort mellan olika högar. Samtliga procedurer anropas från "MVECARDS", där man hamnar när man har lyft och släppt ett kort.

Grupp "A" är de två högarna längst upp till vänster. Grupp "B" är de sju högarna på nedre halvan. Grupp "C" är de fyra högarna längst upp till höger dit alla korten till sist ska flyttas. Gruppnamnen hittar man i namnet på många av procedurerna.

Beroende på till vilken hög man ska flytta ett kort, så anropas procedurerna "DESTB" eller "DESTC". Där börjar man med att kontrollera så att man inte bryter några regler. Sen så kopieras kortet till destinations-högen.

Med hjälp av procedurerna "SOURCEA", "SOURCEB" och "SOURCEC" så tar man sen bort kortet från hämthögen. Observera att korten ännu inte har flyttats på skärmen, utan att man bara har flyttat korten mellan variablerna.

Försöker man lägga ett kort i fel hög så undersöker proceduren "FINDC" om kortet kan läggas i grupp "C". Kan man göra det så läggs det där automatiskt. Proceduren "TURNACARD" vänder tre kort i grupp "A" om man har klickat på högen längst upp till vänster.

När alla variabler har flyttats så är det dags att visa resulatet. Med hjälp av procedurerna "SHWACARD" och "NOCARD" så ritar man om de delar av skärmen som behöver ritas om. Objekt nummer 53 används när man har flyttat flera kort bland högarna i grupp "B".

Proceduren "SHWACARD" på rad 307 visar korten i grupp "A" som behandlas på ett annorlunda sätt. Här ska man kunna bläddra i all oändlighet, men samtidigt visa att man bara har ett begränsat antal kort.

När en hög är tom eller precis har tömts så anropas proceduren "NOCARD" som ritar sex rader med åtta prickar på högens plats.

När du väljer något från menyn så går man ner i proceduren "MENY" som ställer om olika variabler beroende på vad man har valt. "NOGAMEOVER" blir falsk (0) om man vill börja ett nytt parti. "NOQUIT" blir falsk om man vill avsluta spelet.

Proceduren "SHWSCORE" anropas automatiskt en gång i sekunden. Där ökar man poängen med ett och skriver ut resultatet på skärmen.

Sista proceduren är "GAMEOVER". Den anropas bara när man har klarat spelet och lagt alla 52 korten på rätt plats i rätt ordning. Då kommer den här proceduren att kasta ut korten på skärmen i en väldig oordning.

Tryck nu på F2. Hittar du något fel så får du rätta det. Kör sen igång programmet med F1. Fungerar det inte som det ska så är det bara att gå igenom programlistningen från början till slut. När du har rättat alla fel så glöm inte att spara programmet med namnet "Patiens.AMOS".

Har du själv skrivit något program? Är det under 200 rader och 55 tecken brett? Skicka i så fall in det till Amos-sidan. Publicerade bidrag belönas med ett presentkort på mellan 100-500 kronor.

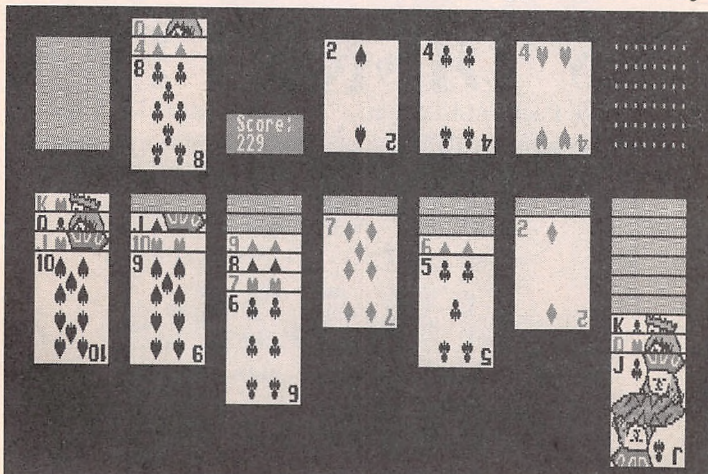
SPELREGLER:
Patients går ut på att få kortleken sorterad i fyra olika högar. En hög för vardera ruter, hjärter, klöver och spader. Man flyttar ett kort som ligger överst i en annan hög till en av högarna 3-6 (se bild). Korten läggs i nummerordning och man börjar med ess.

I de sju högarna 7-13 på nedre halvan kan man flytta runt kort tills de kan läggas i en av högarna 3-6. Ett rött kort kan läggas på ett svart med närmast högre valör och vice versa. Exempelvis spader 6 på hjärter 7 och klöver dam på hjärter kung. Man kan också flytta en hel serie kort från en hög till en annan. Om det översta kortet är ovänt så vänds det automatiskt. På en tömd hög kan man bara lägga en kung.

När man inte kan flytta fler kort så kan man hämta fler från hög 2. Du kan bara ta det översta kortet. Genom att klicka på hög 1 så vänds tre nya kort som läggs i hög 2.

Programmet känner automatiskt av om man väljer ett kort som passar in i nån av högarna 3-6. Om man inte väljer någon annan plats så läggs det där.

Det gäller att få så lite poäng som möjligt. Poängen ökar med 1 varje sekund. Lägger man kort i högarna 7-13 så ökar poängen med 3. Vänder man kort i hög 1 så ökar poängen med 2.

Så här kan kortspelet "Patiens" se ut när det är färdigt.

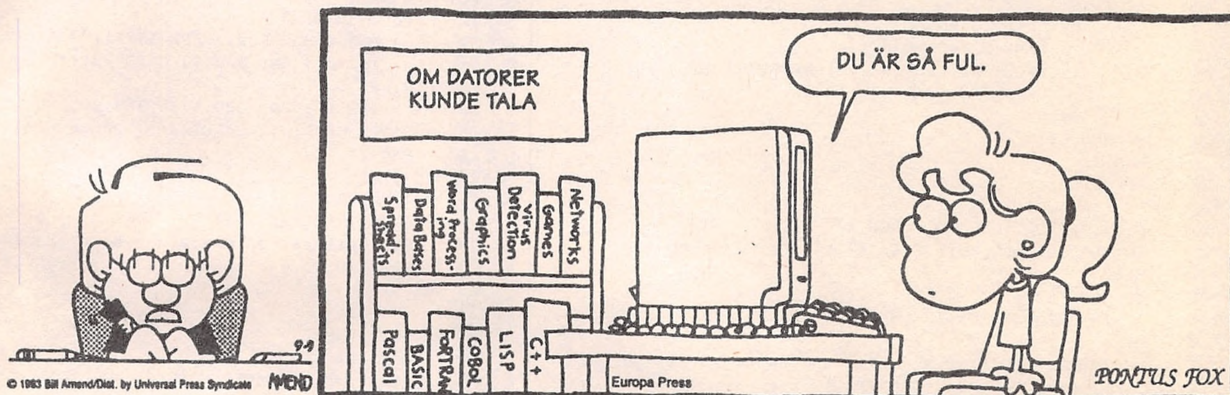
(Första delen av programlistningen publicerades i nr 6/94)

```
'
Procedure DESTB[K1,SNO,SCARD,K2]
   Rem Lägger ett kort från K1 till K2 i grupp "B"
   OK=0
   If CARD(K2)=0
      If LH13(SCARD)=13 : OK=-1 : End If
   Else
      BK=BKORT(K2,CARD(K2),0)
      T1=Int((SCARD-1)/26) : T2=Int((BK-1)/26)
      If T1<>T2 and LH13(SCARD)=LH13(BK)-1
         OK=-1
      End If
   End If
   If OK
      ANTAL=CARD(K1)-SNO
      If ANTAL=0
         CARD(K2)=CARD(K2)+1
         BKORT(K2,CARD(K2),0)=SCARD
         BKORT(K2,CARD(K2),1)=1
      Else
         For I=0 To ANTAL
            CARD(K2)=CARD(K2)+1
            BKORT(K2,CARD(K2),0)=BKORT(K1,SNO+I,0)
            BKORT(K2,CARD(K2),1)=1
         Next
      End If
   End If
End Proc[OK]
'
Procedure DESTC[K1,SNO,SCARD,K2]
   Rem Lägger ett kort från K1 till K2 i grupp "C"
   OK=0
   If CARD(K2)=0
      If LH13(SCARD)=1 : OK=-1 : End If
   Else
      If K1=0 or(K1>0 and K1<8 and SNO=CARD(K1)) or K1>7
         CK=CKORT(K2-7,CARD(K2))
         If LH4(SCARD)=LH4(CK) and LH13(SCARD)=LH13(CK)+1
            OK=-1
         End If
      End If
   End If
   If OK
      CARD(K2)=CARD(K2)+1
      CKORT(K2-7,CARD(K2))=SCARD
   End If
End Proc[OK]
'
Procedure FINDC[K,FROM]
   Rem Hittar ett kort i grupp "C"
   If K<8
      For I=8 To 11
         CK=CKORT(I-7,CARD(I))
         If(LH4(FROM)=LH4(CK) and LH13(FROM)=LH13(CK)+1)
            K=I : Exit
         End If
         If(LH13(FROM)=1 and CARD(I)=0)
            K=I : Exit
         End If
      Next
   End If
End Proc[K]
'
Procedure TURNACARD[X1,Y1,X2,Y2]
   Rem Vänder tre kort i grupp "A"
   If X1=X2 and Y1=Y2
      If CARD(0)=CARD(12)
         CARD(0)=0 : Proc SHWACARD
      Else
         For I=0 To 2
            CARD(0)=CARD(0)+1 : CARD(13)=I
            Proc SHWACARD
            Exit If CARD(0)=CARD(12)
         Next
      End If
      SCORE=SCORE+2
   End If
End Proc
'
Procedure SHWCARDS[K,FROM]
   Rem Visar kort beroende på K
   If K=0
      Proc SHWACARD
   End If
   If K>0 and K<8 and CARD(K)=0
      Ink 0 : Bar K*80-40,CARD(K)*8+72 To K*80+23,256
      Proc NOCARD[K*10-5,10]
   End If
   If K>0 and K<8 and CARD(K)>0
      Ink 0 : Bar K*80-40,CARD(K)*8+72 To K*80+23,256
      For I=FROM To CARD(K)
         If BKORT(K,I,1)=1
            Paste Bob 8*(K*10-5),(9+I)*8,BKORT(K,I,0)
         Else
            Paste Bob 8*(K*10-5),(9+I)*8,53
         End If
      Next
   End If
   If K>7 and CARD(K)=0
      Proc NOCARD[25+(K-7)*10,2]
   End If
   If K>7 and CARD(K)>0
      Paste Bob 8*(25+(K-7)*10),16,CKORT(K-7,CARD(K))
   End If
End Proc
'
Procedure SHWACARD
   Rem Visar korten i grupp "A"
   If CARD(0)=CARD(12)
      Proc NOCARD[5,2]
   End If
   If CARD(0)>0
      Paste Bob 120,(CARD(13)+1)*8,AKORT(CARD(0))
      Ink 0 : Bar 120,(7+CARD(13))*8 To 183,80
   Else
      Ink 0 : Bar 120,8 To 183,80
      If CARD(0)<>CARD(12) : Paste Bob 40,16,53 : End If
   End If
End Proc
'
Procedure NOCARD[X,Y]
   Rem Markerar en plats där kort ska ligga
   For I=0 To 5 : Locate X,Y+I : Print "........" : Next
End Proc
'
Procedure MENY
   Rem Tar hand om menyerna
   Shared NOGAMEOVER,NOQUIT
   If Choice
      If Choice(2)=1 : NOGAMEOVER=0 : End If
      If Choice(2)=2 : NOQUIT=0 : End If
   End If
   On Menu On
End Proc
'
Procedure SHWSCORE
   Rem Visar poängen en gång i sekunden
   SCORE=SCORE+1 : Pen 1 : Paper 2
   Locate 25,7 : Print Str$(SCORE)+" ";
   Pen 3 : Paper 0 : Wait Vbl : Every On
End Proc
'
Procedure GAMEOVER
   Rem Kul grej som utförs när man har klarat spelet
   Every Off : Proc SHWSCORE : Every Off : Wait 10
   While Mouse Click<>0 : Wend
   For I=13 To 1 Step -1
      For J=0 To 3
         Repeat
            TX=Rnd(6)-3 : TD#=TX/(Rnd(15)/10.0+1.0)
         Until TX<>0
         For X=140 To 300 Step 1+Abs(TX)
            Y=213+2*(Sin(-X/100.0)*100.0)
            Paste Bob(280+J*80)+(X-140)*TD#,Y,I+J*13
            Wait Vbl
         Next
      Next
   Next
   Pen 1 : Paper 0
   Locate 29,11 : Print "               "
   Locate 29,12 : Print " G A M E   O V E R "
   Locate 29,13 : Print "               "
   Locate 29,14 : Print "               "
   Locate 33,13 : Print "Poäng:"+Str$(SCORE)
   While Mouse Click=0 : Wend
End Proc
```

Herman
av Kari Bihlmeier

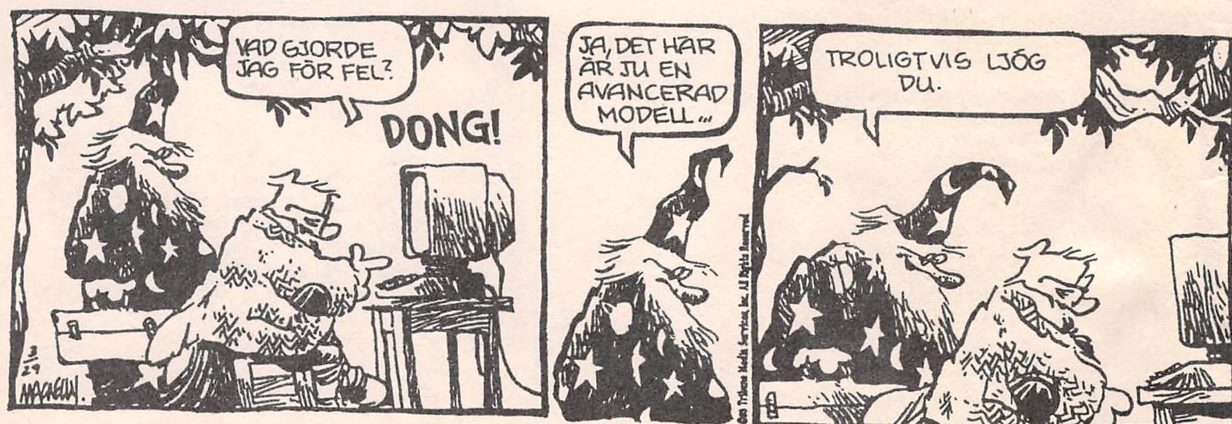

Fox Trot
av Bill Amend

Ernie
av Bud Grace

Krax
av Jeff MacNelly

GRATTIS ALLA AMIGA QUEST-VINNARE!

Tävlingen i nr 4 är avgjord. Presentkort på 400 kronor kommer till *Markus Forsbert*, Marmaverken.

Keps kommer med posten inom kort till: *Jacob Kronholm*, Nyköping, *Svante Berggren*, Partille, *Rickard Engström*, Eskilstuna, *Tony Andersson*, Söråker, *Johannes Persson*, Ingestad.

Det går att beställa en del gamla nummer av Dmz. Vill du ha en enskild artikel går den också att beställa, även från slutsålda nummer.
Dmz kostar 25 kr/nr, artiklar 15 kr/artikel. Beställer du flera artiklar kostar de efterföljande 10 kr/st.

Missat ett nummer? Än är det inte för sent!

Gör så här:
Skaffa dig en postgiroblankett. Ange de nummer av Dmz eller vilka artiklar du vill köpa i fältet "meddelande till betalningsmottagaren".
Fyll i ditt namn och din adress.
Postgironummer: 58 07 15-1
Betalningsmottagare:
Bröderna Lindströms Förlags AB.

Nr 17/93 Test av Personal Paint och OctaMED Pro v.4.

Nr 18/93 Klädde-sign på Amiga. Piratdomar klara. Test av Scenery Animator.

Nr 19/93 Mannen som byggde en egen flygsimulator. TV-Paint testat.

Nr 20/93 Stor special om BBS:er, genomgång av BBS-program m.m.

Nr 21/93 Mässnummer Spel&Dator -93, Kölnmässan. C-skolan del 1.

1991
1 Är Blitz Basic bättre än AMOS? Tre hårddiskar i test.
2 Sex sidor med musik till Amiga. C64 i ny skepnad.
3 Köpguide: Välj rätt Amiga. Läkaren operar med Amiga.
4 Två framegrabbers i test. Test av MPS1270 bläckstråleskrivare.
5 Allt om grafik: ritprogram, ray-tracing, HAM, Halfbrite.
6 Sex sidor test av A3000. The Works - fyra nyttiga program.
7 Test av MegaMidget Racer turbokort. Handscanner till Amiga testas.
8 Bygg robot till Amigan. Bygg om din 64:a till larmcentral.
9 Vilken hårddisk är bäst till Amigan? Lär dig måla med Amigan.
10 Slutsålt
11 Allt-i-ett för MIDI-musiker. Tips för DeLuxe Paint. Datorn på semestern.
12 Allt du behöver veta om virus. Två HST-modem i test.
13 Allt om CDTV. Hyperbook och Prowrite 3.1 till Amiga i test.
14 Slusålt
15 Test av ATOnce PC-emulator. Special om Terminator 2.
16 Tema: Musik på Amigan.
17 Stor musöversikt. Ekonomiprogram i test: A-Fakt och Diamantbok.
18 Test av Scala Multimedia. Bygg ett MIDI-interface.
19 Vilket är det bästa DTP-programmet? Så gör du en klubbtidning.
20 Världens minsta hårddiskar till A500. Stort modemspecial.
21 Test av Fujitsu färgskrivare och Megachip 2000.
22 Slutsålt

1992
1 Slutsålt
2 Slutsålt
3 Slutsålt
4 Slutsålt
5 Slutsålt
6 Tema: Musik på Amigan.
7 Slutsålt
8 Audiomaster 4 & Audition 4 i tuff duell. Multifacecard i test.
9 Slutsålt
10 AMOS i ny version. Forma egna landskap med Amigan.
11 Easy AMOS och 3D construktion kit.
12 Tema dataregister: Superbase eller Infofile? Imagine 2.0 i test.
13 Förvandla din Amiga till en PC. Test av DRAW4D Pro.
14 Soundmaster i test. Avideo ger dig amigagrafik med fotokvalitet.
15 Bygg om din Amiga till en Mac. Action Gear, nytt verktyg för bildtjuvar.
16 Slutsålt
17 Slutsålt
18 Lär din Amiga läsa. Amiga 4000, datorn som slår ut Mac & PC.
19 19 turbokort i jättetest. Test av Kindwords 3.
20 Slutsålt
21 Slutsålt
22 Slutsålt

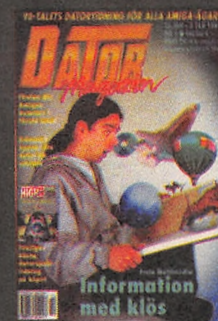
1993
1 Slutsålt
2 Gör egna 3D-bilder med Z-specs 3D.
3 Morph-o-mani – bildmanipulation med Amiga.
4 Slutsålt
5 Slutsålt
6 Snabbaste turbon till A500. Gör egna 3D-spel.
7 CDTV till A500. Miljökämpar satsar på eget datanät.
8 Första handscannern för färg. Morphus – mästare på märkliga former.
9 Sexråd per dator. Skapa egna kändisar.
10 Slutsålt
11 Fördubbla utrymmet på hårddisken. Billigaste PC-kortet till Amiga.
12 Han ser in i framtiden med Amiga. Reportage från Chicagomässan.
13 Svensk seger i Amos-stafetten. Gunship 2000 – helikoptersimulator.
14 Elektronisk vakthund till Amiga.
15 CD32 är här, första testen. De bästa golfspelen.
16 Hemlig piratjägare i intervju. Två nya grafikkort testas.
17 Test av Personal Paint och OctaMED.
18 Kläddesign på Amiga. Piratdomar klara.
19 Slutsålt
20 Stor genomgång av BBS-program.
21 Mässnummer, Spel&Dator -93, Köln.
22 Färgskrivare i hårdtest. Deluxe Music testat.

Nr 22/93 Julnummer. Färgskrivare i hårdtest. Deluxe Music testas.

Nr 1/94 SequencerOne testat. Första delen i Dmz:s kommunikationsserie.

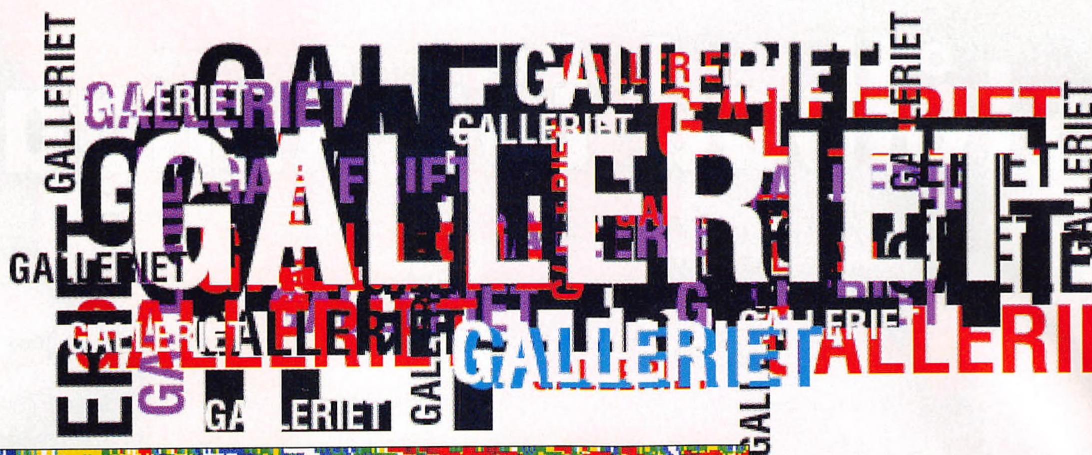
Nr 2/94 Test av multimediaprogrammet Scala. Skolan med Amiga på schemat.

Nr 15/93 CD 32, test av Commodores nya 32-bitars spelkonsol.

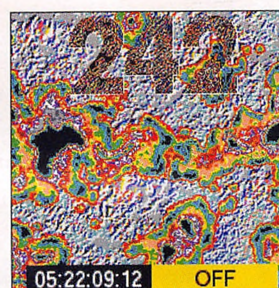
Nr 16/93 Hemlig piratjägare i exklusiv intervju. Två grafikkort i stor test.

Kristina Malm,
Insändare- och
Gallerietredaktör

Gillar du att göra bilder på din dator är det här tävlingen för dig! GÖR SÅ HÄR: Skicka in din bild på en diskett till Datormagazin, Box 12547, 102 29 STOCKHOLM. Märk kuvertet "GALLERIET". Temat är nu fritt och vinnaren får sin bild tryckt på en MUS-MATTA. Skriv hur du har gjort bilden, lite kort om dig själv, och gärna ett foto av dig själv. Jag vill ha din bild senast den 18/4-94.

Om bilderna

Vinnare denna gång är Emanuel Mair som bidragit med inte mindre än sju bilder. Tre av dem publicerar vi här. Emanuel berättar själv om bilderna:

Bilderna är ritade med Deluxe Paint IV på en Amiga 500 1.3 med bara 1 MB minne i Hi-Res 640x512 i 16 färger.

Front Line Assemblys LP "Tactical Neural Implant": Bilden med cyborgen (cybernetisk organism) i mitten av omslaget är framställd med hjälp av kraftig "smoothning" och anti-alias-teknik. Själva cyb-orgen blev så här mysko med ett par enkla palettförändringar, liksom "färgbruset" i bakgrunden, som är en bakgrund för videoredigering som från början föreställde en stenyta. Gruppnamnet är skrivet i ett litet typsnitt som förstorats till önskad hackighet. Titeltexten är ifylld med Hi-alternativet och denna texts bakgrund är ifylld med Line-alternativet.

Front 242:s LP "05:22:09:12 Off" (="E-V-I-L Off") Denna bild är ritad med Personal Paint 2.1 (som jag fått genom en företeelse som jag tycker ni skulle börja med, nämligen "cover-disketter") i LoRes HalfBrite. Bakgrunden är ursprungligen en teckning av ett eldhav som jag behandlat med bl.a. emboss-filtret. Det granna mönstret på bakgrunden är "fraktal-moln" som är gjorda i gråskala och väldigt "smoothade" men blev så här trevliga med lite palettförändringar. "242" är egentligen bakgrunden fast behandlad med en brush i edge-detect-läget. På titeltexten har jag kletat litet grand med blur-filtret för att "dölja" ojämnheter.

Kraftwerks LP "Radio-Aktivität" (alt. "Radio-Activity"): Själva apparatlådan är ifylld med hjälp av Hi-funktionen och endast fyra gråskalor (jag förstår inte varför folk vill förbjuda AGA!). Skuggor och blänk är därefter handritade utan hjälp av t.ex. den ibland svårkontrollerade Smooth-funktionen. Texten på strålningsanalysapparaten (eller något i den stilen) är i "förryskad" Helvetica (den lyder f.ö. "STRÅLNING, TYP", "SÖNDERFALLS-ENERGI" och "PREPARAT" om ni nu inte kunde uttyda det).

Om Emanuel Mair

Emanuel Mair berättar om sig själv: Jag är 19 år gammal, har läst N-linjen och sysselsätter mig nu med diverse universitetsstudier i väntan på att komma in på biolog- eller läkarlinjen. Av bilderna framgår det kanske vilken sorts musik jag är intresserad av (d.v.s. synt/cyberpunk och annat slammer, men även Wagner, Beethoven m.fl.). Jag skulle gärna arbeta mer professionellt med datorgrafik (d.v.s. Amigagrafik) och i mina planer för den närmaste framtiden ingår att införskaffa en Amiga 1200. (Om hästarna i V-75 travar som de skall så blir det en Amiga 4000...)

Ett stålbad för Amigan

I konverten är temperaturen 1700° C och hettan sprider sig överallt i fabriksbyggnaden. Hettan och kalkdammet som ligger överallt gör det här till en verklig tuff datormiljö.

FOTO: Bengt Björk

Femton meter bort hälls 72 ton smält stål upp i en konverter. Hettan är enorm och luften är fylld av stickande orange rök. Stålverket i Degerfors är ingen plats för veklingar.

– Jag vill nog påstå att detta är den tyngsta miljö som Amigan någonsin har varit utsatt för, säger Peter Strömberg.

Han ser till att alla anställda med hjälp av Amigan snabbt får veta vad som händer inom Avesta Sheffield-koncernen.

Avesta-Sheffields multimediasystem är Amigabaserat och helt musstyrt. De största nyheterna placeras på dagens löpsedel och det är bara att klicka på rubriken för att få veta mer.

Den som vill kan följa hur stålproduktionen går och jämföra med produktionsmålen. Det går också att se efter vilken lunch som serveras i personalmatsalen och när facket har möte. Om Degerfors IF spelar finns matchresultatet med.

Meningen är att allt som är intressant för de anställda också ska finnas i multimediasystemet.

– Med Amigans multimediasystem kan jag få ut en nyhet till alla inom en timme, säger upphovsmannen Peter Strömberg.

25 terminaler står utplacerade över hela Sverige. Enheterna i Degerfors och Avesta har kontakt via en 18 mil lång optisk kabel med en överföringskapacitet på 2 Mbit.

– Det är viktigt att systemet är enkelt att använda, säger Peter Strömberg. Därför jobbar jag på ett annat sätt än vanliga programmerare, som gärna gör programmen lite krångliga. Systemet har växt fram under åren.

– Jag satsar på att använda informativa bilder och göra en del animationer. Hittills har jag inte arbetat så mycket med ljud, men det ska det bli ändring på nu.

Startade blygsamt

Multimediaprojektet på Avesta Sheffield startade blygsamt 1991 med en sex veckor

lång testperiod. Men tanken på ett multimediasystem för att ge korrekt information har Peter Strömberg haft länge.

1985 började han som operatör på stränggjuteriet. Han blev snabbt kritisk till företagets bristfälliga information som gjorde att en hel del rykten florerade.

– Förut sattes det bara upp lappar på anslagstavlorna. Det var inte många som brydde sig om att läsa vad som stod där, säger Peter Strömberg. Och inte blev det enklare att informera när personalen arbetar i femskift. Det var i praktiken omöjligt att ge alla samma information.

– Det ville jag ändra på. Jag ville att alla skulle ha tillgång till samma information dygnet runt.

Peter Strömberg satte sig hemma vid sin Amiga 500 och funderade över olika sätt att lösa problemet. 1991 hade han funnit lösningen: Ett Amigabaserat multimediasystem.

– När jag bestämt mig för hur systemet skulle se ut tog jag helt enkelt med mig Amigan upp till företagsledningen. Jag övertygade dem om att företaget behövde ett multimediasystem för att informera personalen bättre.

När han övertygat företagsledningen i Degerfors fick han övertyga koncernledningen i Stockholm. Han lyckades med det också, och på köpet fick han ett nytt jobb.

Blev multimedia-redaktör

Idag är Peter Strömberg multimedia- och informationsredaktör på Avesta Sheffield. Men vägen till ett Amigabaserat system var inte utan svårigheter.

– I början var det ett fruktansvärt motstånd mot Amigan. Cheferna som sitter på pengarna har alltid fått höra att det är Windows och IBM som gäller. Och det tror de på. De var mycket tveksamma till att satsa på Amigan. Det var ju en speldator och inget för professionellt bruk, menade de.

– Det var faktiskt så illa att om PC:n hade en fördel så var Amigan tvungen att ha minst tio för att kunna slå PC:n.

Efter en sex veckor lång testperiod 1991 föll valet till slut i alla fall på Amigan. Nu har systemet varit igång över 660 dygn utan större problem. Och de som trodde att

Fortsättning på nästa uppslag

En av de populäraste sidorna är sporten. Degerfors är givetvis laget som gäller.

Populära sidor är också produktionssiffrorna. Där kan alla se hur mycket som producerats under ett dygn eller en vecka.

För mer information
Redaktion Degerfors : 47 176
Redaktion Avesta : 81 472
MULTIMEDIA
Avesta Sheffield
Nr 2-643 FÖR ANSTÄLLDA INOM Primary & Steckel Ansvarig utgivare: Peter Gossas
HAR DU EN IDÉ?
DÅ FINNS LÖSNINGEN!
Tryck en gång, för mer info
PRODUKTIONSREKORD UNDER VECKA 403
-KAN VI BIBEHALLA TAKTEN?
Tryck en gång för info
Ännu en order till Nordsjöns oljeplattform.
Tryck en gång för info
Personal sökes till avdelning SMD.
Tryck för info

Löpsedeln är det första man ser. För att gå vidare så klickar man bara på en av rubrikerna med musen.

Amigan "bara" var en speldator har fått erkänna att de hade fel.

– Vi har ju spelat två år i sträck nu, säger driftingenjör Lennart Febring och skrattar.

Systemet har kostat omkring 800.000 kronor att utveckla. Det låter kanske som väldigt mycket pengar, men faktum är att Avesta Sheffield sparade de pengarna redan första året systemet var i drift. Genom att informationen sprids så bra genom multimedia kunde man dra in de möten som alla chefer hade en timme per dag. Inrapporteringen av produktionsresultaten går också betydligt snabbare. Bara fördelar alltså.

Serietabellen

Antal charger/period utfall mot kravet

I "serietabellen" kan produktionen jämföras mellan de två järnverken.

Peter Strömbeck har ordnat det så att cheferna kan skriva in informationen på sina egna datorer. Sedan plockas den upp i multimediasystemet.

Diskussioner om löpsedeln

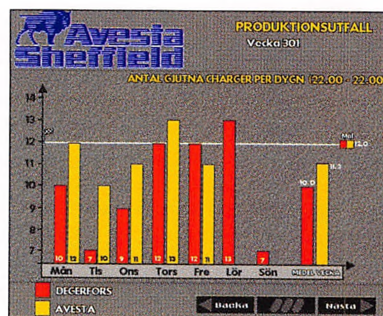
Men det har förekommit olika åsikter om vilken information som personalen ska få och hur den ska presenteras.

– Det är klart att det har ju varit en del diskussioner om vad som får stå på löpsedeln. Jag sätter gärna lite tuffare och mer kvällstidningsaktiga rubriker för då läser alla. Vissa rubriker har stoppats av divisionchefen Peter Gossas som är ansvarig utgivare, berättar Peter Strömberg.

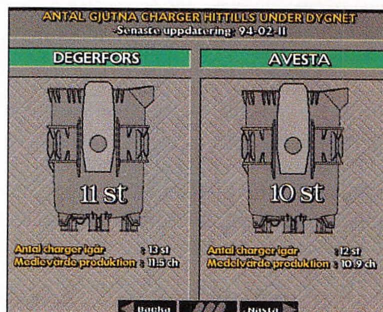
En gång råkade man av misstag berätta namnet på en ny kund. Företaget, som var koreanskt, hade krävt att få vara hemligt. Men den informationen hade inte gått ut till redaktionen som snabbt fick ändra löpsedeln.

Produktionsresultat populärast

Varje dag gör Peter Strömberg en ny "tidning" i multimediasystemet. Idag består den av ungefär 150 sidor, men allt byts inte varje dag. Genom att kolla av vilka sidor som är populärast lär han sig hur

Veckoproduktionen i Avesta och Degerfors.

Produktionen under det senaste dygnet.

nyheterna ska utformas. Mest lästa är produktionsresultaten.

– Där har det blivit lite av en tävling mellan Degerfors och Avesta. Idag är det så lätt att se hur produktionen går. Förr fick man leta på dåliga fotostatkopior efter resultat som redan var inaktuella.

– Vi har lyckats för att vi låtit systemet växa ut efterhand. Vi började i liten skala och i den första versionen fick användaren själv stega sig fram från sidan 1 till 50. Det är viktigt att inte ta sig vatten över huvudet, säger Peter Strömberg.

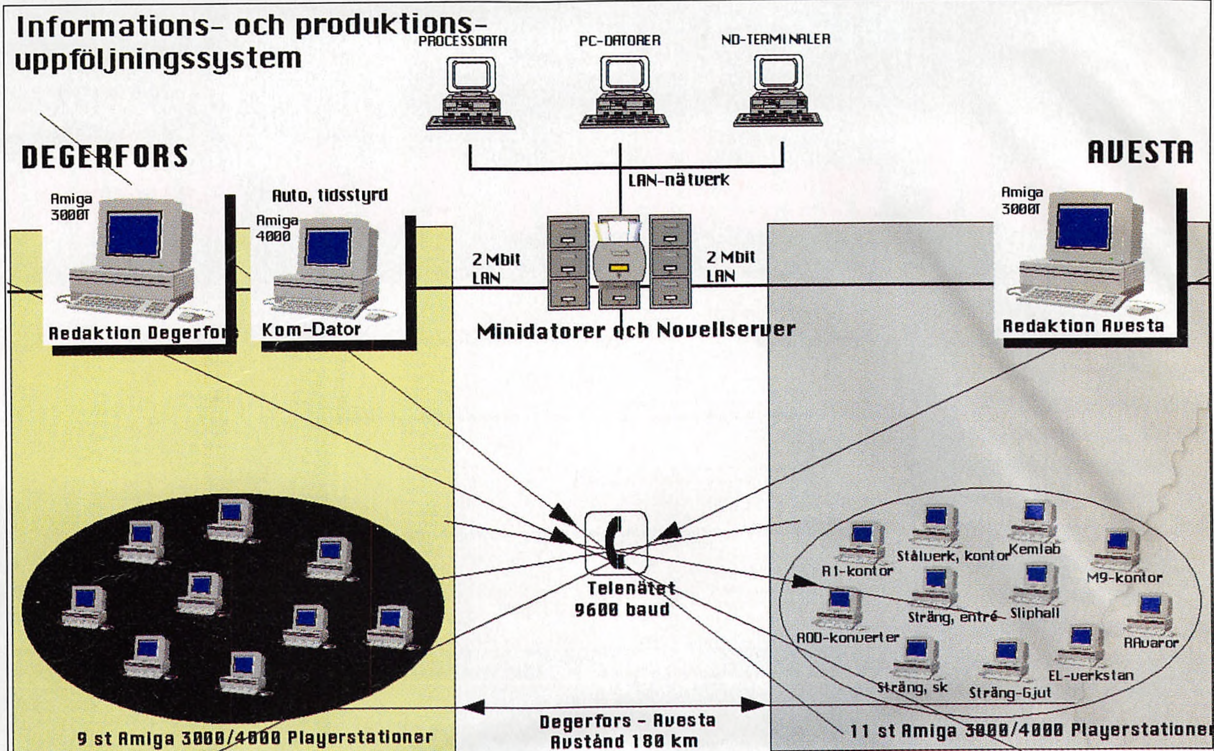
Vill öka informationshastigheten

Peter Strömberg har själv byggt ihop alla delar i systemet och utvecklat layouten och

FOTO: Bengt Björk

Kraftig elektronmagnetisk strålning gör att man måste använda speciella LCD-skärmar på vissa platser. I stålverket hänger terminalen inne i operatörshyttern. – Jag kollar varje dag hur driften går och vad chefen skriver, säger gjutledaren Slavko Perkovie.

Så här ser hela systemet ut. De drygt 20 Amigorna kostade visserligen en bra slant. Men efter ett år var pengarna intjänade eftersom att cheferna inte längre måste avsätta lika mycket tid till information. Nu får de anställda färsk information 24 timmar om dygnet och skiftarbetet är inte längre ett problem. (I varje fall inte i informationshänseende.)

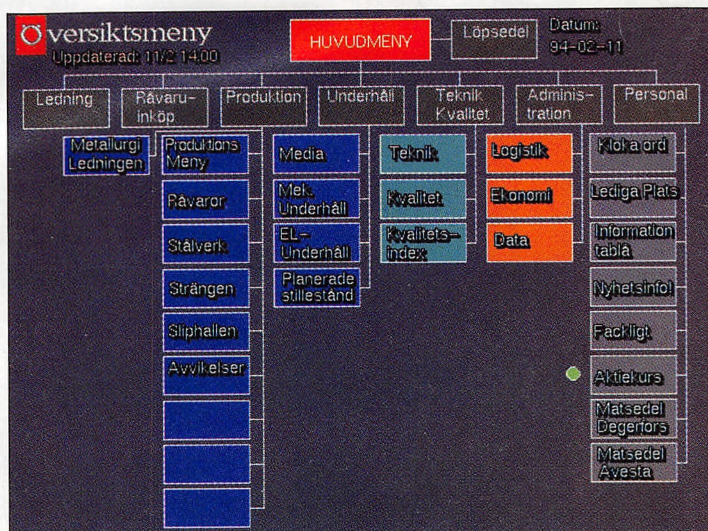
presentation av nyheterna. Han ritar, scannar och tar fram material.

– Den stora delen av jobbet är att förbättra integrationen mellan programmen jag använder. Och så satsar jag på bättre layout hela tiden.

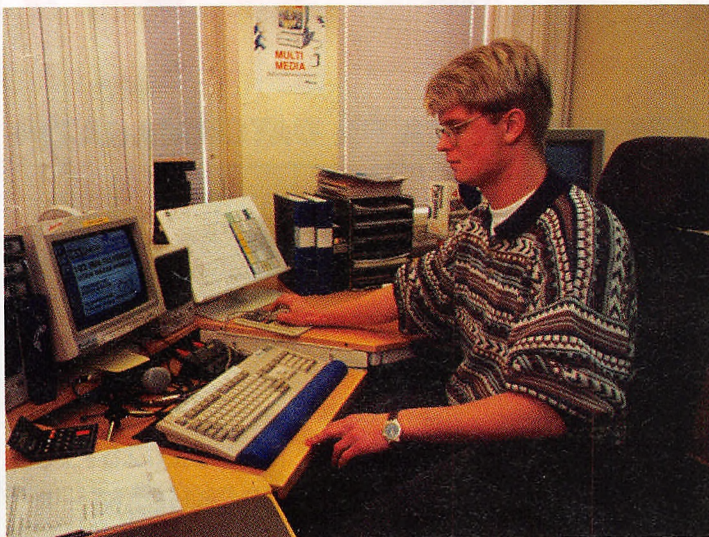
I framtiden skulle han vilja snabba upp informationsöverföringen. Nu sker den via modem och den sista terminalen som rings upp får en timme gammal information. Om han istället sände informationen till Kaknästornet i Stockholm skulle det gå betydligt snabbare. Kaknästornet delar upp signalen och sänder ut den över landet. Alla terminaler får informationen omedelbart, så tekniken finns alltså.

– Men för att vara ekonomiskt försvarbart krävs det att vi har minst 100 terminaler, säger Peter. Idag har vi 23.

Christina Bäcker

Man kan få reda på allt från dagens matsedel till senaste aktiekursen.

I ett litet rum fullt av Amigor och en PC sitter Multimedia- och informationsredaktör Peter Strömberg och gör dagens multimedianyheter.

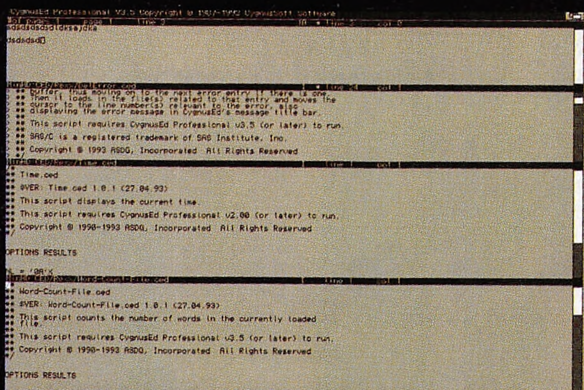
Fakta

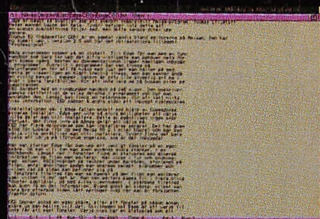
Avesta Sheffield multimediasystem är uppbyggt kring **Scala Infochannel**. Peter Strömberg har sedan integrerat flera andra program i systemet. För distributionen på nätet används **Scala Net**. Bilder och grafik framställs i **DeLuxe Paint** och **Art Department**. Via PC kan olika chefer utnyttja sin egen "hotline" direkt ut i nätet, med programmet AMIED. Datakommunikationen till och från de utställda terminalerna sker över telenätet via modem. Mellan Avesta och Degerfors finns en optisk 2 Mbits-kabel reserverad för datakommunikation. Totalt finns det 23 Amigor i multimediasystemet.

Nästa nummer kommer den 13/4!

Duell mellan två editorer

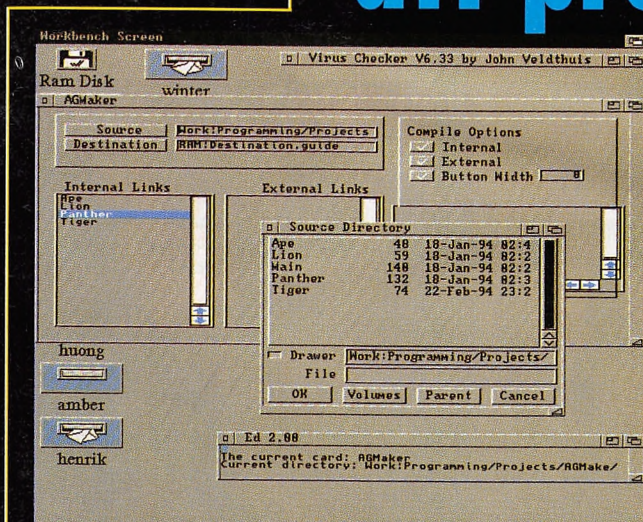
Cygnus ED är en gammal kändis bland editorerna på Amigan. Den har nu kommit i version 3.5 och har fått det obligatoriska tillägget "Professional". Utmanaren Edge är något så ovanligt som ett svenskt kommersiellt Amiga-program. Vi har testat båda och i nästa nummer kan du läsa vilken av de två som vinner jämförelsen.

Vilken editor är bäst – CygnusEd Professional v3.5 (till vänster) eller den svenska utmanaren Edge (ovan)? Svar i nästa nummer.

Programmera utan att programmera

Med CanDo kan även oerfarna programmerare skriva program som utnyttjar Amigans meny och fönsterhantering, grafik, ljud, animation, osv. Erfarna programmerare kan skriva program i professionell klass på en bråkdel av den tid som går åt med ett vanligt programmeringsspråk som C.

Vi har testat den senaste versionen – 2.5.